

MEERJARENVERSLAG nr. 1

[2019-2021]

Vlaamse Toezichtcommissie
voor de verwerking van
persoonsgegevens

DEEL III [2020] WERKZAAMHEDEN

Inhoud Werkzaamheden VTC 2020

3	Overzicht van de werkzaamheden 2020	1
3.1	Zittingen	1
3.2	DPIA-lijst	1
3.3	Adviezen algemeen	3
3.3.1	VTC/A/2020/01 - digitale middelen in het onderwijs	3
3.3.2	VTC/A/2020/05 - cloudproblematiek	3
3.3.3	Reactie VTC i.v.m. VTC/A/2020/05	5
3.3.4	VTC/A/2020/08 - conceptnota VDAB	6
3.3.5	VTC/A/2020/07 - Coronamaatregel in het Onderwijs	6
3.3.6	VTC/A/2020/08 - VDAB als data-, loopbaan-, en activeringsregisseur	6
3.3.7	VTC/A/2020/09 - richtlijn teleconferencing	7
3.3.8	VTC/A/2020/10 - erkenning Discimus als authentieke bron	7
3.3.9	VTC/A/2020/11 - lokaal gezinsbeleid	7
3.3.10	VTC/A/2020/12 - VLABEL Centrale Invorderingscel verantwoordelijke-verwerker	8
3.3.11	VTC/A/2020/13 - Rijksregister - Vaccinet	8
3.4	Adviezen wetgeving	9
3.4.1	VTC/A/W/2020/01 - AGR-GPS-systeem	10
3.4.2	VTC/A/W/2020/02 - overdragen leerlingengegevens	10
3.4.3	VTC/A/W/2020/03 - bestuurders van voertuigen	11
3.4.4	VTC/A/W/2020/04 - activerings-, loopbaan- en dataregie	12
3.4.5	VTC/A/W/2020/05 - AGR-GPS-systeem	13
3.4.6	VTC/A/W/2020/06 - scheepvaartongevallen	14
3.4.7	VTC/A/W/2020/07 - afstammingscentrum en een DNA-databank	14
3.4.8	VTC/A/W/2020/08 - vervoer en verkeer	15

3.4.9	VTC/A/W/2020/09 - belastingen grensoverschrijdende constructies.....	17
3.4.10	VTC/A/W/2020/10 - opleidingen landbouw.....	18
3.4.11	VTC/A/W/2020/11 - energie	19
3.4.12	VTC/A/W/2020/12 - gedetineerden	20
3.4.13	VTC/A/W/2020/13 - COVID-19.....	21
3.4.14	VTC/A/W/2020/14 - onderwijs.....	23
3.4.15	VTC/A/W/2020/15 - energie	24
3.4.16	VTC/A/W/2020/16 - onbevaarbare waterlopen.....	25
3.4.17	VTC/A/W/2020/17 - COVID-19.....	26
3.4.18	VTC/A/W/2020/18 - taxidiensten.....	27
3.4.19	VTC/A/W/2020/19 - uitzonderlijk vervoer.....	28
3.4.20	VTC/A/W/2020/20 - opleidingscheques	29
3.4.21	VTC/A/W/2020/21 - beroepsbekwaamheid bestuurder	30
3.4.22	VTC/A/W/2020/22 - geïntegreerd gezinsbeleid	31
3.4.23	VTC/A/W/2020/23 - COVID-19.....	31
3.4.24	VTC/A/W/2020/24 - tijdelijk werklozen	34
3.4.25	VTC/A/W/2020/25 - waterdistributie	34
3.4.26	VTC/A/W/2020/26 - AGR-GPS-systeem.....	35
3.4.27	VTC/A/W/2020/27 - stalsystemen	36
3.4.28	VTC/A/W/2020/28 - antidoping	37
3.4.29	VTC/A/W/2020/29 - antidoping	38
3.4.30	VTC/A/W/2020/30 - gebouwenpas.....	39
3.4.31	VTC/A/W/2020/31 - hoedanigheden van het rechtgevend kind	40
3.4.32	VTC/A/W/2020/32 - werkzoekenden.....	41
3.4.33	VTC/A/W/2020/33 - havenvoertuigen.....	43
3.4.34	VTC/A/W/2020/34 - lokale democratie	43
3.4.35	VTC/A/W/2020/35 - asbestinventarisatie.....	46

3.4.36	VTC/A/W/2020/36 - lokale integrale veiligheidscellen	47
3.4.37	VTC/A/W/2020/37 - COVID-19.....	49
3.4.38	VTC/A/W/2020/38 - secundair onderwijs	50
3.4.39	VTC/A/W/2020/39 - rampen	52
3.4.40	VTC/A/W/2020/40 - belastingen grensoverschrijdende constructies	53
3.4.41	VTC/A/W/2020/41 - waterdistributie	53
3.4.42	VTC/A/W/2020/42 - onroerend erfgoed	54
3.4.43	VTC/A/W/2020/43 - digitaal loket bestuursrechtcolleges.....	55
3.4.44	VTC/A/W/2020/44 - leertijd	56
3.4.45	VTC/A/W/2020/45 - PSI-richtlijn	57
3.4.46	VTC/A/W/2020/46 - mest.....	60
3.4.47	VTC/A/W/2020/47 - huisvesting van seizoenarbeiders	61
3.4.48	VTC/A/W/2020/48 - wegtransport	62
3.4.49	VTC/A/W/2020/49 - COVID-19.....	63
3.4.50	VTC/A/W/2020/50 - professionele kunsten.....	65
3.4.51	VTC/A/W/2020/51 - energie	66
3.4.52	VTC/A/W/2020/52 - digitale watermeters	67
3.4.53	VTC/A/W/2020/53 - Vlaamse sociale bescherming	68
3.4.54	VTC/A/W/2020/54 - lokale geloofsgemeenschappen	70
3.4.55	VTC/A/W/2020/55 - belastingen.....	73
3.4.56	VTC/A/W/2020/56 - e-loket gegevens ondernemingen	74
3.4.57	VTC/A/W/2020/57 - transparantie landbouw- en voedselmarkt.....	75
3.5	Adviezen over protocollen voor de mededeling van persoonsgegevens	76
3.5.1	VTC/A/P/2020/01 - ESF-projecten	76
3.5.2	VTC/A/P/2020/02 - leerlingen met een beperking	78
3.5.3	VTC/A/P/2020/03 - debiteuren gemeente.....	79
3.5.4	VTC/A/P/2020/04 - leerlingen stad Gent	79

3.5.5	VTC/A/P/2020/05 - studiekeuze en doorstroom naar hoger onderwijs	82
3.5.6	VTC/A/P/2020/06 - inschrijvingsgegevens leerlingen internaten	83
3.5.7	VTC/A/P/2020/07 - leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs	83
3.5.8	VTC/A/P/2020/08 - personen met achterstallige zorgpremies.....	84
3.5.9	VTC/A/P/2020/09 - onbetaalde schoolfacturen	84
3.5.10	VTC/A/P/2020/10 - houding leerkrachten bij radicaliseringstendensen	85
3.5.11	VTC/A/P/2020/11 - onderwijsgegevens voor statistisch gebruik	85
3.5.12	VTC/A/P/2020/12 - inschrijvingen i.k.v. ESF- en AMIF-projecten.....	87
3.6	Klachtbehandeling.....	88
3.6.1	VTC/K/2020/01 - doorgeven identificatiegegevens.....	88
3.6.2	VTC/K/2020/02 - onontvankelijk.....	89
3.6.3	VTC/K/2020/03 - foto kind in school	89
3.6.4	VTC/K/2020/04 - school- en studietoelagen	90
3.6.5	VTC/K/2020/05 (geen).....	90
3.6.6	VTC/K/2020/06 - besloten zitting lokaal bestuur.....	90
3.6.7	VTC/K/2020/07 - archeologisch onderzoek	90
3.6.8	VTC/K/2020/08 - sociale huisvesting.....	91
3.6.9	VTC/K/2020/09 - contactopsporing COVID-19.....	91
3.6.10	VTC/K/2020/10 - contactopsporing COVID-19.....	91
3.6.11	VTC/K/2020/11 - inschrijving buitenlandse student	92
3.6.12	VTC/K/2020/12 - gemeentelijk samenwerkingsverband - Doccle.....	93
3.6.13	VTC/K/2020/13 - provinciebelasting - niet bevoegd.....	93
3.6.14	VTC/K/2020/14 - Centrum Algemeen Welzijn.....	93
3.6.15	VTC/K/2020/15 - vertrouwensartscentrum.....	94
3.7	Meldingen inbreuken op de beveiliging (datalekken).....	94
3.7.1	Aantal meldingen.....	94
3.7.2	Categorieën datalekken	95

3.7.3	Maatregelen verantwoordelijken	95
3.8	Onderzoeken	109
3.8.1	O/2020/01 - inspectie n.a.v. datalek ransomware lokaal bestuur	109
3.8.2	O/2020/02 - lokale contact tracing COVID-19	109
3.8.3	O/2020/03 - Energiedataplatform: hosting en anonimisering.....	110
3.8.4	O/2020/04 - migratie testomgeving Vlaams toegangsbeheer naar Amazon Web Services	111
3.9	Inspecties	114
3.10	Verificaties	114
3.11	Maatregelen	114
3.11.1	Maatregelen naar aanleiding van meldingen van datalekken:.....	114
3.11.2	Maatregelen naar aanleiding van inspecties:	114
3.11.3	Maatregelen naar aanleiding van onderzoeken:.....	115
3.11.4	Maatregelen naar aanleiding van adviesdossiers:	115
3.11.5	Maatregelen naar aanleiding van klachtdossiers:	115
3.11.6	Maatregelen naar aanleiding van verificaties:	115
3.11.7	Maatregelen naar aanleiding van adviesvragen over protocollen:	115
3.12	Registratie aanmeldingen functionarissen (DPO's)	115
3.13	Uitbouw van het kenniscentrum	116
3.13.1	Persoonlijke kennis en competentie	116
3.13.2	Kennis delen	116
3.13.3	Website.....	116
3.13.4	Documentatiecentrum	117

3 OVERZICHT VAN DE WERKZAAMHEDEN 2020

3.1 Zittingen

In 2020 kwam de commissie 11 keer samen.

3.2 DPIA-lijst

De Vlaamse Toezichtcommissie heeft op 14 januari 2020 de lijst aangenomen met verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingseffectbeoordeling moet worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming specifiek voor Vlaamse bestuursinstanties.

De VTC was van oordeel dat artikel 35.6 AVG niet van toepassing is omdat het enkel het regionale overheidsinstanties betreft en dus over lokale verwerkingen gaat. Ze heeft de lijst alvorens deze te publiceren toch voorgelegd aan het Comité voor Gegevensbescherming, conform de procedure van artikel 64 van de AVG, opdat dit een advies zou kunnen uitbrengen indien het van oordeel zou zijn dat artikel 35.6 toch van toepassing zou zijn. Het Comité heeft dit niet gedaan.

Deze beslissing trad in werking op 15 mei 2020.

Hierna worden in het kort de categorieën van verwerkingen op de lijst opgesomd. Voor de volledige omschrijving zie beslissing VTC/O/2020/01 zelf [Lijst VTC criteria GEB/DPIA](#):

A. OP BASIS VAN CATEGORIEËN PERSOONSGEGEVENS

- 1) biometrische gegevens
- 2) locatiegegevens
- 3) gevoelige gegevens
- 4) telecom
- 5) camerabeelden
- 6) zwarte lijsten

B. OP BASIS VAN CATEGORIEËN PERSONEN

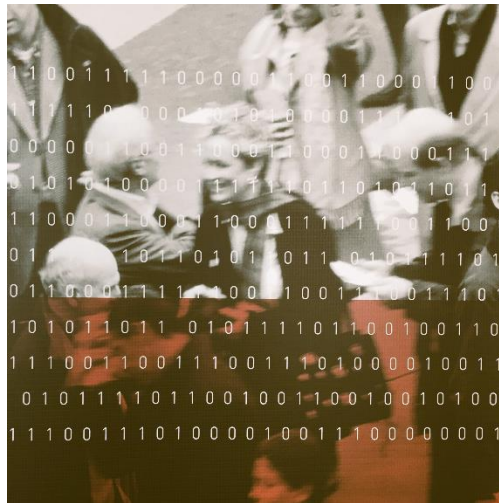
- 7) kinderen en jongeren
- 8) minderheden
- 9) kwetsbare personen
- 10) werknemers

C. OP BASIS VAN GEVOLGEN

- 11) geen dienstverlening
- 12) automatische rechtentoekenning

D. OP BASIS VAN WERKWIJZE

- 13) medische implantaten
- 14) internet of things
- 15) verzamelen om te profileren
- 16) observatie om te profileren
- 17) big data analytics
- 18) leveranciers
- 19) fraudebestrijding
- 20) depseudonimiseren en decrypteren

3.3 Adviezen algemeen

Deze categorie bevat zowel adviezen verleend na een adviesvraag als adviezen, aanbevelingen en richtlijnen uit eigen beweging. Kleinere adviesvragen worden hier niet opgenomen. Als ze algemeen relevant zijn, worden ze in uitleg op de website verwerkt.

3.3.1 VTC/A/2020/01 - digitale middelen in het onderwijs

Richtlijnen van de Vlaamse Toezichtcommissie bij het gebruik van digitale middelen in het onderwijs zoals leerlingen, cursisten- en personeelsadministratie, leerlingvolgsystemen, pakketten voor financieel beheer, educatief lesmateriaal en elektronische leeromgevingen,...

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A 2020 01 richtlijnen digitale middelen onderwijs v1 0.pdf>

Voor directies en personeel van Vlaamse onderwijsinstellingen.

Wat de bescherming van gegevens van leerlingen en personeel betreft, is er het risico dat de informatie die opgenomen wordt in de toepassingen ooit verspreid raakt en dat dit de vermelde personen, maar eventueel ook andere betrokken personen, in verlegenheid en zelfs in moeilijkheden brengt. Dit blijkt onder meer uit de regelmatige meldingen van inbreuken (datalekken) bij de VTC door onderwijsinstellingen.

De VTC geeft samengevat volgende richtlijnen:

- sluit telkens een overeenkomst
- kijk uit met niet-Europese providers
- beperk de inhoud wat informatie over personen betreft
- stel bewaartermijnen in
- beperk de toegang tot de informatie
- kies voor multifactor authenticatie
- controleer de toegang
- druk niet af
- geef de gegevens niet aan derden

3.3.2 VTC/A/2020/05 - cloudproblematiek

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/05 van 8 september 2020 over Informatieveiligheid en GDPR-conformiteit bij hosting door Amazon Web Services (AWS-cloud) van 4 Platformen van Onderwijs en Vorming met waarschuwing voor entiteiten Vlaamse overheid.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A 2020 05 advies.pdf>

De VTC adviseert het volgende op de belangrijkste punten:

- de beslissingsmatrix van de VTC moet gevolgd worden (zie hierna);
- een monocloudstrategie is niet aanvaardbaar;
- voor wat de beleidsdatabank betreft, is pseudonimisering vóór verwerking op een (aanvaardbaar) dataplatform een basisvereiste; door de hoeveelheid gegevens is identificatie altijd opnieuw mogelijk zolang er niet volop ingezet wordt op anonimisering, aggregatie en andere gelijkwaardige maatregelen;
- de exit-strategie moet aangepast worden;
- encryptie moet extern geaudit worden conform de beslissingsmatrix;
- de ethische dimensie moet structureel opgenomen worden.
- De VTC gaat ervan uit dat haar antwoord op deze adviesvraag de nood aan een beslissingskader voor deze platformen en andere projecten nodig maakt. Daarom legt ze een beslissingsmatrix voor de Vlaamse Overheid voor, met daarin de voornaamste criteria qua risico's en maatregelen die de mogelijke hostingoplossingen duidelijk maken.

	Niet Europese leverancier*	Europese externe leverancier**	Belgische overheid	Intern Vlaamse Overheid
Grootschaligheid: veel data van veel personen (ook over projecten en beleidsdomeinen heen)	X	Encryptie of vergelijkbare maatregel + externe controle	Beveiliging + externe controle	Beveiliging + externe controle
Risicogevoelige personen	X	X (tenzij specifieke wetgeving)	Beveiliging + externe controle	Beveiliging + externe controle
Gegevens die een zware negatieve impact kunnen hebben	X	Encryptie of vergelijkbare maatregel + externe controle	Beveiliging + externe controle	Beveiliging + externe controle
Gevoelige gegevens sensu lato - niet grootschalig en - tijdelijk	Encryptie of vergelijkbare maatregel + externe controle	Encryptie of vergelijkbare maatregel + externe controle	Beveiliging + externe controle	Beveiliging + interne controle
Unieke identificatoren	X	Encryptie of vergelijkbare maatregel + externe controle	Beveiliging + externe controle	Beveiliging + interne controle
Andere personen/persoonsgegevens	Encryptie of vergelijkbare maatregel + externe controle	Beveiliging + externe controle	Beveiliging + interne controle	Beveiliging + interne controle

Aangezien wat het Amerikaanse AWS en Snowflake betreft, volgens het Hof van Justitie bewezen is dat het niveau van bescherming niet voldoet voor bedrijven die onder de wetgeving van de Verenigde Staten vallen, is dus het laten hosten van platformen als dat van de beleidsdatabank van O&V, niet toegelaten.

De VTC vraagt dat haar tegen 30 oktober 2020 een overzicht wordt gegeven van alle datavelden van alle toepassingen/databestanden die al door AWS gehost worden en van die die men plant te migreren.

Overeenkomstig artikel 58, a), AVG, spreekt de VTC een **waarschuwing** uit tegenover de **verwerkingsverantwoordelijken van de Vlaamse instanties**: het overdragen van veel persoonsgegevens van veel personen (ook over projecten heen) aan eenzelfde niet-Europese cloudprovider, terwijl niet bewezen is dat de

gegevensbescherming van het land van de ontvanger van de gegevens vergelijkbaar is met de Europese, is niet conform de principes en bepalingen van de AVG, in het bijzonder het **proportionaliteits- en vertrouwelijkheidsbeginsel** en dus verboden.

3.3.3 Reactie VTC i.v.m. VTC/A/2020/05

Reactie van de VTC van 20 oktober 2020 in verband met advies en waarschuwing VTC nr. 2020/05.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A 2020 05 reactie VTC op opmerkingen.pdf>

De VTC heeft via diverse kanalen kennis genomen van een aantal reacties op haar advies en waarschuwing VTC nr. 2020/05 van 8 september 2020, over informatieveiligheid en GDPRconformiteit bij publieke cloud hosting. Dit is het antwoord dat ze gepubliceerd heeft:

De VTC is zich wel degelijk bewust dat moderne cloud diensten state-of-the-art technologie voorzien om gegevens te beschermen. Dit vereist dan wel de implementatie van al de nodige maatregelen, zoals de volledige encryptie van de data voordat ze bij de dienstverlener worden geplaatst, en dat de encryptiesleutels volledig in eigen controle worden gehouden door de Vlaamse bestuursinstantie.

Aan deze voorwaarden werd tot nog toe niet voldaan in de betrokken dossiers: de data zijn bijvoorbeeld niet allemaal versleuteld voordat ze bij de dienstverlener worden geplaatst, en wanneer dat wel gebeurt, dan is dat met het encryptiesysteem van de dienstverlener. Op termijn biedt deze aanpak geen afdoende garanties.

De VTC wijst er op dat het basisprobleem de hoeveelheid aan gevoelige data betreft en de aard van de verwerking in de cloud (niet enkel storage/data at rest, maar ook **data in use**).

De bezwaren van VTC reiken verder dan de technische aspecten alleen. Zo wijst de VTC in het advies naar het belang van een risico-analyse waarbij de risico's voor de minderjarige betrokkene, zoals het risico op profilering, voldoende in kaart wordt gebracht en dat (soms ook, maar niet uitsluitend technische) maatregelen ertoe moeten leiden dat deze risico's worden uitgesloten. Dat het in de voorgestelde casussen over een grote hoeveelheid gevoelige gegevens gaat, versterkt deze noodzaak.

Naast de technische maatregelen vraagt de VTC naar de **governance strategie** die de risico's bewaakt en beheerst en voldoende aandacht voor bedrijfsrisico's zoals een vendor-lock in. In de betrokken dossiers zijn deze risico's niet of onvoldoende meegenomen.

Tot slot herhaalt de VTC dat een engagement van de cloud leverancier om de data niet te verplaatsen uit de **gekozen regio** niet sluitend is. Zelfs als de data op Europese servers blijven staan, maar beheerd door een niet-Europese dienstverlener, kan toegang en kopiëren nog steeds mogelijk gemaakt worden. Dit kan zelfs verplicht worden opgelegd aan de dienstverlener onder Amerikaans recht. Tegen dit risico kan een dienstverlener geen sluitende garanties bieden, tenzij met technische maatregelen die in de betrokken dossiers niet steeds aanwezig zijn.

Om dezelfde redenen is het gebruik van Europese modelcontracten die conform de GDPR zijn ook niet voldoende: zoals ook het Europese Hof van Justitie opmerkte in zijn Schrems II-arrest, zijn de Amerikaanse autoriteiten niet gebonden door deze contractuele garanties, en biedt hun regelgeving ook voor het overige ook onvoldoende garanties om de eerbiediging van Europese gegevensbeschermingsregels sluitend te verzekeren.

De VTC zal voorstellen van de Vlaamse instanties betreffende cloud computing afwegen aan haar advies opdat ze voldoen aan AVG en voldoende veiligheids garanties bieden. Ze zal daarbij de evoluties in de dienstverlening volgen. Op basis van de huidige reacties blijft het advies van de VTC dus integraal gehandhaafd.

3.3.4 VTC/A/2020/08 - conceptnota VDAB

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/08 van 8 september 2020 over de conceptnota VDAB als data-, loopbaan-, en activeringsregisseur op de Vlaamse arbeidsmarkt en timing en proces van de verdiepingsdecreten.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_2020_08_advies.pdf

De VTC is van oordeel dat er uit de conceptnota van de Vlaamse dienst voor Arbeidsmarkt bemiddeling wel aandacht voor de problematiek van de bescherming van persoonsgegevens blijkt, maar benadrukt dat bepaalde aspecten opnieuw moeten bekeken worden, en dat vooral keuzes expliciet moeten worden gemaakt, zoals die gerelateerd aan de **uitbreiding van de doelgroep** en het effectieve respect voor de **keuzevrijheid van de burger**. Voor het overige verwijst ze naar de specifieke opmerkingen die in dit advies worden gemaakt.

3.3.5 VTC/A/2020/07 - Coronamaatregel in het Onderwijs

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/07 van 6 oktober 2020 met richtlijnen voor Coronamaatregelen in onderwijs: temperatuur meten bij aankomst op school.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_2020_07_richtlijnen_corona_op_school_v1_0.pdf

De ACG vraagt dat een verwerking van persoonsgegevens, in dit geval gezondheidsgegevens, proportioneel is.

Met een temperatuurmeting bereikt de school wellicht slechts beperkt haar doel om volgende redenen:

- de temperatuur wordt niet altijd correct gemeten (zeker niet als ze aan het voorhoofd opgenomen wordt);
- een verhoogde temperatuur kan andere oorzaken hebben dan een ziekte;
- een koortswerend middel kan de temperatuur tijdelijk verlagen;
- ook zonder koorts kan een leerling besmettelijk zijn;
- een vals gevoel van veiligheid kan tot gevolg hebben dat andere maatregelen achterwege worden gelaten.

Op basis van andere symptomen die er kunnen op wijzen dat de leerling besmet is, zoals een algemeen vermoeidheid, spierpijn, hoesten,... hou je de leerling in afzondering (zonder daarvan nota te nemen). Van een zieke leerling mag wel de koorts worden opgenomen om diens gezondheid en algemene vermogen om de lessen te volgen te controleren.

3.3.6 VTC/A/2020/08 - VDAB als data-, loopbaan-, en activeringsregisseur

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/08 van 8 september 2020 over de Conceptnota VDAB als data-, loopbaan-, en activeringsregisseur op de Vlaamse arbeidsmarkt en timing en proces van de verdiepingsdecreten.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_2020_08_advies.pdf

De VTC had al een aantal bezorgdheden geuit in haar advies van wetgeving VTC nr. 2020/04 van 18 februari 2020 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en

Beroepsopleiding”, wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie. Ze verwees uitdrukkelijk naar haar bezorgdheden en aanbevelingen uitgedrukt in dat advies, dat als bijlage bij dit advies wordt gevoegd.

Hierna vernoemt of herhaalt enkele specifieke positieve en negatieve punten als reactie op de tekst van de conceptnota:

Positieve punten: de burger aan het stuur, **AI for the good** en **ethisch databeheer**, het inschakelen van dienstenintegratoren en bestemd zijn voor uitsluitend persoonlijk gebruik.

Negatieve punten: de **doelgroepuitbreiding**, het **aanklampend activeringsbeleid**, de vraag of wel om dienstenintegratie gaat, waarschuwingen bij communicatie, het gebruik van AI en hosting en informatieveiligheid.

De VTC is van oordeel dat er uit de conceptnota wel aandacht voor de problematiek van de bescherming van persoonsgegevens blijkt, maar benadrukt dat bepaalde aspecten opnieuw moeten bekeken worden, en dat vooral keuzes expliciet moeten worden gemaakt, zoals die gerelateerd aan de uitbreiding van de doelgroep en het effectieve respect voor de keuzevrijheid van de burger.

3.3.7 VTC/A/2020/09 - richtlijn teleconferencing

Zie activiteitenverslag 2021.

3.3.8 VTC/A/2020/10 - erkenning Discimus als authentieke bron

Zie activiteitenverslag 2021.

3.3.9 VTC/A/2020/11 - lokaal gezinsbeleid

Advies VTC/A/2020/11 van 9 oktober 2020 over het verwerken van persoonsgegevens voor het lokale gezinsbeleid.

De vraag was of het agentschap Uitbetaling Groeipakket (VUTG) persoonsgegevens ook mag verwerken voor het bijkomende doel om bij te dragen tot de doelstellingen van het lokale gezinsbeleid van de gemeenten. De verantwoordelijkheid voor deze nieuwe doelstelling is dat het voor gemeenten niet altijd eenvoudig is om de doelgroep voor het lokale gezinsbeleid correct af te bakenen omdat ze niet beschikken over mechanismen om de gegevensstroom automatisch te verwerken of te raadplegen. Omwille van de COVID-19-crisis zou deze vraag nog urgenter geworden zijn.

Alhoewel het aanbevolen is om de bijkomende doelstelling eerst decretaal te verankeren, is de VTC van oordeel dat de voorgestelde verwerking een *best practice* is. De persoonsgegevens worden immers niet verder verspreid. De afweging die gemaakt werd is deugdelijk en het concept conform met het principe van **privacy by design**.

Volgens de VTC is er voor deze verdere verwerking van persoonsgegevens door het VUTG inderdaad sprake van een **verenigbaar doeleinde**. Het is aanvaardbaar om te veronderstellen dat de burgers kunnen verwachten dat hun persoonsgegevens ook voor het lokale gezinsbeleid worden verwerkt. In de mate dat het lokale gezinsbeleid moet gebaseerd zijn op beslissingen van de gemeente, dient de aanwezigheid van die beslissing onderzocht te worden vooraleer de communicatie gebeurt.

Om dit echter nog beter te garanderen, is het aangewezen dat de transparantiemaatregelen nog beter worden uitgewerkt. Daarvoor zouden de criteria op grond waarvan de betrokkenen worden aangeschreven in de communicatie moeten worden verwerkt. Zo kan de burger daar eventueel op reageren. Dit moet dus ook in het model van samenwerkingsovereenkomst worden opgenomen.

De VTC adviseert dat de brief naar de betrokkenen in het begin al meer uitleg geeft inzake de herkomst en verwerking van de persoonsgegevens.

In de voorgelegde privacyverklaring kan best het **recht op bezwaar** worden vermeld aangezien algemeen belang als rechtvaardigingsgrond wordt aangehaald.

Bij het aanschrijven van de burger moet er ook op gelet worden dat de burger niet overmatig lastig gevallen wordt en dat **stigmatisering** vermeden wordt. Het is aangewezen dat wat de risico's voor de rechten en de vrijheden van de burger betreft, nog een analyse wordt gedaan (bijvoorbeeld op basis van de tool die de VTC ter beschikking stelt) zodat eventueel nog bijkomende maatregelen kunnen worden genomen.

3.3.10 VTC/A/2020/12 - VLABEL Centrale Invorderingscel verantwoordelijke-verwerker

Zie activiteitenverslag 2021.

3.3.11 VTC/A/2020/13 - Rijksregister - Vaccinet¹

Vraag advies toegang Rijksregister en gebruik van het Rijksregisternummer in het kader van de vaccinatiestrategie ter bestrijding van Covid-19

Enkel de controle van de toelaatbaarheid van de verwerking van persoonsgegevens via Vaccinet¹ door het Vlaamse Agentschap Zorg en Gezondheid valt onder de bevoegdheid van de VTC.

Binnen dat kader sluit de VTC zich, rekening houdend met de context van COVID-19 pandemie, aan bij de stelling dat gelet op het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, de databank Vaccinet gegevens uit het Rijksregister zou kunnen verwerken, zonder een wettelijke basis, maar op basis van **vitale belangen** conform artikel 6, 1, d), AVG, samengelezen met overweging (46) AVG, onder de voorwaarde dat de wetgever dit zo spoedig mogelijk omzet in een verwerking die gebaseerd is op een wettelijke basis. De machtiging van het Rijksregister mag ook enkel dienen voor (voorlopige) registraties van personen die het vaccin ontvingen, en niet voor oproepingsbrieven, of verdere verwerkingen.

¹ Het registratiesysteem zoals bedoeld in artikel 43, §3, van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid.

3.4 Adviezen wetgeving

De Vlaamse Toezichtcommissie verstrekt, hetzij uit eigen beweging, hetzij op verzoek van het Vlaams Parlement of de Vlaamse Regering adviezen omtrent elke aangelegenheid met betrekking tot de verwerkingen van persoonsgegevens (art. 10/4, § 1 decreet 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer).

Deze adviezen betreffen concreet adviezen over ontwerpen van wet- en regelgeving (ontwerpen en voorstellen van decreten, ontwerpbesluiten van de Vlaamse Regering en ontwerpen van uitvoerende samenwerkingsakkoorden, ontwerpen van ministeriële besluiten) die betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens.

Er werden in 2020 in totaal **57 adviezen** gegeven.

De **adviesaanvragers** waren:

- de Vlaamse Regering in 48 gevallen;
- het Vlaams Parlement in 3 gevallen;
- de Vlaamse Milieumaatschappij in 6 gevallen.

Het gaat om 32 adviezen over ontwerpen van besluit, 21 adviezen over voorontwerpen van decreet, 3 adviezen over voorstellen van decreet en 1 advies over een uitvoerend samenwerkingsakkoord.

De adviezen werden gegeven op verzoek de volgende **beleidsdomeinen**:

Beleidsdomein	Aantal adviezen wetgeving
Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie (KBBJ)	7
Financiën en Begroting (FB)	3
Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI)	1
Onderwijs en Vorming (OV)	4
Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG)	8
Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM)	3
Werk en Sociale Economie (WSE)	5
Landbouw en Visserij (LV)	2
Mobiliteit en Openbare Werken (MOW)	9
Omgeving (OMG)	15

De Vlaamse Toezichtcommissie brengt haar advies uit binnen een termijn van dertig dagen nadat alle daartoe noodzakelijke gegevens aan de Vlaamse Toezichtcommissie zijn medegedeeld.

In speciaal gemotiveerde dringende gevallen kan de termijn worden teruggebracht tot vijftien dagen. (art. 10/4, § 1, lid 2 decreet betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer van 18 juli 2008).

De hoogdringendheid werd in 2020 ingeroepen en aanvaard in 11 dossiers. Daarbij werden ook kortere termijnen dan 15 dagen afgesproken. De gemiddelde behandelingstijd was 15 dagen, met een minimum van 4 dagen en een maximum van 25 dagen.

Er werden in 2020 3 ontwerpen die betrekking hadden op de Coronapandemie voorgelegd voor advies.

Hierna worden de adviezen overlopen. Voor de volledigheid en de nuances leest u best het advies zelf dat u vindt op de website van de VTC. De linken in de tekst verwijzen naar de oude webpagina's.

3.4.1 VTC/A/W/2020/01 - AGR-GPS-systeem

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/01 van 14 januari 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft het AGR-GPS-systeem voor burenregelingen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_01_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn (mogelijk overlapping):

- de aanbieder of afnemer in het kader van een burenregeling;
- de personen die de toestellen gebruiken waarop de app wordt geïnstalleerd.

Inhoud:

Het advies betreft onder meer dat het **AGR-GPS systeem** voor burenregelingen dat zal werken via een **app**.

De gegevensverwerking gebeurt in het kader van controle en ontrading van eventuele **fraude** en verdient daarom de gepaste aandacht. Onder meer omwille van het feit dat veel apps onvoldoende beveiligd zijn, moeten zeker de nodige veiligheidsmaatregelen worden genomen. (artikel 5, 1, f), AVG). Het betreft ook locatiegegevens van natuurlijke personen en in het algemeen geldt hiervoor dat de verwerking daarvan als bedreigend wordt beschouwd voor de privacy en de individuele vrijheden, zoals het zich anoniem kunnen verplaatsen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp conform de principes van de AVG is. De VTC beveelt aan dat er in het kader van de transparantieverplichting aan de gebruikers van de app voldoende toelichting wordt gegeven naar de implicaties van hun keuzes wat de bescherming van persoonsgegevens betreft. De VTC adviseert ook dat bij de reglementaire uitwerking van de technische vereisten en de ontwikkeling van de app(s) de principes van **data protection by design** en **data protection by default** worden toegepast, inzonderheid wat de GPS-tracking betreft. Bovendien moet duidelijk worden vastgesteld dat de data die worden ingezameld via de app enkel mogen worden gebruikt voor de wettelijk voorziene doeleinden.

3.4.2 VTC/A/W/2020/02 - overdragen leerlingengegevens

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/02 van 18 februari 2020 over het voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXX (veranderen van school).

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_02_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: leerlingen die van school veranderen in het basis en secundair onderwijs met inbegrip van het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, alsook in het deeltijds beroeps secundair onderwijs. Het **verslag van het Centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB)** bevat ook de namen van de ouders of wettelijke vertegenwoordigers en soms ook de naam van een psycholoog of psychiater.

Inhoud:

Artikel 123/6, over het overdragen van leerlingengegevens bij verandering van onderwijsinstelling werd in artikel 2 verkeerdelijk uitgesloten van toepassing in het voltijds gewoon en buitengewoon secundair onderwijs, alsook in het deeltijds beroeps secundair onderwijs. Dit wordt nu aangepast waardoor duidelijk is dat dit artikel wel daar van toepassing is.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen;
- de transparantiemaatregelen uitwerken.

3.4.3 VTC/A/W/2020/03 - bestuurders van voertuigen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/03 van 18 februari 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse bepalingen van het Koninklijk Besluit van 4 mei 2007 betreffende het rijbewijs, de vakbekwaamheid en de nascholing van bestuurders van voertuigen van de categorieën C1, C1+E, C, C+E, D1, D1+E, D, D+E.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_03_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en Openbare Werken

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: de bestuurders die een kwalificatiekaart aanvragen en bestuurders die een verlenging aanvragen (artikel 13 van het Ontwerp)

en dat het volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens en contactgegevens; (zie de bespreking van het nieuwe artikel 55/2);
- foto van de bestuurder (cf. (nieuw) model);
- gegevens m.b.t. het rijbewijs;

- gegevens m.b.t.de werkgever.
- de gegevens die verzameld worden bij de nascholing (voor zover dit door een Vlaamse instantie als bedoeld in het e-govdecreet betreft).

Inhoud:

Het besluit vormt een gedeeltelijke en minimale omzetting van de Richtlijn 2018/645 van het Europees Parlement en de Raad van 18 april 2019. Het Koninklijk Besluit dat gewijzigd wordt strekt ertoe om de kwaliteit (vakbekwaamheid) van de bestuurder in het goederen- en het personenvervoer over de weg te garanderen door middel van een examen voor de toegang tot het beroep (basiskwalificatie) en een systeem van opleiding tijdens de uitoefening van het beroep (nascholing).

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

- minimale beveiligingsmaatregelen die geformaliseerd en gedocumenteerd worden
- de transparantie waarborgen via het Ontwerp

De vermelding van de essentiële elementen gebeurt bij voorkeur bij decreet zelf (dus in de twee wetten die de rechtsbasis van dit besluit vormen).

3.4.4 VTC/A/W/2020/04 - activerings-, loopbaan- en dataregie

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/04 van 18 februari 2020 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap “Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding”, wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 04 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: nee

Specifiek artikel 4 van het Ontwerp behandelt de verwerking van persoonsgegevens. In artikel 4 van het decreet wordt de bestaande doelgroep van de VDAB, namelijk werkzoekenden, uitgebreid met alle personen op beroepsactieve leeftijd.

Inhoud:

Het betreft een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding", wat betreft de activerings-, loopbaan- en dataregie dat de eerste stap vormt in de uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024. VDAB krijgt drie extra regisseursrollen toegewezen.

- als werkzaamheidsregisseur/activeringsregisseur zal VDAB in eerste instantie trachten het arbeidsmarktpotentieel in kaart te brengen en effectief te activeren en te laten instromen in de arbeidsmarkt;

- als loopbaanregisseur onderneemt VDAB de nodige acties om de burger te ondersteunen om van zijn loopbaan een duurzame loopbaan te maken;

- als dataregisseur streeft VDAB er naar om ook in de toekomst de pionier te blijven op het vlak van ontwikkeling en terbeschikkingstelling van innovatieve en nieuwe vormen van dienstverlening gebaseerd op data en ondersteund door artificiële intelligentie.

Vooraf de rol van dataregisseur is van belang in het kader van dit advies.

Het Ontwerp wil onder meer een decretale basis bieden om tot een maximale gegevensdeling te komen in het kader van de drie nieuwe opdrachten en ook om de eigen data hiervoor in te zetten.

De VTC stelt zich de vraag of in dit decreet al geen beperkingen moeten worden ingebouwd om te garanderen dat verwerkingen voldoen aan de principes van de AVG. Het lijkt de VTC niet uitgesloten dat de doeleinden en/of de **doelgroep** in het Ontwerp **te ruim** gedefinieerd zijn. De VTC verwacht dus de nodige verduidelijking en garanties in het verdiepingsdecreet, dat in een tweede fase komt, te lezen. (zie advies nr. 2021/58 van 20 juli 2021)

3.4.5 VTC/A/W/2020/05 - AGR-GPS-systeem

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/05 van 18 februari 2020 over het ontwerp van ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 3 juli 2014 betreffende het vervoer en de verwerking van meststoffen, wat betreft het AGR-GPS-systeem.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_05_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Milieumaatschappij

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het betreft een ontwerp van ministerieel besluit tot wijziging van het ministerieel besluit van 3 juli 2014 betreffende het vervoer en de verwerking van meststoffen, wat betreft het **AGR-GPS-systeem**. De VTC adviseert dat in het Ontwerp de eis wordt gesteld dat de data die worden ingezameld via de **a\$pp** enkel mogen worden gebruikt voor de wettelijk voorziene doeleinden.

3.4.6 VTC/A/W/2020/06 - scheepvaartongevallen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/06 van 24 maart 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende de Onderzoeksinstantie voor Scheepvaartongevallen en -incidenten op binnenwateren.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_06_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en Openbare Werken

Hoogdringend: nee

Het Ontwerp bevat bepalingen inzake de persoonsgegevens van de getuigen en betrokkenen bij het ongeval of incident.

Inhoud:

Het Ontwerp beoogt de gedeeltelijke omzetting van een Europese richtlijn die de verplichting oplegt om zeer ernstige scheepvaartongevallen en incidenten te onderzoeken. Deze richtlijn vereist dat de veiligheidsonderzoeken worden uitgevoerd onder de verantwoordelijkheid van een onpartijdige permanente onderzoeksinstantie die over de nodige bevoegdheden beschikt en door naar behoren gekwalificeerde onderzoekers met deskundigheid op het gebied van scheepsongevallen en -incidenten.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- een duidelijke wettelijke basis creëren voor de verwerking in het geplande samenwerkingsakkoord;
- de correcte rechtsgrond aangeven bij het geplande samenwerkingsakkoord;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen waaronder de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke;
- ook de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens zelf garanderen
- de transparantiemaatregelen uitwerken.

3.4.7 VTC/A/W/2020/07 - afstammingscentrum en een DNA-databank

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/07 van 24 maart 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 26 april 2019 houdende de oprichting van een afstammingscentrum en een DNA-databank.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_07_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het ontwerp van besluit regelt onder meer de wijze waarop personen zich kunnen aanmelden bij het afstammingscentrum, de aangelegenheden waarvoor beroep kan worden gedaan op de dienstverlening van het afstammingscentrum, de wijze van afname van DNA-stalen en opmaak en matching van het DNA-profiel in de **DNA-databank** en de taken inzake de (psychosociale) begeleiding en ondersteuning bij afstammings- en zoekvragen naar genetische verwanten. Het besluit legt daarnaast subsidiëeringsvoorwaarden op en voorziet in een regeling tot toezicht en handhaving.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

- minimale beveiligingsmaatregelen die geformaliseerd en gedocumenteerd worden;
- de termen “anonimisering” en “pseudonimisering” moeten correct worden gebruikt;
- procedures voor de overdracht van dossiers.

3.4.8 VTC/A/W/2020/08 - vervoer en verkeer

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/08 van 24 maart 2020 over het ontwerp van decreet houdende diverse bepalingen over het gemeenschappelijk vervoer, het algemeen mobiliteitsbeleid, de weginfrastructuur en het wegenbeleid, en de waterinfrastructuur en het waterbeleid.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_08_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en Openbare Werken

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het Ontwerp heeft onder meer de bedoeling om voor verschillende regelingen een rechtsgrond te creëren en daarmee ook bepaalde verwerkingen van persoonsgegevens:

- de wijzigingen aan artikel 23 van de wegverkeerswet beogen verschillende rechtsgronden in te lassen; voor het bepalen van de voorwaarden waaraan de rijexamencentra alsook hun personeel en het personeel van de rijsscholen moeten voldoen, voor de verwerking van persoonsgegevens, voor de aanwijzing van inspecteurs
- de toevoeging van een artikel 29quater in de wegverkeerswet beoogt naar analogie met de regeling die nu al bestaat in de **GAS**-wet voor een aantal federale verkeersovertredingen, de steden en gemeenten ook de mogelijkheid geven om voor beperkte snelheidsovertredingen, die worden begaan op een plaats waar de snelheid beperkt is tot 30 of 50 km per uur een administratieve geldboete te bepalen. Wanneer de gemeenten er voor

opteren om administratieve geldboetes te bepalen, worden de overtredingen niet langer strafrechtelijk gesanctioneerd. Met deze regeling zijn ook specifieke verwerkingen van persoonsgegevens verbonden.

- de wijziging van artikel 31 van het taxidecreet beoogt de basis van de gegevensdatabank uit te breiden met de informatie van de ritten die nodig is, enerzijds om de handhaving van het decreet mogelijk te maken en anderzijds voor statistische doeleinden, met inbegrip van de prijsopvolging in de sector.

- de vervanging van artikel 24 van het decreet basisbereikbaarheid breidt het mobiliteitsmonitoringsysteem uit met persoonsgegevens opdat op een doeltreffende en representatieve manier de mobiliteitstoestand in Vlaanderen kan worden gemeten.

- de aanpassing van artikel 37, §3 van het decreet basisbereikbaarheid betreft een aantal verplichtingen op vlak van exploitatie en beoogt nu ook voor de exploitant van het openbaar personenvervoer over water een expliciete decretale rechtsbasis te vormen voor de verwerking van persoonsgegevens van de reizigers en derden met het oog op een efficiënte exploitatie van de openbaarvervoerdiensten, dat zij algemene reisvoorwaarden kunnen vaststellen, etc.

De VTC is van oordeel dat de waarborgen die het voorgelegde ontwerp biedt inzake de bescherming van persoonsgegevens verschillen per regeling/verwerking.

Het Ontwerp kan voldoende waarborgen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

wat A betreft (rijexamencentra):

- het herformuleren van de uitzonderingsbepaling op basis van artikel 23 AVG inzake de rechten van betrokkenen.

wat B betreft (**depenalisering**):

- voor deze gegevensverwerking een wettelijke basis uitwerken die voldoet aan artikel 6, 3, AVG;

- verduidelijking over het protocol dat moet opgesteld worden tussen de betrokken diensten en overheden;

- gebruik gegevens verzameld via **camera's** omkaderen of herbekijken.

wat C betreft (taxidecreet):

- de bescherming van de persoonsgegevens van de gebruikers van de taxidiensten;

- de bescherming van de vervoerders tegen **continu volgen**;

-de juiste procedures inzake de mededeling van persoonsgegevens aan de diverse vermelde diensten;

- het opstellen van een **GEB** en respecteren van de proportionaliteit.

wat D betreft (**mobiliteitsmonitoringsysteem**):

- de verschillende aspecten van artikel 6, 2, AVG die nog opgenomen moeten worden;

- de proportionaliteit die moet worden aangetoond en/of de gegevensverzameling moet worden aangepast;

- het opstellen van een GEB en respecteren van de proportionaliteit;

- de gepaste maatregelen, inzonderheid de implementatie van pseudonimisering en anonimisering en het inschakelen van een trusted third party en functiescheiding;
- het formuleren en documenteren van minimale beveiligingsmaatregelen. Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

wat E betreft (exploitatievoorwaarden en mobiliteitscentrale):

- het garanderen van transparantie en de rechten van betrokkenen door de verantwoordelijke zelf;
- de uitvoeringsreglementering die voldoende waarborgen moet bieden.

3.4.9 VTC/A/W/2020/09 - belastingen grensoverschrijdende constructies

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/09 van 24 maart 2020 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 21 juni 2013 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de belastingen, wat betreft de verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking tot meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_09_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Financiën en Begroting

Hoogdringend: ja

De voor advies voorgelegde artikelen van het ontwerp betreffen de intermediairs, de belastingplichtigen en de personen die een verbonden onderneming vormen en (andere) personen op wie de meldingsplichtige grensoverschrijdende constructie naar alle waarschijnlijkheid invloed zal hebben. Daarbij worden hun identificatiegegevens doorgegeven. Het gaat in de praktijk vooral over rechtspersonen, maar er kunnen ook natuurlijke personen betrokken zijn.

Er is sprake van verschillende verwerkingen van persoonsgegevens:

1° de verzameling van de door de intermediairs (of in tweede orde de belastingplichtigen zelf) via de verplichte melding doorgegeven informatie (zie onder punt II, 2 van dit advies);

2° het opslaan en bewaren van deze gegevens door de bevoegde autoriteit;

3° de doorgifte van de in het nieuwe artikel 11/2, §2, vermelde gegevens aan de buitenlandse autoriteiten van alle andere lidstaten.

Inhoud:

Het Ontwerp betreft een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 21 juni 2013 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van de **belastingen**, wat betreft de verplichte automatische uitwisseling van inlichtingen op belastinggebied met betrekking tot meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven eventueel in de memorie van toelichting;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen zodat zowel transparantie als proportionaliteit gegarandeerd worden;
- de **transparantiemaatregelen** uitwerken, eventueel in uitvoeringsbesluiten;
- artikel 3.13.1.15, VCF (**afwijkingen op de AVG – rechten** herbekijken);
- nagaan of er voldoende maatregelen zijn genomen inzake de beveiliging.

3.4.10 VTC/A/W/2020/10 - opleidingen landbouw

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/10 van 19 april 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw tot wijziging van het ministerieel besluit van 26 november 2007 betreffende de toekenning van subsidies voor naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector wat betreft het invoeren van e-learning.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 10 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Hoogdringend: ja

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: de deelnemers aan de opleiding, de lesgevers (waaronder bedrijfsleiders van landbouwbedrijven en 'facilitatoren' in het kader van lerende netwerken) en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens en contactgegevens;
- aanwezigheid van de deelnemers;
- eventueel beeld- en geluidopnames;
- eventueel de gegevens die verzameld worden bij de nascholing (voor zover dit door een Vlaamse instantie als bedoeld in het e-govdecreet betreft).

Inhoud:

Het Ontwerp betreft een ontwerp van besluit dat bepaalt dat de naschoolse vormingsactiviteiten ingericht door de algemene en gewestelijke centra vanaf afstand via internet mogen aangeboden worden als voldaan is aan bepaalde voorwaarden, onverminderd de andere voorwaarden, vermeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 4 juni 2004 betreffende de toekenning van subsidies voor naschoolse opleidingsinitiatieven in de landbouwsector en in het bestaande ministerieel besluit.

De VTC adviseert de minister om een – minstens algemeen verwoorde - eis inzake informatieveiligheid en transparantie op te nemen als (te controleren) subsidiëeringsvoorwaarde bij het implementeren van **e-learning**, zodat de bevoegde administratie onder begeleiding van haar functionaris inzake gegevensbescherming daarop kan toezien.

De VTC herhaalt dat de vermelding van de essentiële elementen van de verwerking van persoonsgegevens bij voorkeur bij decreet zelf gebeurt. Bij een toekomstige herziening van het decreet dienen deze elementen dan ook de nodige aandacht te krijgen.

3.4.11 VTC/A/W/2020/11 - energie

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/11 van 28 april 2020 over het voorontwerp van decreet tot wijziging van het energiedecreet van 8 mei 2009.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_11_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

de houders van een zakelijk recht op een gebouw en eventueel de bewoners van de gebouwen

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- de energie-eigenschappen van de gebouwen die ze bezitten of bewonen;
- de verbruiksgegevens;
- kenmerken als gezinssituatie.

Inhoud:

Het Ontwerp van decreet beoogt de omzetting van de richtlijn 2018/844/EU in het Energiedecreet en wijzigt het deel over de energieprestatieregelgeving. De herziene richtlijn heeft als doel de energie-efficiëntie van het Europese gebouwenpark te verbeteren.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

-algemeen

- de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting;

- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen voor zover dit nog niet gebeurd is in het bestaande decreet;

-artikel 20, 3° en artikel 25, 3°

- het garanderen dat waar over geanonimiseerde gegevens wordt gesproken, het wel degelijk om geanonimiseerde gegevens gaat (en niet om louter gepseudonimiseerde);

- het respecteren van de decretale en wettelijke verplichtingen inzake de mededeling van persoonsgegevens;

-artikel 25, 1°

- de afbakening van het doeleinde in het decreet zelf;

- het opstellen van het protocol met de kredietgevers volgens de vereisten van een protocol voor de mededeling van persoonsgegevens zoals bepaald in het e-govdecreet.

3.4.12 VTC/A/W/2020/12 - gedetineerden

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/12 van 28 mei 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_12_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: nee

Het Ontwerp preciseert dat bepaalde bijzondere categorieën van persoonsgegevens (bijvoorbeeld betreffende de gezondheid van de gedetineerde) en/of gegevens inzake veroordelingen of strafbare feiten worden verwerkt.

Inhoud:

Het Ontwerp betreft een voorontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 8 maart 2013 betreffende de organisatie van hulp- en dienstverlening aan gedetineerden, wat betreft de bepalingen over gegevensverwerking en informatie-uitwisseling.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft. Ze heeft **geen opmerkingen**.

3.4.13 VTC/A/W/2020/13 - COVID-19

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/13 van 18 mei 2020 over het voorstel van decreet tot organisatie van contactonderzoek in het kader van COVID-19.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_13_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaams Parlement

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hoogdringend: ja

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt (waaronder verzameld en meegedeeld) door of in naam van Vlaamse instanties de volgende zijn:

- personen met een bevestigde of vermoedelijke diagnose van COVID-19;
- personen die mogelijk een risicodragend contact hebben gehad met een persoon die besmet is met COVID-19 of die vermoedelijk besmet is met COVID-19;
- de door deze personen vermelde contacten;

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens;
- contactgegevens;
- of het om een risicocontact ging;
- de gegevens die het contactcentrum meedeelt aan Sciensano, nadat het centrum de betrokkenen (in eerst instantie de indexpersoon) heeft gecontacteerd;
- de gegevens die Sciensano opgevraagd heeft bij het Rijksregister en de Kruispuntbankregisters.

Inhoud:

Er werd op 6 mei 2020 al een gelijknamig en gelijklopend decreet gestemd waarvan de duurtijd beperkt is van 11 mei 2020 tot 4 juni 2020. Voor dit decreet werden wegens de hoogdringendheid geen adviesvragen ingewonnen. Het Ontwerp tot organisatie van contactonderzoek in het kader van COVID-19 regelt in hoofdzaak:

- de mogelijkheid om in het kader van het COVID-19 voor het contactonderzoek een beroep te doen op een samenwerkingsverband van externe partners voor de taken, die normaal gezien zijn voorbehouden aan aangewezen ambtenaren-artsen en ambtenaren;
- de minimale regels voor de bescherming en uitwisseling van persoonsgegevens die moeten gerespecteerd worden bij de werking van het contactcentrum.

In het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 werd door de Koning bij een volmachtenbesluit, Koninklijk besluit nr. 18 van 4 mei 2020 tot oprichting van een databank bij Sciensano in het kader van de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19 databank opgericht, die tot doel heeft om

informatie te verzamelen over de personen die (vermoedelijk) besmet zijn met COVID-19 en over de personen die in contact zijn gekomen met de (vermoedelijk) besmette persoon.

Deze databank bevat persoonsgegevens die de artsen, de ziekenhuizen, de laboratoria en het contactcentrum aan Sciensano meedelen.

Het KB nr. 18 voorziet onder andere in contactcentra die de (vermoedelijke) COVID-19 besmette persoon zullen contacteren, om de personen waarmee hij contact heeft gehad te kunnen opsporen en contacteren.

Gezien het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid, onvoldoende basis biedt om een dergelijk contactcentrum op te richten wordt bij voorliggend Ontwerp de basis voor de organisatie van een Vlaams contactcentrum geregeld dat belast is met een opsporing van (vermoedelijk) COVID-19 besmette personen en de personen waarmee ze in contact zijn geweest.

Hierbij zal dit contactcentrum gebruik maken van de databank die met dit doeleinde bij (het federale) Sciensano werd opgericht.

De Vlaamse Regering heeft op 5 mei 2020 een externe partner aangeduid voor de uitrol van het onderzoek waardoor de contacten van coronapatiënten in kaart moeten worden gebracht.

De VTC constateert alvast dat te veel aspecten gedelegeerd worden aan de Vlaamse Regering en wijst erop dat tenminste de omkadering waarbinnen een delegatie mogelijk is conform de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof in het decreet zelf moeten worden opgenomen.

Het is aangewezen dat de decreetgever volgende informatie in het decreet zelf opneemt:

- wie de betrokkenen zijn: dit kan wel worden afgeleid uit de doeleinden van het samenwerkingsverband maar het zou transparanter zijn als dit expliciet in het decreet wordt opgenomen;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt (buiten de medewerkers van het samenwerkingsverband (bepaald in artikel 2 van het BVR van 8 mei 2020) en Sciensano.
- de opslagperioden voor het samenwerkingsverband.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde en dat eerst volgende elementen bijkomend worden geregeld, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen in het decreet;
- dat de scope van de verwerking, inclusief de mededelingen van de persoonsgegevens, zeer strikt wordt afgebakend en dit bij voorkeur in het decreet zelf;
- integreren van de functie van de functionaris voor gegevensbescherming;
- het vernoemen van het contactcentrum naast of in plaats van het samenwerkingsverband;
- de transparantiemaatregelen uitwerken;
- technische beveiliging van het samenwerkingsverband.

De VTC vraagt dat de uitvoeringsbesluiten ook aan haar worden voorgelegd voor advies.

3.4.14 VTC/A/W/2020/14 - onderwijs

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/14 van 28 mei 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering betreffende het onderwijs XXX (artikel 117).

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_14_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

kandidaat-studenten voor de graduaatsopleidingen en de bacheloropleidingen.

Als persoonsgegevens worden minstens volgende gegevens verwerkt:

- identificatiegegevens;
- gegevens m.b.t. humanitaire redenen;
- gegevens m.b.t. medische, psychische of sociale redenen;
- het algemeen niveau van de kandidaat.

Inhoud:

De Vlaamse minister bevoegd voor Onderwijs verzocht advies over een voorontwerp van decreet betreffende het onderwijs XXX, meer bepaald over artikel 117. 2.

Het betreft een bepaling die betrekking heeft op de registratie van de kandidaten voor de toetsing van de afwijkende toelatingsvoorwaarden voor een graduaatsopleiding of een bacheloropleiding, in een register aan. Voor de gegevensdeling wordt het identificatienummer van het Rijksregister gebruikt.

Aangezien het doeleinde van het gebruik van het rijksregisternummer voldoende duidelijk is bepaald en het gebruik van het nummer ook nodig is voor latere mededeling aan de Vlaamse Overheid, is de bepaling van het Ontwerp voldoende om een afwijking op de verplichting tot het verkrijgen van een machtiging te vormen conform artikel 8, §1, derde lid, WRR. Het is evenwel aangewezen dat het beroep op deze afwijkmogelijkheid zeer duidelijk vermeld wordt in de memorie van toelichting bij het Ontwerp, omwille van transparantie en zodat hier geen interpretatieproblemen over kunnen rijzen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting;

- de bepaling over het gebruik van het rijksregisternummer verder toelichten;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen;
- de verplichtingen inzake de mededeling van persoonsgegevens uitvoeren;
- de transparantiemaatregelen uitwerken.

3.4.15 VTC/A/W/2020/15 - energie

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/15 van 30 juni 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, betreffende de omzetting van Richtlijn 2018/844/EU en betreffende diverse bepalingen inzake de energie-efficiëntie.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_15_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn: de eindgebruikers van thermische energie (zoals gedefinieerd in artikel 1.1.1, §2, 24° van het Energiebesluit dat nu vervangen wordt) en personeelsleden van opleidings- of exameninstellingen;

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens en contactgegevens;
- verbruiksgegevens;
- gegevens m.b.t. eventuele partijdigheid en belangenvermenging.

Inhoud:

Het Ontwerp zet een aantal bepalingen van de Richtlijnen (EU) 2018/844 en (EU) 2018/2002 om. Het Ontwerp bevat onder andere omzettingbepalingen met betrekking tot de bemetering en facturatie bij energieleveringen, inclusief thermische energie.

De VTC wijst er op dat de mogelijkheid om **op afstand verbruiksgegevens (van thermische energie) uit te lezen** het voordeel heeft wat de bescherming van het privé-leven betreft, dat er niet meer in de woningen moet worden binnengegaan, maar dat er anderzijds minder controle door de gebruiker is op het tijdstip van opname en het mogelijk overmatig of onrechtmatig controleren van de verbruiksgegevens terwijl verbruiksgegevens persoonsgegevens kunnen zijn die inzage kunnen geven in het leven van de betrokkenen. Een en ander hangt af van de granulariteit van de meting(en). Het is dus aangewezen dat de uitlezing op afstand aan strenge regels wordt onderworpen. De VTC gaat er van uit dat bij de verdere uitvoering van het Ontwerp voor het uitlezen van de meters een voldoende grote granulariteit van de uit te lezen waarden wordt gehanteerd. Anders is de verwerking (in casu gegevensverzameling) niet proportioneel.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

- voor alle verwerkingen de rechtvaardigingsgrond opgeven;
- voor alle verwerkingen bij voorkeur voor een decretale basis zorgen;
- de uitlezing van de meters op afstand strikt te omkaderen.

3.4.16 VTC/A/W/2020/16 - onbevaarbare waterlopen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/16 van 30 juni 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van diverse bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 12 december 2008 tot uitvoering van titel XVI van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het toezicht op de naleving van de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_16_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Milieumaatschappij

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: de aanvragers van een onttrekking van water uit een onbevaarbare waterloop of publieke gracht;

en dat het volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens en contactgegevens;
- gegevens m.b.t. de onttrekking van water uit een onbevaarbare waterloop of publieke gracht.

Inhoud:

Het voorliggend ontwerp van besluit geeft uitvoering aan een aantal bepalingen uit de wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen, zoals deze wet geactualiseerd werd door het decreet van 26 april 2019 houdende diverse bepalingen inzake omgeving, natuur en landbouw.

In het kader van dit advies zijn volgende regelingen van belang:

- bepalingen over de digitale atlas van de gerangschikte onbevaarbare waterlopen en de publieke grachten;
- het onttrekken van water uit onbevaarbare waterlopen wordt uitgewerkt.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

- minimale beveiligingsmaatregelen die geformaliseerd en gedocumenteerd worden;
- de aanduiding van de verantwoordelijken herbekijken;
- verduidelijken wat bedoeld wordt met “gegevens over onttrekkingen die geen persoonsgegevens bevatten”;
- de transparantie waarborgen.

De VTC herhaalt evenwel dat de vermelding van de essentiële elementen bij voorkeur bij decreet zelf gebeurt (dus in de wet die de rechtsbasis van dit besluit vormt).

3.4.17 VTC/A/W/2020/17 - COVID-19

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/17 van 6 augustus 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 29 mei 2020 tot organisatie van contactonderzoek in het kader van COVID-19.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_17_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hoogdringend: ja

De personen van wie gegevens worden verwerkt (waaronder verzameld en meegedeeld) door of in naam van Vlaamse instanties zijn de volgende:

- personen met een bevestigde of vermoedelijke diagnose van COVID-19;
- personen die mogelijk een risicodragend contact hebben gehad met een persoon die besmet is met COVID-19 of die vermoedelijk besmet is met COVID-19;
- de door deze personen vermelde contacten,

en dat het minstens volgende soorten gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens;
- contactgegevens;
- of het om een risicocontact ging;
- de gegevens die het contactcentrum meedeelt aan Sciensano, nadat het centrum de betrokkenen (in eerste instantie de indexpersoon) heeft gecontacteerd;
- de gegevens die Sciensano bij het Rijksregister en de Kruispuntbankregisters heeft opgevraagd.

Inhoud:

Het ontwerp is een uitvoeringsbesluit van het decreet van 29 mei 2020 waarvan het voorstel door de VTC werd geadviseerd op 18 mei 2020 in haar advies nr. VTC/A/W/2020/131.

Het decreet van 29 mei 2020 regelt in hoofdzaak:

- de mogelijkheid om in het kader van het COVID-19 **voor het contactonderzoek een beroep te doen op een samenwerkingsverband van externe partners** voor de taken, die normaal gezien zijn voorbehouden aan aangeduide ambtenaren-artsen en ambtenaren;
- de minimale regels voor de bescherming en uitwisseling van persoonsgegevens die moeten gerespecteerd worden bij de **werking van het contactcentrum**.

Het Ontwerp bevat bepalingen over:

- de organisatie van het samenwerkingsverband van externe partners;
- de meldingsplicht, vermeld in artikel 44, §3, van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid;
- het inhoudelijk en financieel verslag dat het samenwerkingsverband van externe partners moet maken;
- de organisatorische en technische beveiligingsmaatregelen die het samenwerkingsverband moet nemen voor de verwerking van persoonsgegevens door het contactcentrum.

De VTC adviseert dat rekening wordt gehouden met de opmerkingen vermeld in randnummer 15 en 16 (verwerkingsverantwoordelijke en inhoudelijk en financieel verslag). Voor het overige heeft zij geen opmerkingen bij het Ontwerp.

3.4.18 VTC/A/W/2020/18 - taxidiensten

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/18 van 30 juni 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 november 2019 betreffende de exploitatievoorwaarden voor het individueel bezoldigd personenvervoer.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_18_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en Openbare Werken

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Door middel van het voorliggende besluit worden een aantal bepalingen uit het Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de exploitatievoorwaarden voor het individueel bezoldigd personenvervoer van 8 november 2019 aangepast of gecorrigeerd.

De VTC beveelt evenwel aan dat de granulariteit van de doorgegeven registraties aangepast wordt of evenwaardige maatregelen worden genomen, zodat identificatie van de gebruikers op basis van de voor controle doorgestuurde data zo veel mogelijk uitgesloten wordt. De VTC herinnert eraan dat de **verwerking van locatiegegevens** als bijzonder bedreigend worden beschouwd voor de privacy en de individuele vrijheden, zoals het zich anoniem kunnen verplaatsen. De ontvangers van de locatiegegevens, de beheerder van de gegevensbank en de gebruikers ervan, zullen ze in ieder geval met strenge veiligheidsmaatregelen moeten omkaderen. De VTC wijst er ook op dat de registratie en de verwerking van persoonsgegevens door de taxidiensten zelf, ook moet voldoen aan de vereisten van de AVG en met de nodige veiligheidsmaatregelen omkaderd moet worden.

3.4.19 VTC/A/W/2020/19 - uitzonderlijk vervoer

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/19 van 30 juni 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende diverse bepalingen over de begeleiding van uitzonderlijk vervoer en tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van uitzonderlijk vervoer.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_19_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en Openbare Werken

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- de aanvrager van een erkenning van een begeleidingsonderneming voor zover die een natuurlijke persoon is
- de vertegenwoordiger van de begeleidingsonderneming (als die onderneming een rechtspersoon is);
- de (kandidaat) begeleiders

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen: voor alle categorieën personen:

- identificatie en contactgegevens voor de (kandidaat)begeleider:
- rijksregisternummer;
- pasfoto;
- uittreksel strafregister.

Inhoud:

De **begeleiding van uitzonderlijke transporten** wordt tot op heden geregeld in het koninklijk besluit van 10 juni 2010 betreffende het wegverkeer van uitzonderlijke voertuigen en in het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van uitzonderlijk vervoer. De erkenning van de begeleiders en bewakingsondernemingen werd tot 1 januari 2020 geregeld in de wet van 10 april 1990 tot regeling van de bijzondere en private veiligheid (hierna de Bewakingswet).

De **erkenning van de begeleiding** was in het verleden tweeledig. Enerzijds moest het bedrijf erkend zijn als bewakingsonderneming of interne bewakingsdienst, anderzijds moest de begeleider op zich erkend zijn.

Het voorliggend ontwerp van besluit behoudt de logica van de Bewakingswet door zowel de ondernemingen te erkennen als de begeleiders zelf. De erkenningsvoorwaarden voor de ondernemingen worden vereenvoudigd.

De delegatie aan de Vlaamse Regering om de procedure voor de erkenning te bepalen is heel ruim. In een uitvoeringsbesluit kunnen verdere modaliteiten worden bepaald, maar de essentie moet in het decreet worden opgenomen. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever.

De VTC beoordeelt het positief dat de Vlaamse Regering van bij de eerste ontwerpen aandacht heeft besteed aan de verwerking van persoonsgegevens, maar betreurt dat dit via een uitvoeringsbesluit gedaan wordt in plaats van in een decreet.

3.4.20 VTC/A/W/2020/20 - opleidingscheques

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/20 van 30 juni 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk en Landbouw tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 over de opleidingscheques voor werknemers.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_20_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: ja

De VTC stelt vast dat de betrokkenen voor dit Ontwerp de volgende personen zijn:

- de werknemer die een opleidingscheque aanvraagt;
- de opleidingsverstrekker zo die een natuurlijke persoon is.

Inhoud:

De afdeling Beleid van het Departement Werk en Sociale Economie verzocht om advies over een ontwerp van ministerieel besluit tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 over de opleidingscheques voor werknemers.

Bij het Decreet van 29 maart 2019 betreffende de opleidingscheques voor werknemers, de invoering van een registratieverplichting voor sportmakelaars en tot wijziging van diverse bepalingen inzake het beleidsdomein Werk en Sociale Economie werd de Vlaamse Regering gemachtigd om een stelsel op te richten dat voorziet in de toekenning van **opleidingscheques aan werknemers om opleidingen te volgen** die gericht zijn op de levenslange en duurzame inschakeling op de arbeidsmarkt. Het uitvoeringsbesluit werd door de Vlaamse Regering goedgekeurd op van 17 mei 2019.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft. De VTC herhaalt evenwel dat de vermelding van de essentiële elementen bij voorkeur in het decreet zelf gebeurt.

3.4.21 VTC/A/W/2020/21 - beroepsbekwaamheid bestuurder

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/21 van 28 juli 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de voorwaarden voor de beroepsbekwaamheid van de bestuurder van een langere en zwaardere sleep.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_21_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en Openbare Werken

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- de aanvrager van een aanvraag tot erkenning als opleidingscentrum voor zover die een natuurlijke persoon is;
- de vertegenwoordiger van de onderneming die een aanvraag tot erkenning als opleidingscentrum indient;
- de kandidaat lesgever die een erkenning wil krijgen;
- de kandidaat bestuurder LZV;

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens waaronder rijksregisternummer en erkenningsnummer (van lesgever);
- contactgegevens;
- aanwezigheid;
- beoordeling en examenresultaten;
- gegevens uit strafregister.

Inhoud:

Overeenkomstig artikel 4/1, eerste lid, 5°, van het decreet van 3 mei 2013, zoals ingevoegd door het decreet van 7 juli 2017, wordt de Vlaamse Regering gemachtigd de vereiste beroepsbekwaamheid, inclusief de opleiding, van de chauffeurs van langere en zwaardere slepen te regelen. Met het voorliggende ontwerp van besluit wordt hieraan uitvoering gegeven. Tegelijkertijd worden ook, in het licht hiervan, een aantal wijzigingen aangebracht aan het besluit van de Vlaamse Regering van 19 januari 2018 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van vervoer met langere en zwaardere slepen in het kader van een tweede proefproject en wordt het besluit van de Vlaamse Regering van 9 mei 2014 betreffende de erkenning van een bekwaamheidsattest voor het besturen van een langere en zwaardere sleep in het kader van een proefproject opgeheven.

Los van het feit dat het decreet niet voldoet aan de eis van de vermelding van de essentiële elementen, beoordeelt de VTC het positief dat de Vlaamse Regering van bij de eerste ontwerpen aandacht heeft besteed aan de verwerking van persoonsgegevens. Verder moet de Vlaamse Regering nog een rechtvaardigingsgrond aangeven.

3.4.22 VTC/A/W/2020/22 - geïntegreerd gezinsbeleid

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/22 van 28 juli 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement tot wijziging van diverse decreten over Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_22_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hoogdringend: nee

Inhoud:

De vorige Vlaamse Regering besliste, met het oog op een meer geïntegreerd gezinsbeleid, tot een verregaande integratie van de agentschappen Kind en Gezin en Jongerenwelzijn. Hierbij vond een verschuiving van de opdrachten tussen deze agentschappen plaats en ze kregen hierbij ook een nieuwe benaming die aansluit bij deze wijziging: beide agentschappen dragen voortaan de naam 'opgroeien', maar bij Kind en Gezin werd, in overeenstemming met de haar toegewezen regieopdracht betreffende het geïntegreerd gezinsbeleid, hieraan "regie" toegevoegd.

Dit voorontwerp van verzameldecreet brengt diverse decreten over Welzijn, Volksgezondheid en Gezin in overeenstemming met deze naamwijzigingen en bevoegdheidsverschuivingen en bij deze gelegenheid worden ook een aantal technisch-juridische wijzigingen en materiële correcties aangebracht in diverse bepalingen van deze decreten (regeling van de interlandelijke adoptie van kinderen, organisatie van de kinderopvang van baby's en peuters, integrale jeugdhulp). Enkele daarvan hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- artikel 5 van het Ontwerp: onderzoeken of er iets verandert aan de verwerking van persoonsgegevens en als dat het geval is alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen;
- artikel 12 van het Ontwerp: alle essentiële elementen van de verwerking opnemen;
- artikel 28: (nog eens) nakijken of de aanduiding van de verantwoordelijken overeenstemt met de feitelijke verwerkingen.

3.4.23 VTC/A/W/2020/23 - COVID-19

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/23 van 16 juli 2020 over het voorstel van decreet van het Vlaams Parlement houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van xxx tussen de Federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde regionale overheden of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams

in het kader van een contactonderzoek bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 23 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaams Parlement

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hoogdringend: ja

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt (waaronder verzameld en meegedeeld) door of in naam van Vlaamse instanties de volgende zijn:

- personen met een bevestigde of vermoedelijke diagnose van COVID-19;
- personen die mogelijk een risicodragend contact hebben gehad met een persoon die besmet is met COVID-19 of die vermoedelijk besmet is met COVID-19;
- de door deze personen vermelde contacten;
- de behandelende artsen en referentieartsen;
- de administratief verantwoordelijken van collectiviteiten, en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:
 - identificatiegegevens;
 - contactgegevens;
 - of het om een risicocontact ging;
- de gegevens die het contactcentrum meedeelt aan Sciensano, nadat het centrum de betrokkenen (in eerst instantie de indexpersoon) heeft gecontacteerd;
- de gegevens die Sciensano opgevraagd heeft bij het Rijksregister en de Kruispuntbankregisters.

Inhoud:

Het samenwerkingsakkoord wordt afgesloten met als doel afspraken te maken tussen alle betrokken overheden over de **gegevensuitwisseling met het oog op het degelijk organiseren van het contactonderzoek**, noodzakelijk in de strijd tegen de verdere verspreiding van het coronavirus.

Het samenwerkingsakkoord vormt een antwoord op de opmerkingen van de Raad van State inzake de bevoegdheid van de federale overheid bij het opstellen van een wetsvoorstel inzake contact tracing en de gegevensbank van Sciensano.

Het samenwerkingsakkoord bevat zowel bepalingen inzake de manuele contacttracing als inzake de digitale contacttracing via een app. Deze laatste verwerking wordt voor het eerst aan de VTC voorgelegd.

VTC is er zich van bewust dat dit samenwerkingsakkoord een basis biedt voor **een eerste door de overheid geïnitieerde app voor het registreren van de contacten** die de burgers in België hebben met anderen. Dit project moet dus met de grootste terughoudendheid worden beoordeeld. Het gaat om een pilootproject, waarvan de

finale effectiviteit pas achteraf beoordeeld zal kunnen worden. Daardoor is het ook moeilijk om de proportionaliteit te beoordelen: als de effectiviteit van de maatregelen (manuele en digitale contactopsporing) niet voldoet, is de delicate verzameling van (gevoelige) persoonsgegevens moeilijk te verantwoorden. Maar dat is dus nog niet geweten. Daarom is het essentieel dat op voorhand alle nodige waarborgen voor de bescherming van de persoonsgegevens uitgewerkt zijn en het risico voor de betrokkenen zo laag mogelijk gehouden wordt. Op basis van de berichten in de pers verloopt het manuele contactonderzoek niet optimaal en dit is een reden waarom de effectiviteit van de app extra zal moeten bewaakt worden. De VTC veronderstelt dan ook dat er mechanismen bestaan die de verantwoordelijken voor de verwerking toelaten om deze effectiviteit periodiek te evalueren.

De VTC had in advies VTC/A/W2020/13 ook aangegeven dat het is belangrijk is voor de burger en voor de toezichthouder om een volledig beeld te hebben van de verwerking van de persoonsgegevens. De VTC beval dan ook aan dat de verschillende betrokken overheden hier gezamenlijk, volledig en eenduidig over communiceren. Met dit samenwerkingsakkoord gebeurt al in bepaalde mate deze gezamenlijke communicatie en verduidelijking. De VTC merkt echter op dat hoewel de tekst van het samenwerkingsakkoord een zekere systematiek en overzichtelijkheid inhoudt, de leesbaarheid zeer moeilijk is door onder meer het veelvuldig gebruik van nummeringen in de definities van categorieën personen en gegevensbanken. De toelichting bij het samenwerkingsakkoord is helder geformuleerd, maar de bestemmingen lijken eerder de politieke gezagsdragers te zijn, waarvan er sommigen nog van bepaalde aspecten moeten overtuigd worden, dan de burger. De VTC betwijfelt dan ook of de nodige transparantie voldoende is gerealiseerd, en vraagt de verantwoordelijken om de **eventuele lancering van de app te kaderen met voldoende toegankelijke informatiecampagnes**.

In het kader van de vereiste van minimale gegevensverwerking en transparantie beveelt de VTC aan dat ook de **gegevensbank voor contacttracing bij Sciensano een uitdrukkelijk bepaalde tijdelijkheid** krijgt, gezien de finaliteit die verbonden is aan de corona-pandemie, en dat voor alle gegevensbanken wordt aangegeven hoe die tijdelijkheid moet worden bepaald – en bijgevolg ook wanneer (onder welke omstandigheden) de gegevens definitief vernietigd of geanonimiseerd zullen worden.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde samenwerkingsakkoord waarvoor het instemmingsdecreet voor advies wordt voorgelegd, voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde en dat eerstvolgende elementen bijkomend worden geregeld, inzonderheid:

- de leesbaarheid van de tekst te verhogen;
- waar in het advies gewezen wordt op onduidelijkheden, deze te verduidelijken (in de tekst van het akkoord en in publieke documenten);
- de voorkeur voor anonimisering sterker te benadrukken;
- de tussenkomst van een trusted third party te verplichten voor pseudonimisering en anonimisering;
- alle categorieën gegevens (niet elk detailveld) te vermelden in het samenwerkingsakkoord zelf;
- de belangrijkste beschermingsmaatregelen worden al opgenomen in het akkoord en verdere uitwerking gebeurt in een uitvoerend samenwerkingsakkoord;
- de afstemming van de bewaartermijnen bewaken.

Bovendien adviseert de VTC dat volgende maatregelen worden genomen:

- de nodige protocollen opstellen voor de mededeling van persoonsgegevens vanuit de Vlaamse databanken en de persoonsgegevens waarvoor de Vlaamse instanties verantwoordelijk zijn in de gezamenlijk beheerde databanken;
- de vrije keuze van de gebruikers van de app op elk ogenblik te garanderen.

De VTC verzoekt om haar **een evaluatie van het gebruik en het nut** van de manuele en digitale contactopsporing te bezorgen na de beëindiging van het gebruik ervan.

De VTC vraagt dat het uitvoerende samenwerkingsakkoord ook aan haar voor advies wordt voorgelegd.

3.4.24 VTC/A/W/2020/24 - tijdelijk werklozen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/24 van 14 juli 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot aanwijzing van de tijdelijk werklozen als categorie behorende tot de doelgroep van VDAB als activeringsregisseur.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_24_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: ja

Inhoud:

Met voorliggend ontwerp van besluit worden de “tijdelijk werklozen” als categorie voor de doelgroep van VDAB als activeringsregisseur benoemd. De toevoeging van deze categorie creëert de mogelijkheid voor VDAB om als activeringsregisseur een dienstverlening aan te bieden aan de **doelgroep “tijdelijk werklozen”**. Het dienstverleningsaanbod zal gericht en persoonlijk onder de aandacht worden gebracht van tijdelijk werklozen, waarvan het aantal sterk toegenomen is door de coronacrisis.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat de gevraagde en aangekondigde decretale waarborgen worden gerealiseerd waaronder meer precieze aanduiding van de groep en dat het reglementair kader ook conform de vereisten van de AVG wordt uitgewerkt.

3.4.25 VTC/A/W/2020/25 - waterdistributie

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/25 van 28 juli 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme betreffende de rapportering over de toepassing van de bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting, de niet-aangesloten binneninstallatie en installaties voor tweedecircuitwater in onroerende goederen die niet aangesloten zijn of worden op het openbaar waterdistributienetwerk, en het algemeen waterverkoopreglement.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_25_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Milieumaatschappij

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

Inhoud:

In artikel 2.5.3.1 van het Decreet van 18 juli 2003 houdende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018 alsook in artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 is vastgelegd dat de exploitant jaarlijks rapporteert over de toepassing van het Algemeen Waterverkoopreglement (AWVR).

Het voorliggend ministerieel besluit regelt in detail de rapporteringsverplichtingen van de exploitanten die krachtens artikel 2.5.3.1 van het Decreet van 18 juli 2003 houdende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018, en krachtens artikel 27 van het besluit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 jaarlijks dienen te rapporteren over de toepassing van het Algemeen Waterverkoopreglement (AWVR).

De VTC stelt vast dat het Ontwerp en ook de bepalingen die er een rechtsgrond voor vormen, **inderdaad enkel de mededeling van geaggregeerde en op die manier geanonimiseerde persoonsgegevens** betreffen aangezien er enkel naar aantallen wordt gevraagd. Deze gegevens zijn bijgevolg geen persoonsgegevens (meer) en de verwerking (waaronder mededeling) ervan valt niet onder het toepassingsgebied van de AVG.

De adviesaanvraag wordt **zonder voorwerp** verklaard.

3.4.26 VTC/A/W/2020/26 - AGR-GPS-systeem

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/26 van 28 juli 2020 over het ontwerp van besluit de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme tot wijziging van het ministerieel besluit van 3 juli 2014 betreffende het vervoer en de verwerking van meststoffen, wat betreft het AGR-GPS-systeem.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 26 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaamse Milieumaatschappij

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- de monsternemer;
- de vertegenwoordiger van het labo;
- de opdrachtgever;

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatie- en contactgegevens;

- aanwezigheid van de opdrachtgever bij de monsternames;
- GPS-coördinaten voor de monsternemer tijdens de bemonstering.

Inhoud:

De VLM verzocht om het advies over een ontwerp van ministerieel besluit houdende de goedkeuring van het compendium bemonsterings- en analysemethodes in het kader van het Mestdecreet (BAM).

Het compendium bemonsterings- en analysemethodes in het kader van het Mestdecreet, afgekort "het BAM", bevat de nadere bepalingen van hoe de erkende laboratoria en de geregistreerde monsternemers de staalnames en analyses moeten uitvoeren die ze doen in het kader van het Mestdecreet.

Dit compendium is een omvangrijk en technisch document. Hoewel voorliggend besluit het volledige compendium vervangt, zijn de wijzigingen beperkt tot een aantal delen.

De overgrote meerderheid van de bepalingen, opgenomen in het BAM, hebben betrekking op de technische aspecten rond het uitvoeren van staalnames en analyses en betreffen geen verwerking van persoonsgegevens.

De **GPS-gegevens** worden ook gekoppeld worden aan de monsternemer. Het is hier niet de bedoeling om een persoon te volgen, maar wel de uitvoering van een procedure. Niettemin gaat het door de koppeling over persoonsgegevens en meer precies over de locatiegegevens van de monsternemer: waar was de betrokkene op een bepaald tijdstip.

Het gaat hier om - al is het zeer beperkt - locatietechnologieën en deze worden als bijzonder bedreigend beschouwd voor de privacy en de individuele vrijheden, zoals het zich anoniem kunnen verplaatsen en op die manier een grondrecht beïnvloeden.

Er moet in ieder geval voor gezorgd worden dat de betrokkenen niet continu gevolgd worden en de GPS-tracker kunnen uitschakelen.

De VTC adviseert dat er uitdrukkelijk bepaald wordt dat de locatiedata die worden ingezameld enkel mogen worden gebruikt voor de wettelijk voorziene doeleinden.

Bovendien vragen deze persoonsgegevens een zwaardere bescherming wat informatieveiligheid betreft.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat aandacht wordt geschonken aan volgende aspecten:

- de decretale basis voor de verwerking moet explicieter worden bepaald;
- de locatiegegevens moeten een betere juridische en technische en organisatorische bescherming krijgen;
- de bewaartermijnen moeten vastgelegd worden;
- garanderen dat voldaan wordt aan de transparantievereisten en de uitoefening van de rechten van de betrokkenen faciliteren

3.4.27 VTC/A/W/2020/27 - stalsystemen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/27 van 8 september 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving,

Omgeving, Energie en Toerisme tot wijziging van bijlage I en bijlage II van het ministerieel besluit van 19 maart 2004 houdende vaststelling van de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen in uitvoering van artikel 1.1.2 en artikel 5.9.2.1bis van het besluit van de Vlaamse Regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne, wat betreft de melding van de ingebruikname van een stalstelsel, de voorwaarden voor luchtzuiveringssystemen en de aanvraagprocedure voor opname in de lijst van ammoniakemissiearme stalsystemen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_27_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Milieumaatschappij

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het betreft slechts de contactgegevens van de leverancier van een stalstelsel of luchtzuiveringstelsel. Dit zijn slechts enkele natuurlijke personen.

De VTC stelt vast dat de bepalingen die voor advies worden voorgelegd zeer specifiek zijn en een zeer beperkte impact lijken te hebben op de bescherming van persoonsgegevens. Het Ontwerp is expliciet en helder genoeg om te voldoen aan de vereisten van de AVG.

3.4.28 VTC/A/W/2020/28 - antidoping

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/28 van 28 juli 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering houdende instemming met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie tot wijziging van het samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_28_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn: elitesporters die in het Nederlandse taalgebied wonen

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens;
- contactgegevens;
- gegevens die de gezondheid betreffen (resultaten staalnames);
- verblijfsgegevens ("whereabouts"): over hun trainingen, wedstrijden en over hun gewoonlijke verblijfplaats;

Inhoud:

Dit samenwerkingsakkoord wijzigt het samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 betreffende de dopingpreventie en - bestrijding in de sport om de tekst conform te maken aan de gewijzigde Wereld Anti Doping Code van het Wereld Anti Doping Agentschap (WADA), die van kracht wordt op 1 januari 2021.

Bijkomend is ook het **stelsel van verblijfsgegevens voor elitesporters** aangepast op basis van een risico-inschatting door de Nationale Antidopingorganisaties (NADO's) van de partijen bij het samenwerkingsakkoord. Alle elitesporters die een individuele sportdiscipline beoefenen die gevoelig is voor dopinggebruik buiten wedstrijdverband, worden niet langer opgedeeld in twee categorieën met onderscheiden verplichting, maar worden aan dezelfde verplichtingen onderworpen. Daarnaast is conform de Code van het WADA meer flexibiliteit ingebouwd voor het bepalen van de geregistreerde doelgroep van elitesporters die aan verblijfsgegevensverplichtingen worden onderworpen. Zo is de mogelijkheid gecreëerd voor de NADO's om elitesporters **tijdelijk aan het verstrekken van verblijfsgegevens te onderwerpen** voorafgaand aan de Olympische en Paralympische Spelen, Wereldkampioenschappen en Europese Kampioenschappen waarvoor die elitesporters geselecteerd zijn, ongeacht de sportdiscipline. Tenslotte worden ook enkele bepalingen met betrekking tot de opvolging van het samenwerkingsakkoord en de vorming van en vertolking van standpunten op internationale fora aangepast.

De VTC wil beklemtonen dat ze een regeling die betrokkenen onderwerpt aan een permanente controle op zijn of haar aanwezigheid op de bepaalde plaats als hoogst ingrijpend op de persoonlijke levenssfeer beschouwt. Dergelijke regeling **vraagt een zeer strikt kader**. Ook de bescherming van de op basis van deze regeling verzamelde persoonsgegevens is uiterst belangrijk. De VTC begrijpt natuurlijk dat de problematiek van doping in de sport dergelijke maatregelen vraagt. Ze gaat na of de voorgestelde wijziging voldoet aan de principes van de AVG.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde samenwerkingsakkoord waarvoor het instemmingsdecreet voor advies wordt voorgelegd, voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde en dat eerst volgende elementen bijkomend worden geregeld: het waarborgen van de transparantie van de regeling m.b.t. de verblijfsgegevens.

3.4.29 VTC/A/W/2020/29 - antidoping

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/29 van 28 juli 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering tot wijziging van het antidopingdecreet van 25 mei 2012, wat betreft de aanpassing aan de code 2021.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_29-advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- elitesporters die in het Nederlandse taalgebied wonen;
- breedtesporters die in het Nederlandse taalgebied wonen.

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens;
- contactgegevens;
- gegevens die de gezondheid betreffen (resultaten staalnames)
- verblijfsgegevens (“whereabouts”): over hun trainingen, wedstrijden en over hun gewoonlijke verblijfplaats

Inhoud:

De aanpassingen hangen samen met de voorgenomen wijzigingen van het Samenwerkingsakkoord van 9 december 2011 tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende dopingpreventie en -bestrijding in de sport.

In afwachting van de decretale bekrachtiging van het nieuwe samenwerkingsakkoord (zie advies VTC/A/W/2020/28), worden de wezenlijke aspecten ervan aangepast in het voorliggende ontwerp van decreet.

Bijkomend is ook het **stelsel van verblijfsgegevens voor elitesporters** aangepast op basis van een risico-inschatting door de Nationale Antidopingorganisaties (NADO's) van de partijen bij het samenwerkingsakkoord. Alle elitesporters die een individuele sportdiscipline beoefenen die gevoelig is voor dopinggebruik buiten wedstrijdverband, worden niet langer opgedeeld in twee categorieën met onderscheiden verplichting, maar worden aan dezelfde verplichtingen onderworpen. Daarnaast is conform de Code van het WADA meer flexibiliteit ingebouwd voor het bepalen van de geregistreerde doelgroep van elitesporters die aan verblijfsgegevensverplichtingen worden onderworpen. Zo is de mogelijkheid gecreëerd voor de NADO's om elitesporters tijdelijk aan verblijfsgegevens te onderwerpen voorafgaand aan de Olympische en Paralympische Spelen, Wereldkampioenschappen en Europese Kampioenschappen waarvoor die elitesporters geselecteerd zijn, ongeacht de sportdiscipline.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde samenwerkingsakkoord waarvoor het instemmingsdecreet voor advies wordt voorgelegd, voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde en dat volgende elementen bijkomend worden geregeld, inzonderheid het waarborgen van de transparantie van de regeling m.b.t. de verblijfsgegevens.

3.4.30 VTC/A/W/2020/30 - gebouwenpas

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/30 van 8 september 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 30 november 2018 betreffende de gebouwenpas.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_30_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn: de houders van een zakelijk recht op een gebouw

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatiegegevens van de houders van een zakelijk recht;
- de eigenschappen van de gebouwen die ze bezitten.

Inhoud:

Op initiatief van de Vlaamse Regering ontwikkelde de Vlaamse administratie een nieuw overheidsinstrument, namelijk **de gebouwenpas**. De gebouwenpas is een integraal platform dat door de gebruiker, dit is de houder van een zakelijk recht en zijn gemachtigde, kan worden geconsulteerd via een portaal. In het gebouwenpasdecreet werden een aantal aspecten van toegang tot en beheer van informatie geregeld voor de woningpas/gebouwenpas. Met dit Ontwerp wordt verder invulling gegeven aan het gebouwenpasdecreet.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- verduidelijking inzake de gegevens die voor onderzoek en statistiek ter beschikking zullen worden gesteld;
- verduidelijking inzake de overdracht van toegevoegde gegevens wanneer de betrokkene nalaat om hierover een expliciete keuze te maken.

3.4.31 VTC/A/W/2020/31 - hoedanigheden van het rechtgevend kind

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/31 van 8 september 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding tot vaststelling van de procedure voor de verificatie van de winstgevende activiteit en de uitbetaling van sociale uitkeringen voor de studenten, schoolverlaters, het kind dat verbonden is door een leerovereenkomst en het kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_31_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse minister bevoegd voor Welzijn en Gezin

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de betrokkenen voor dit Ontwerp de volgende personen zijn:

- studenten;
- schoolverlaters;

- het kind dat verbonden is door een leerovereenkomst;
- het kind met een specifieke ondersteuningsbehoefte;
- het verantwoordelijke diensthoofd van de vrijwilligersorganisatie.

Inhoud:

Het ontwerp van ministerieel besluit geeft uitvoering aan het besluit van de Vlaamse Regering van 5 oktober 2018 tot vaststelling van de **diverse hoedanigheden van het rechtgevend kind** en betreffende de vrijstellingen van de toekenningsvoorwaarden voor de gezinsbijslagen, de startbedragen geboorte en adoptie en de universele participatietoelagen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

3.4.32 VTC/A/W/2020/32 - werkzoekenden

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/32 van 8 september 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement houdende instemming met het samenwerkingsakkoord van (datum) tussen de Vlaamse gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Brusselse hoofdstedelijke gewest over de afstemming van het arbeidsmarktbeleid, opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_32_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Werk en sociale economie

Hoogdringend: nee

Op basis van het voorgelegde Ontwerp en van vorige dossiers die aan de VTC werden voorgelegd, denkt de VTC dat het minstens volgende categorieën personen betreft:

- werkzoekenden in het Vlaamse en Brusselse Gewest;
- jongeren in beroepsinschakelingstijd;
- werknemers;
- personeel van de betrokken instanties;
- contactpersonen bij werkgevers.

Inhoud:

Het voorontwerp van decreet is erop gericht om in te stemmen met het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap, het Vlaamse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest over **de afstemming van het arbeidsmarktbeleid, opleiding, vorming en de bevordering van de mobiliteit van werkzoekenden**. De memorie

van toelichting verduidelijkt dat *“Door de vergrijzing evolueert Vlaanderen steeds meer naar een knelpunteconomie. Er komen de volgende decennia onvoldoende nieuwe instromers op de arbeidsmarkt om de uitstroom van de babyboomers op te vangen. Brussel daarentegen zal als enige gewest in België de komende decennia een overschot aan arbeidskrachten hebben in vergelijking met de tewerkstellingsmogelijkheden binnen het gewest. Brussel is voor Vlaanderen de dichtstbijzijnde pool aan mogelijke arbeidskrachten. Een duurzame samenwerking tussen beide gewesten is voor Vlaanderen de eenvoudigste weg om arbeidskrachten naar het Vlaamse gewest te krijgen. Bovendien heeft Vlaanderen met de gemeenschapsbevoegdheid Beroepsopleiding een belangrijke hefboom in handen om de tekorten aan competenties bij Brusselse werkzoekenden weg te werken.”*

De samenwerking impliceert **verschillende uitwisselingen van persoonsgegevens**, waaronder minstens:

1. het samenvoegen van persoonsgegevens voor analyses: tweejarige arbeidsmarktanalyse (art. 3) en het monitoren van pendelstromen en mobiliteit (art. 4);
2. het doorgeven van persoonsgegevens in het kader van trajectbegeleiding;
3. het doorgeven van persoonsgegevens voor controle van de beschikbaarheid van de werkzoekende en eventuele sanctionering (zie ook MvT over art. 2).

De vermelde actoren zijn in de eerste plaats VDAB en het Brusselse Actiris, maar ook het agentschap voor Integratie en Inburgering en het Huis van het Nederlands, de Werkwinkels in Brussel en het nog in Brussel op te richten Talenpunt, Syntra, Tracé Brussel.

De opstellers van het samenwerkingsakkoord verwijzen in de memorie van toelichting enkele malen naar de wetgeving ter bescherming van persoonsgegevens (MvT over art. 5 en 14), maar dit is niet voldoende.

Voor elke verwerking, waaronder mededeling van persoonsgegevens, moet er een wettelijke basis zijn.

In het samenwerkingsakkoord wordt daar geen aandacht aan geschonken, zodat er een onvolkomen wettelijke basis is en de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de samenwerking niet mag plaatsvinden.

De VTC is van oordeel dat voor de keuze van een digitaal platform eerst een gegevensbeschermingsimpactanalyse wordt gedaan in samenwerking met de functionaris voor gegevensbescherming. Daarbij moet ook bekeken worden of het noodzakelijk is om de data van Vlaanderen en Brussel samen te voegen in plaats van de resultaten van afzonderlijke onderzoeken samen te leggen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde samenwerkingsakkoord waarvoor het instemmingsdecreet voor advies wordt voorgelegd, voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde en dat eerst volgende elementen bijkomend worden geregeld:

het expliciet opnemen van de essentiële elementen vereist door artikel 6, AVG.

Bovendien adviseert de VTC dat volgende maatregelen worden genomen:

- de nodige formaliteiten vervullen voor de mededeling van persoonsgegevens vanuit de Vlaamse databanken;
- transparantiemaatregelen nemen;
- een gegevensbeschermingsimpactanalyse opmaken voor de geplande analyses.

De VTC vraagt dat de uitvoerende samenwerkingsakkoorden ook aan haar voor advies wordt voorgelegd evenals meer uitleg wordt gegeven over de wijze waarop de analyses gaan gebeuren.

3.4.33 VTC/A/W/2020/33 - havenvoertuigen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/33 van 8 september 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de verordening voor het verkeer van havenvoertuigen in de haven van Antwerpen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_33_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en Openbare Werken

Hoogdringend: nee

Het Ontwerp bevat bepalingen inzake de persoonsgegevens van:

- de eigenaar van het havenvoertuig (art. 13 en 71);
- de gebruiker van het havenvoertuig (art. 71)
- de uitvoerder van de controle (art. 13)
- de verantwoordelijke van de controle-instantie (art. 13)
- de persoon die de erkenning als assistentecoördinator of signaalgever aanvraagt (art. 76).

Inhoud:

Het Ontwerp beoogt een **reglementair kader te creëren waarmee havenvoertuigen** in het havengebied Antwerpen op basis van technische eisen, specifiek toegesneden op de eigenheid van deze voertuigen, **kunnen worden ingezet** met borging van de verkeersveiligheid en de integriteit van de wegen en kunstwerken in het havengebied

De wettelijke basis van het Ontwerp is het decreet van 2 maart 1999 houdende het beleid en het beheer van de zeehavens, artikel 14bis, §1 en artikel 15, §2.

Dit decreet bevat geen bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens. De delegatie aan de Vlaamse Regering is ook te algemeen geformuleerd.

In artikel 1, 38° wordt een definitie gegeven van “verwerkingsverantwoordelijke”. Het lijkt de VTC niet aangewezen om een andere definitie te geven aan de term “verwerkingsverantwoordelijke” dan bepaald in de AVG omdat er dan twee definities tegelijk gelden voor dezelfde term. Ze begrijpt dat de aanvrager daarmee wil duidelijk maken dat de verantwoordelijkheid niet enkel de persoonsgegevens betreft, maar dit valt onder het overschrijfverbod.

De VTC wijst op haar opmerkingen inzake de vereiste decretale basis en de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke. Voor het overige maakt de VTC geen opmerkingen bij het Ontwerp.

3.4.34 VTC/A/W/2020/34 - lokale democratie

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/34 van 8 september 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering tot wijziging van diverse decreten wat betreft versterking van de lokale democratie.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_34_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld in de bepalingen die worden gewijzigd (daarom niet de wijzigingen zelf) minstens de volgende zijn:

- de kiezers (bv. art. 54 en art. 56 LPKD1);
- de te verkiezen kandidaten (bv. art. 71 LPKD2)
- de verkozenen die kandidaat zijn voor de respectievelijke raden (bv. artikel 92 Decreet Lokaal Bestuur)
- de personen die een gift hebben gedaan van 125 euro of meer in het kader van controle van de verkiezingsuitgaven (art. 197 LPKD3)

Inhoud:

Dit voorontwerp van decreet wijzigt de volgende decreten:

- het decreet van 28 januari 1977 tot bescherming van de namen van de openbare wegen en pleinen;
- het Lokaal en Provinciaal Kiesdecreet van 8 juli 2011 (LPKD);
- het Digitaal Kiesdecreet van 25 mei 2012;
- het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges;
- het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur (DLB);
- het programmadecreet van 20 december 2019 bij de begroting 2020.

Volgens de nota aan de Vlaamse Regering, moderniseert en versterkt dit ontwerp van decreet de regels van de lokale democratie als volgt:

1. het schaft de opkomstplicht bij gemeenteraadsverkiezingen af;
2. het voert maatregelen in tegen het ronselen van stem-volmachten;
3. het schaft de invloed van de lijststem op het aanwijzen van de gemeenteraadszetels van een lijst aan de verkozenen op die lijst af;
4. het regelt dat na de verkiezingen, de installatie van de nieuwe gemeenteraad gebeurt op één van de eerste vijf werkdagen van december;
5. het regelt voor de lijsttrekker van de grootste lijst een tijdelijk exclusief initiatiefrecht om een meerderheidscoalitie te vormen;

6. het regelt dat de verkozene voor de gemeenteraad met de meeste stemmen van de grootste fractie van de coalitie burgemeester wordt;
7. het regelt een constructieve motie van wantrouwen;
8. het regelt dat organen van het lokaal bestuur digitaal kunnen vergaderen;
9. het regelt de onverenigbaarheid tussen het mandaat van gemeenteraadslid en personeelslid zijn van een sociale huisvestingsmaatschappij en tussen het mandaat van gemeenteraadslid en leidinggevende zijn van een intergemeentelijke samenwerkingsverband
10. het werkt de onverenigbaarheid weg tussen het mandaat van districtsraadslid en het mandaat van lid van het bijzonder comité voor de sociale diensten;
11. het faciliteert de vrijwillige samenvoeging van gemeenten door regelgeving fusievriendelijker te maken en door een waarborgsysteem in te bouwen voor de middelen die fusiegemeenten ontvangen uit het Open Ruimtefonds;
12. het stelt regels vast over de presentiegelden voor het bijwonen van de organen van de samenwerkingsverbanden van lokale besturen;
13. het conformeert de regels rond samenwerkingsverbanden van lokale besturen aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen;
14. een aantal van vermelde wijzigingen van de regels voor de gemeenten werkt door naar de OCMW's en of de districten.

De voorgelegde bepalingen bevatten zeer specifieke wijzigingen aan de bestaande wetgeving. De VTC kan in het kader van voorliggende adviesvraag geen beoordeling doen van de bestaande wetgeving die nu aangepast wordt. Uit de lezing van de bepalingen die nu gewijzigd worden, leidt ze evenwel af dat die **bestaande wetgeving** waarschijnlijk niet voldoet aan de eisen die gesteld worden door de AVG qua essentiële vermeldingen. Zo worden er in bijvoorbeeld artikel 197 LPKD bewaartermijnen vermeld voor de aangiften van giften die minimale termijnen zijn en geen beperkte termijnen, zoals vereist op basis van de AVG. De VTC is van oordeel dat er wat de bestaande wetgeving betreft, onvoldoende gescreend werd op AVG-conformiteit. De VTC beveelt aan dat dat nog zal gebeuren.

De VTC heeft geen opmerkingen bij de bepaling inzake **digitaal vergaderen** op zich, die inderdaad zeer algemeen is. Ze wijst evenwel op de vertrouwelijkheidsproblematiek bij teleconferencing.

Gezien de datalekken die al gemeld zijn inzake delen uit de niet-openbare vergaderingen die toch openbaar geraken door menselijke of technische fouten en de al bekende problemen met teleconferencingtoepassingen als Zoom, verdient deze problematiek de nodige aandacht en bij voorkeur algemene richtlijnen. De VTC beveelt aan dat minimale richtlijnen opgesteld worden eventueel in een omzendbrief zodat alle lokale besturen eenzelfde niveau van vertrouwelijkheid kunnen garanderen aan hun burgers.

De VTC is van oordeel dat minstens de volgende punten inzake de bescherming van persoonsgegevens moeten behandeld worden:

- respect voor de keuze van de deelnemer aan de vergaderingen: of die al dan niet in beeld wil komen, of er beeld of geluidsopnames worden gemaakt;
- de keuze van een leverancier die aan de eisen van de AVG kan voldoen;
- formalisering van de relatie met de leverancier in een verwerkersovereenkomst conform de AVG;

- technische en organisatorische beveiliging.

De VTC wijst erop dat de persoonsgegevens zowel die van de deelnemers betreffen als die van de eventueel op de vergadering genoemde of getoonde personen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd in dit Ontwerp of andere decreten:

- algemeen

- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen voor zover dit nog niet gebeurd is in de bestaande decreten. Deze moeten gescreend worden;

- daarbij telkens de correcte rechtvaardigingsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting;

- artikel 31 van het Ontwerp

- de Vlaamse Regering de opdracht geven om minimale voorwaarden te bepalen over digitaal vergaderen.

3.4.35 VTC/A/W/2020/35 - asbestinventarisatie

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/35 van 8 september 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen milieubeleid en het decreet van 23 december 2011 betreffende het duurzaam beheer van materiaalcringen en afvalstoffen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_35_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

In het kader van de **asbestinventarisatie** worden persoonsgegevens van gebouweigenaren verwerkt, namelijk persoonlijke contactgegevens, woningkenmerken en rijksregisternummer of identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ).

Inhoud:

In het Ontwerp worden wijzigingen voorgesteld aan het materialendecreet en het decreet algemene bepalingen milieubeleid die nodig zijn voor een correcte omzetting van de gewijzigde Europese kaderrichtlijn afvalstoffen, de gewijzigde richtlijn inzake havenontvangstvoorzieningen voor de afvalafgifte van schepen en de richtlijn betreffende de vermindering van de effecten van bepaalde kunststofproducten op het milieu.

De meeste bepalingen betreffen technische aanpassingen die weinig of geen beleidsimpact hebben, zoals aanpassingen aan definities.

Slechts één bepaling lijkt betrekking te hebben op de verwerking van persoonsgegevens, namelijk artikel 15 van het Ontwerp. Dit artikel heeft betrekking op asbestinventarisatie. In de loop van 2022 wordt een asbestattest verplicht bij de verkoop van woningen en gebouwen ouder dan van 2001. Tegen 2032 moet iedere gebouweigenaar over een asbestattest beschikken.

De VTC heeft geen opmerkingen bij het Ontwerp.

3.4.36 VTC/A/W/2020/36 - lokale integrale veiligheidscellen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/36 van 8 september 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement houdende de machtiging van de Vlaamse deelnemers aan en de regeling van de modaliteiten van deelname aan de lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_36_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn: personen die besproken worden op een casuoverleg binnen een LIVC R (zie verder onder “minimale gegevensverwerking”)

Inhoud:

Met de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme kwam er een wettelijke basis voor de al in ministeriële omzendbrieven opgenomen vraag om in elke gemeente een dergelijke veiligheidscel op te richten.

Voorliggend Ontwerp machtigt “de leden” van een aantal Vlaamse diensten, voorzieningen en door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest gesubsidieerde organisaties om te kunnen **deelnemen aan een casuoverleg binnen een lokale integrale veiligheidscel inzake radicalisme, extremisme en terrorisme (LIVC R)**, conform artikel 458ter Strafwetboek en artikel 3, §1, tweede lid, tweede streepje van de wet van 30 juli 2018 tot oprichting van lokale integrale veiligheidscellen inzake radicalisme, extremisme en terrorisme.

Daarnaast bepaalt het Ontwerp ten aanzien van deze Vlaamse diensten en voorzieningen en door de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest gesubsidieerde organisaties ook een aantal modaliteiten van deelname.

Artikel 458ter Sw biedt een oplossing voor bepaalde deelnemers aan het overleg die anders gebonden zouden zijn door een **beroepsgeheim** bij de (structurele) informatie-uitwisseling tussen hulpverleners en justitiële of andere actoren.

Artikel 458 Sw bepaalt de bestraffing van de schending van het beroepsgeheim en de mogelijke uitzonderingen daarop: “Art. 458. Geneesheren, heekundigen, officieren van gezondheid, apothekers, vroedvrouwen en alle andere personen die uit hoofde van hun staat of beroep kennis dragen van geheimen die hun zijn toevertrouwd, en deze bekendmaken buiten het geval dat zij geroepen worden om in rechte (of voor een parlementaire onderzoekscommissie) getuigenis af te leggen en buiten het geval dat de wet, het decreet of de ordonnantie hen

verplicht of toelaat die geheimen bekend te maken, worden gestraft met gevangenisstraf van een jaar tot drie jaar en een geldboete van honderd euro tot duizend euro of met een van die straffen alleen”.

Artikel 458ter SW creëert zo een **wettelijke uitzondering**: “Art. 458ter. § 1. Er is geen misdrijf wanneer iemand die uit hoofde van zijn staat of beroep houder is van geheimen, deze meedeelt in het kader van een overleg dat wordt georganiseerd, hetzij bij of krachtens een wet, decreet of ordonnantie, hetzij bij een met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings. Dit overleg kan uitsluitend worden georganiseerd, hetzij met het oog op de bescherming van de fysieke en psychische integriteit van de persoon of van derden, hetzij ter voorkoming van de misdrijven bedoeld in Titel I ter van Boek II of van de misdrijven gepleegd in het raam van een criminele organisatie, zoals bepaald in artikel 324bis. De in het eerste lid bedoelde wet, decreet of ordonnantie, of de met redenen omklede toestemming van de procureur des Konings bepalen ten minste wie aan het overleg kan deelnemen, met welke finaliteit en volgens welke modaliteiten het overleg zal plaatsvinden., § 2. De deelnemers zijn tot geheimhouding verplicht wat betreft de tijdens het overleg meegedeelde geheimen. Eenieder die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458. De geheimen die tijdens dit overleg worden meegedeeld, kunnen slechts aanleiding geven tot de strafrechtelijke vervolging van de misdrijven waarvoor het overleg werd georganiseerd.”

De memorie van toelichting bij het Ontwerp geeft aan dat de aan te melden casussen zowel meerderjarige als minderjarige personen kunnen betreffen.

Het Kind- en jongereneffectrapport (JoKER) vermeldt in dit verband het volgende: “De wet LIVC R en het decreet maken het voor hulpverleners mogelijk om hun beroepsgeheim te doorbreken. Dat biedt veiligheid en rechtszekerheid voor hulpverleners. Maar de vertrouwensrelatie tussen jongere en de (laagdrempelige) hulpverlener en jeugdwerker kan daardoor onder druk komen te staan. [...] (Jeugd)hulpverleners moeten daarom zelf de afweging kunnen maken of informatie-uitwisseling in te passen is in hun hulpverleningsopdracht en –doelen, en of die mogelijk is gelet op hun rol en positie. Bovendien zijn jeugdwerkers niet onderworpen aan beroepsgeheim, ze hebben wel discretieplicht. Ook zij moeten de afweging kunnen maken tussen de vertrouwensrelatie met de jongere enerzijds en de noodzakelijkheid om te spreken in het belang van de jongere of de bredere samenleving anderzijds.”

In artikel 5 van het Ontwerp van decreet worden volgens de memorie van toelichting (p.11) een aantal beginselen aangehaald die voortvloeien uit de toepassing van artikel 458ter Sw., zonder dat ze daar uitdrukkelijk in worden vermeld:

“- Het beroepsgeheim kan maar doorbroken worden in functie van de finaliteit van het casuoverleg, met name de voorkoming van terroristische misdrijven. Er kunnen bijgevolg geen geheimen worden gedeeld voor andere doeleinden. Bovendien moet de gedeelde informatie relevant en proportioneel zijn in functie van deze finaliteit.

- Het tweede lid stelt een spreekrecht in. Deelnemers bepalen zelf of en welke informatie ze, binnen de grenzen van artikel 8, delen. Er bestaat dus geen spreekplicht. De deelnemer maakt zelf de afweging of en welke informatie hij inbrengt. Om een LIVC R zo efficiënt mogelijk te laten werken en de betrokkene zo goed mogelijk te kunnen begeleiden, is het wel aangewezen dat zoveel mogelijk informatie – voor zover toegelaten in het kader van dit decreet – gedeeld wordt zodat alle facetten volledig en genuanceerd in kaart kunnen worden gebracht en besproken.”

De VTC wil de nadruk leggen op de beperking die deze wettelijk gestelde doelstellingen inhouden: er moeten aanwijzingen zijn van **mogelijk terroristische handelingen, extremistische opinies op zich volstaan niet**. Ze wijst erop dat het Kind- en jongereneffectrapport (JoKER) over het decreet LIVC R het gebruik van de termen radicalisering en extremisme onduidelijk vindt. In de praktijk kan de toepassing van de genoemde criteria dus problemen opleveren.

De VTC is van oordeel dat er **meer duidelijkheid** moet komen inzake de gegevens die de vertegenwoordigers van de vermelde instanties uit het overleg opnemen in hun eigen dossiers. Er moet uitgelegd of bepaald worden hoe de toegang tot die gegevens beperkt is of wordt. Ook dit houdt de vraag in hoe met het beroepsgeheim of andere vertrouwelijkheidsverplichtingen wordt omgegaan in de praktijk. Het advies van Inspectie van Financiën betwijfelt of al deze instanties over voldoende kennis, kunde en capaciteit beschikken om deze scheidingslijn te respecteren

tussen het beschermen van het algemeen belang en het beschermen van de persoonlijke levenssfeer en de voorwaarden die in het ontwerp van decreet opgelegd worden, zorgvuldig en correct na te leven. De inspectie van financiën adviseert dan ook te overwegen of geen bijzondere voorwaarden op het vlak van kennis, kunde en capaciteit moeten opgelegd worden aan de betrokken diensten en voorzieningen. Als alternatief kan overwogen worden de betrokken diensten en voorzieningen een ondersteuning aan te bieden om de voorwaarden die het ontwerp van decreet oplegt, zorgvuldig en correct na te leven. In de memorie van toelichting wordt aangekondigd dat de Vlaamse Regering voor een draaiboek zal zorgen voor praktijkgerichte vragen. De VTC beveelt aan om daar werk van te maken.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- het opnemen van de term 'verwerkingsverantwoordelijke' (luik 3);
- duidelijkheid scheppen over de categorie personen die op het casuoverleg besproken worden conform de doeleinden van het casuoverleg (luik 5);
- categorieën van betrokkenen aanvullen met de andere personen die (zijdelings) in het casuoverleg kunnen vermeld worden (luik 5);
- meer duidelijkheid brengen inzake de gegevens die de vertegenwoordigers van de vermelde instanties uit het overleg opnemen in hun eigen dossiers. Er moet uitgelegd of bepaald worden hoe de toegang tot die gegevens beperkt is of wordt binnen hun eigen organisaties (luik 5);
- de verlenging van de bewaartermijn verder regelen (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7);
- de Vlaamse Regering opdragen de toegangsmodaliteiten te specificeren, alsook logging en het beschikbaar houden van deze log-gegevens op te leggen (luik 8);
- in het geval gekozen zou worden de mogelijkheid van teleconferencing in te voeren, de Vlaamse Regering opdragen hiervoor strenge minimumregels op te leggen (luik 8).

3.4.37 VTC/A/W/2020/37 - COVID-19

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/37 van 14 september 2020 over het ontwerp van uitvoerend samenwerkingsakkoord tussen de Federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie betreffende de digitale contactopsporingsapplicatie(s).

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_37_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hoogdringend: ja

Inhoud:

Dit ontwerp van uitvoerend samenwerkingsakkoord geeft uitvoering aan artikel 14, §9, van het samenwerkingsakkoord 25 augustus 2020 tussen de Federale staat, de Vlaamse Gemeenschap, het Waalse Gewest, de Duitstalige Gemeenschap en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, betreffende de gezamenlijke gegevensverwerking door Sciensano en de door de bevoegde gefedereerde entiteiten of door de bevoegde agentschappen aangeduide contactcentra, gezondheidsinspecties en mobiele teams in het kader van een **contactonderzoek** bij personen die (vermoedelijk) met het coronavirus COVID-19 besmet zijn op basis van een gegevensbank bij Sciensano. Dit uitvoerend samenwerkingsakkoord legt het juridisch kader vast van de **digitale opsporingsapplicatie**.

De volgende elementen vormen de reden waarom de VTC nogmaals wil benadrukken dat het gebruik van de app **absoluut beperkt in de tijd moet zijn**:

- de risico's voor de betrokkenen zijn groot (als er geen gepaste maatregelen worden genomen): er worden gezondheidsgegevens verwerkt, het kan informatie over de intieme kring van de betrokken personen betreffen en het kan inzicht geven in waar, wat, wanneer en met wie de betrokkenen actief was. De VTC heeft op basis daarvan al geconcludeerd dat het absoluut noodzakelijk is dat de aan de contact tracing verbonden verwerking van persoonsgegevens zeer strikt wordt afgelijnd, zowel inhoudelijk als in de tijd, en ook wordt beveiligd;
- het nut van de applicatie moet nog bewezen worden en is ook afhankelijk van het verloop van de pandemie;
- de technologie die wordt toegepast biedt op zich wel waarborgen voor deze COVID-19 context, maar brengt zelf andere risico's mee.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde Ontwerp, voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde en dat eerst volgende elementen bijkomend worden geregeld, inzonderheid:

- de tijdelijkheid van het systeem nog verder in te bouwen;
- de transparantie te verzekeren door zowel begrijpbare als volledige communicatie;
- de vrije keuze van de gebruikers van de app op elk ogenblik te garanderen.

De VTC verzoekt om haar de in artikel 6 bedoelde evaluaties en audits te bezorgen.

3.4.38 VTC/A/W/2020/38 - secundair onderwijs

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/38 van 14 september 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het tijdelijke project "Duaal lesgeven in het secundair onderwijs".

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 38 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- werknemers die door een bedrijf ter beschikking gesteld worden aan een school in het kader van duaal lesgeven;
- gemachtigde/contactpersoon van de school;
- gemachtigde/contactpersoon van de werkgever (bedrijf).

Inhoud:

De nota aan de Vlaamse Regering verduidelijkt dat het ontwerp van besluit handelt over de organisatie van een tijdelijk project betreffende de organisatie van duaal lesgeven tussen bedrijven en scholen voor gewoon secundair onderwijs.

Van 1 september 2020 tot en met 31 augustus 2022 zal in het gewoon secundair onderwijs een **experiment plaatsvinden rond duaal lesgeven** waarbij een werknemer van een bedrijf voor een bepaalde periode en onder welbepaalde voorwaarden een lesopdracht opneemt in een school.

De doelstelling van het tijdelijke project is om, met het oog op een al dan niet organieke implementatie, gegevens te verzamelen die moeten toelaten om beleidsconclusies te trekken met betrekking tot een vorm van flexibele tewerkstelling in onderwijs in het kader van een tekort aan leerkrachten. Dit zal gebeuren door na te gaan of er knelpunten en drempels opduiken tijdens het tijdelijke project en hoe deze knelpunten en drempels waar nodig en mogelijk kunnen worden aangepakt.

Dit tijdelijke project zal plaatsvinden binnen het regelgevend kader van het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie tijdelijke projecten in onderwijs.

De VTC heeft volgende bedenkingen bij de in artikel 8 voorgestelde regeling:

Zoals die nu geformuleerd is, wordt het aan het dienstverlenende bedrijf opgedragen om te controleren of de werknemer aan de gestelde voorwaarden voldoet en de bewijzen daarvan te ontvangen. Volgens de VTC is het verzamelen van deze informatie een taak die niet aan de werkgever moet worden toegewezen. Ten eerste is het de onderwijsinstelling zelf die belang heeft bij het naleven van die voorwaarden. Ten tweede is het de onderwijsinstelling die het meeste ervaring heeft met de controle van die voorwaarden en niet het bedrijf. Ten derde, moet de onderwijsinstelling een wettelijke basis hebben voor de verwerking van die gegevens die aan de voorwaarden van artikel 9 en 10, AVG zal voldoen, terwijl dit voor de werkgever niet geregeld is in deze context.

Het is dus **niet proportioneel** dat de werkgever kennis krijgt van het al dan niet voldoen van de werknemer aan die individuele voorwaarden in de mate dat bepaalde informatie daarvan niet al bij hem bekend moest zijn. Dit geldt des te meer doordat het ook om persoonsgegevens gaat zoals bedoeld in artikel 9 en 10, AVG. Volgens de VTC kan een school die na een negatieve evaluatie van de voorwaarden een kandidaat weigert, zich beperken tot het meedelen aan de werkgever dat er aan een of meer voorwaarden niet voldaan is, zonder te specificeren welke. Het bedrijf kan dan een andere werknemer voorstellen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de controle van de voorwaarden aan de school toevertrouwen;
- de transparantiemaatregelen uitwerken;
- de duur van het bijhouden van deze persoonsgegevens beperken in de tijd.

De essentiële elementen van de verwerkingen moeten decretaal vastgelegd worden.

3.4.39 VTC/A/W/2020/39 - rampen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/39 van 28 september 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_39_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: ja

Het Ontwerp bevat bepalingen inzake de persoonsgegevens van aanvragers van een tegemoetkoming voor schade die is aangericht door een ramp.

Inhoud:

Het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest werd vervangen door het decreet van 5 april 2019 houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest, met inwerkingtreding op 1 januari 2020.

Als gevolg hiervan is het besluit van de Vlaamse Regering van 23 december 2016 tot uitvoering van het decreet van 3 juni 2016 betreffende de tegemoetkoming voor schade, aangericht door algemene rampen in het Vlaamse Gewest eveneens aan vervanging toe.

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering houdende de tegemoetkoming in de schade die aangericht is door rampen in het Vlaamse Gewest werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 5 juni 2020.

De Raad van State bracht een advies uit op 8 september 2020 (advies 67.877/1/V). Het Ontwerp dat nu voor advies voorligt is aangepast, rekening houdend met de opmerkingen van de Raad van State.

Het is volgens de VTC dus aangewezen dat een wettelijke basis wordt uitgewerkt voor de verwerking van persoonsgegevens die aan de vereisten van artikel 6 AVG voldoet.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- een duidelijke wettelijke basis creëren voor de verwerking in het decreet;
- de correcte rechtsgrond aangeven bij het geplande samenwerkingsakkoord (randnummer 14 e.v.);
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen (randnummers 16 e.v.) waaronder de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke (luik 3), de categorieën persoonsgegevens (luik 5) en de bewaartermijnen (luik 5);
- ook de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens zelf garanderen (luik 7);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 6).

3.4.40 VTC/A/W/2020/40 - belastingen grensoverschrijdende constructies

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/40 van 6 oktober 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 maart 2014 betreffende de administratieve samenwerking op het gebied van belastingen, wat betreft de regeling van de meldingsplicht en een progressieve schaal van de administratieve geldboetes.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 40 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Financiën en Begroting

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Met de richtlijn 2018/822/EU schrijft de Raad bijkomend de verplichting voor tot de **automatische uitwisseling van gegevens en inlichtingen over zogenoemde meldingsplichtige grensoverschrijdende constructies**. Het gaat hierbij om constructies die worden opgezet om te profiteren van marktinefficiënties die voortvloeien uit de wisselwerking tussen uiteenlopende nationale belastingregels, waarbij belastbare winsten worden verschoven naar gunstigere belastingregimes of de totale belastingdruk van een belastingplichtige wordt verlaagd. De belastingautoriteiten kunnen op basis van de ontvangen en uitgewisselde informatie mazen in de wetgeving dichten, gericht belastingcontroles uitoefenen en betere risicobeoordelingen verrichten.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp voldoende waarborgen kan bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft.

3.4.41 VTC/A/W/2020/41 - waterdistributie

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/41 van 6 oktober 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme over de keuring van de binneninstallatie, de niet-aangesloten binneninstallatie, de installatie voor tweedecircuitwater en de privéwaterafvoer.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 41 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaamse Milieumaatschappij

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het Ontwerp voert verder het besluit uit van de Vlaamse Regering van 8 april 2011 houdende bepalingen van rechten en plichten van de exploitanten van een openbaar waterdistributienetwerk en hun klanten met betrekking tot de levering van water bestemd voor menselijke consumptie, de uitvoering van de saneringsverplichting, de

niet aangesloten binneninstallatie en installaties voor tweedecircuitwater in onroerende goederen die niet aangesloten zijn of worden op het openbaar waterdistributienetwerk, en het algemeen waterverkoopreglement.

De VTC heeft geen opmerkingen bij het Ontwerp.

3.4.42 VTC/A/W/2020/42 - onroerend erfgoed

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/42 van 6 oktober 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 wat betreft de aanvraagprocedures voor erfgoedpremies en de meerjarenpremieovereenkomsten.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_42_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

Het Ontwerp bevat bepalingen inzake de persoonsgegevens van minstens de volgende personen:

- de aanvrager van een toelating, subsidie of premie;
- de zakelijk rechthouder van het erfgoed.

Inhoud:

In dit ontwerp van besluit worden onder andere verschillende wijzigingen aangebracht in de bestaande aanvraagprocedures voor 'toelatingen' (hoofdstuk 6), 'subsidies' (hoofdstuk 10) en 'premies' (hoofdstuk 11), waarbij ook de **dossiersamenstellingen voor de aanvragen** worden aangepast. In die hoofdstukken wordt geconcretiseerd waarvoor en hoe toelating moet worden gevraagd, welke subsidies en premies er bestaan, welke bedragen er worden voorzien, hoe en onder welke voorwaarden deze kunnen worden verkregen, wanneer en aan wie wordt uitbetaald en wanneer deze eventueel moeten worden terugbetaald. Met het oog hierop zal het agentschap Onroerend Erfgoed of een erkende onroerenderfgoedgemeente een aantal persoonsgegevens van de aanvrager verzamelen en controleren.

Dit decreet bevat geen bepalingen inzake de bescherming van persoonsgegevens. De delegatie aan de Vlaamse Regering is ook te algemeen geformuleerd.

De VTC wijst op haar opmerkingen inzake

- de vereiste decretale basis;
- de doelstelling herbekijken;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijken;
- de categorieën gegevens zo nodig aanvullen;
- de categorieën betrokkenen zo nodig aanvullen.

3.4.43 VTC/A/W/2020/43 - digitaal loket bestuursrechtcolleges

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/43 van 6 oktober 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtcolleges, wat het digitaal loket betreft.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_43_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en de persoonsgegevens minstens de volgende zijn op basis van wat er in het BVR van 16 mei 2014 wordt vermeld voor het verzoekschrift:

- de naam, de hoedanigheid, de woonplaats of de zetel van de verzoeker, de gekozen woonplaats in België, en in voorkomend geval een telefoonnummer en een e-mailadres;
- in voorkomend geval, de naam en het adres van de verweerder;
- het voorwerp van het beroep of bezwaar
- een uiteenzetting van de feiten (met mogelijke vermelding van persoonsgegevens) en de ingeroepen middelen;- een inventaris van de overtuigingsstukken (met mogelijke vermelding van persoonsgegevens)

Inhoud:

Dienst van de Bestuursrechtcolleges (hierna "DBRC") is de dienst die inhoudelijk en administratief drie onafhankelijke Vlaamse administratieve rechtcolleges, met name het Handhavingscollege, de Raad voor Vergunningsbetwistingen en de Raad voor Verkiezingsbetwistingen, overkoepelt en ondersteunt.

Dit Ontwerp wijzigt het DBRC-procedurebesluit van 16 mei 2014 om het **digitaal loket voor het verzenden van documenten aan de Vlaamse bestuursrechtcolleges** te introduceren. Dit digitaal loket wordt beheerd door de Dienst van de Bestuursrechtcolleges. Het is een beveiligd platform voor indiening van documenten zoals verzoekschriften en de bijhorende documenten, processtukken en overtuigingsstukken.

De nota vermeldt dat in een eerste fase van digitalisering, die met voorliggend Ontwerp wordt beoogd, de traditionele werkwijze, met uitwisseling van de papieren stukken via de post nog steeds tot de mogelijkheden zal behoren.

Een zin uit het ontwerp lijkt door het gebruik van de term "vrijwillig" naar toestemming te verwijzen. Als dat het geval is, wijst de VTC er op dat toestemming in dit kader geen bruikbare rechtsgrond is en de verwijzing dan beter geëlimineerd wordt. Een toestemming die enkel wordt gegeven omdat men anders bijvoorbeeld het recht op een premie, tegemoetkoming of subsidie zal verliezen, beantwoordt niet aan het principe van een vrije toestemming.

De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de categorieën van betrokkenen niet voldoende zijn aangeduid. Enerzijds betreft het de gegevens van personen die een dossier indienen, anderzijds de gegevens van de personen die kunnen geïdentificeerd worden in de dossiers. Ook de categorieën van persoonsgegevens worden niet aangeduid. De enkele verwijzing naar de artikelen 9 en 10, AVG, volstaat niet. Het betreft zowel de gegevens van de authenticatieprocedure als het webformulier en de bijlagen. Als de essentiële elementen voor de volledige

analoge en digitale dossierbehandeling worden aangeduid, wordt de opsomming natuurlijk veel ruimer. Het is dan aangewezen om een onderscheid te maken naargelang het onderdeel van de procedure. Het is aan de adviesvrager om de verschillende categorieën nauwkeuriger aan te duiden in het Ontwerp. Als er al een register van gegevensverwerkingen werd opgesteld, zoals verplicht door artikel 30, AVG, kan dit daarvoor geraadpleegd worden. De categorieën van personen die toegang hebben tot de gegevens, worden niet aangewezen. De VTC adviseert dat dit nog gedaan wordt met zo mogelijk een verduidelijking wie toegang zal hebben tot welke categorieën van gegevens (van welke betrokkenen).

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen en dit zoveel mogelijk decretaal (luik 2 en 5);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 6);
- de authenticatiemiddelen specificeren (luik 7);
- dezelfde waarborgen inzake gegevensbescherming voor de papieren procedure.

3.4.44 VTC/A/W/2020/44 - leertijd

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/44 van 6 oktober 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot regeling van de leertijd.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_44_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Onderwijs en Vorming

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn: de leerlingen en de lesgevers.

Inhoud:

Dit decreet wijzigt het decreet van 7 mei 2004 tot oprichting van het publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap "Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding" (hierna "VDAB-decreet").

Aan de VDAB worden daarbij een aantal taken in het kader van de leertijd toegekend.

Het Ontwerp regelt de modaliteiten volgens welke de maatregel leertijd vanaf 1 januari 2021 vorm zal krijgen. Met het oog op het verzekeren van de continuïteit in het aanbod, wordt de maatregel overgenomen in zijn bestaande vorm.

Het Ontwerp regelt alle onderdelen van de leertijd die niet in andere regelgeving gevat zijn, met name

- de opleiding op zich met een theoretisch luik en een luik werkplekleren;

- de manier waarop de SYNTRA vzw deze dienen neer te zetten;
- de financiering van de SYNTRA vzw;
- de voorwaarden waaraan de lesgevers moeten voldoen;
- de monitoring door VDAB;
- het toezicht door de Vlaamse Sociale Inspectie.

De VTC begrijpt dat het nu enkel de bedoeling is om de bestaande regeling ongewijzigd toe te vertrouwen aan de verschillende entiteiten, maar stelt vast dat die bestaande regeling inzake bescherming van persoonsgegevens te beperkt is en dringt aan op de nodige aanvullingen in decretale regelingen die de rechtsbasis van dit besluit vormen, in het bijzonder van de essentiële elementen die daar nog niet in zijn vervat.

Wat het Ontwerp zelf betreft zijn minstens volgende verduidelijkingen gewenst:

- verduidelijking over de “geëigende databanken” en eventuele gegevensstromen (artikel 22);
- de categorieën van gegevens (artikel 38).

Tenslotte moet de nodige aandacht worden besteed aan de beveiliging van de verschillende vormen van communicatie (artikel 10 – zie randnummers 24 en 25).

3.4.45 VTC/A/W/2020/45 - PSI-richtlijn

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/45 van 17 november 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Bestuursdecreet van 7 december 2018.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_45_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Op 26 juni 2019 is de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake open data en hergebruik van overheidsinformatie in het Europese Publicatieblad gepubliceerd.

De **nieuwe PSI-richtlijn** moet uiterlijk tegen 17 juli 2021 in Vlaamse regelgeving worden omgezet. De richtlijnen van 2003 en 2013 worden door de voornoemde PSI-richtlijn van 2019 ingetrokken met ingang van 17 juli 2021.

Aan de hand van dit Ontwerp wordt de omzetting van de PSI-richtlijn (EU) 2019/1024 in Vlaamse regelgeving gerealiseerd. Wijzigingen hebben onder meer betrekking op de uitbreiding van het toepassingsgebied met overheidsondernemingen enerzijds en onderzoeksgegevens anderzijds, nieuwe definities (o.a. dynamische gegevens en API's), een uniek toegangspunt voor open data en specifieke regels met betrekking tot dynamische gegevens, onderzoeksgegevens en hoogwaardige datasets.

Aanvullend worden in verschillende hoofdstukken van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 wijzigingen doorgevoerd.

Aanpassingen hebben betrekking op volgende onderdelen van het Bestuursdecreet:

- Titel I in verband met de inleidende bepalingen en de definities;
- Titel II, hoofdstuk 2, afdelingen 2 en 3 in verband met de elektronische uitwisseling van berichten en bestuurshandelingen in elektronische vorm;
- Titel II, hoofdstuk 3 in verband met de toegang tot bestuursdocumenten;
- Titel II, hoofdstuk 4 in verband met de omzetting van de nieuwe PSI-richtlijn en de afstemming/verduidelijking van de aanvraag- en beroepsprocedure;
- Titel III, hoofdstuk 2, afdeling 5 in verband met de vrijwaring van de strategische belangen van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 3 in verband met het elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 4 in verband met het stuurorgaan Vlaams Informatie- en ICT-beleid;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8 in verband met de organisatie van het statistiekbeleid;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 8/1 in verband met de verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 9 in verband met organisatiebeheersing en interne audit;
- Titel III, hoofdstuk 3, afdeling 10 in verband met de rapportering aan het Vlaams Parlement;
- Titel III, hoofdstuk 4 in verband met experimentregelgeving en regelluwe zones.

De VTC staat resoluut achter het principe van **dienstenintegratie** (i.p.v. gegevensintegratie) en achter de uitvoering hiervan door beroep te doen op de decretaal omkaderde **Vlaamse Dienstenintegrator**. Zij beveelt aan dat in het Ontwerp ook wordt opgenomen welke taken de Vlaamse Dienstintegrator (VDI) in dit kader opneemt om te garanderen dat in dit verband effectief dienstenintegratie wordt toegepast en geen taken die een gegevensintegratie meebrengen.

Aangezien het de bedoeling is van meer en meer beroep te laten doen op de VDI, wordt de vertrouwelijkheidseis en de beveiligingseis nog belangrijker. Aangezien het ook om omvangrijke gegevensstromen kan gaan, verwijst de VTC naar haar adviezen inzake **cloudcomputing**, in het bijzonder i.v.m. unieke identificatoren.

In het vierde lid worden entiteiten verplicht om gegevens te verstrekken aan de **beleidsdatabanken** en om de regels gegevensbescherming te volgen. Het is niet duidelijk wat hiermee bedoeld wordt: een verplichting om de gegevens te verstrekken of een verplichting om de regels inzake gegevensbescherming na te leven als er een mededeling van gegevens gepland is (wat kan inhouden dat de gegevens niet worden gegeven). In ieder geval wijst de VTC er op dat het Vlaams Parlement zo'n verplichting niet kan opleggen aan externe overheden. De formulering wordt best ook zo aangepast (met de toevoeging van de term "ook" bijvoorbeeld) dat ze ook/in eerste instantie een verwijzing naar de AVG inhoudt.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- Toegang tot bestuursdocumenten (artikel 10 en 13 van het Ontwerp)
 - nagaan of de term “persoonsgegevens” niet kan gebruikt worden in plaats van “gegevens van persoonlijke aard”;
- Vlaamse Dienstenintegrator (artikel 52 van het Ontwerp)
 - verduidelijken dat het enkel gaat om persoonsgegevens;
 - bepalen welke taken de Vlaamse Dienstintegrator in dit kader opneemt om te garanderen dat in dit verband effectief dienstenintegratie wordt toegepast;
 - de vertrouwelijkheid en veiligheid van de persoonsgegevens garanderen gezien onder meer het gebruik van unieke identificatoren;
- Statistiek (artikel 58 van het Ontwerp)
 - de tekst aanpassen in verband met de formulering “toegang tot”;
 - de functie van het koppelen van gegevens als TTP verduidelijken (in verhouding met de VDI);
 - het produceren van gepeudonimiseerde gegevens explicieter koppelen aan wetenschappelijke of statistische doeleinden of historisch onderzoek;
 - nadere regels voor pseudonimisering opleggen;
 - regels of criteria voor de bewaartermijn bepalen;
- Beleidsondersteuning (artikel 60-62 van het Ontwerp)
 - de verplichting om het rijksregisternummer of het identificatienummer van de KSZ gebruiken om de natuurlijke personen te identificeren, wijzigen in een mogelijkheid;
 - duidelijk maken of er meerdere beleidsdatabanken op kunnen gericht worden per beleidsdomein of niet;
 - nakijken of er geen betere taakverdeling kan zijn voor het maken van statistieken;
 - de formulering van het vierde lid herbekijken;
 - pseudonimisering schrijven in plaats van codering;
 - regels of criteria voor de bewaartermijn bepalen;
- Algemeen
 - de essentiële elementen van de verwerking (zoveel als mogelijk decretaal) bepalen en aan haar voorleggen;
 - voor beleidsondersteuning aan de Vlaamse Regering de opdracht geven om zoveel mogelijk uniform nader te bepalen voor de verschillende betrokken instanties;
 - de uitvoeringsbesluiten aan haar voorleggen voor advies.

3.4.46 VTC/A/W/2020/46 - mest

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/46 van 4 november 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot wijziging van de VLAREME van 28 oktober 2016, wat betreft de aangifte en het register voor kunstmest en de bemesting.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_46_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: ja

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn (voor zover het over natuurlijke personen gaat):

- de landbouwers;
- de loonwerkers;
- de kunstmesthandelaren en hun contactpersonen.

Inhoud:

Met het decreet van 24 mei 2019 houdende wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en van het Mestdecreet van 22 december 2006, wat de implementatie van het zesde mestactieprogramma betreft, is het zesde Mestactieprogramma (MAP6), dat opgesteld is in navolging van de verplichtingen van de Richtlijn 91/676/EEG van de Raad inzake de bescherming van water tegen verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen, in een decreet omgezet. Als Annex 2 bij dat actieprogramma was het actieplan kunstmest gevoegd, getiteld "Naar een effectievere opvolging van het gebruik van kunstmest in Vlaanderen".

In MAP 6 werden de bepalingen rond de aangifteplicht en registerplicht voor kunstmest uitgebreid met een digitaal kunstmestregister voor landbouwers en kunstmesthandelaren. In een aanvullende nota van de VLM werd volgende verduidelijking gegeven bij de opzet van de maatregelen: Doordat de waterkwaliteit niet of onvoldoende verbeterde, dienen er in elk actieprogramma extra maatregelen genomen te worden. Het huidige, zesde mestactieprogramma, dat van toepassing is van 2019 tot en met 2022, bevat onder meer een aantal extra bepalingen over kunstmest. Uit de analyses die aan MAP 6 voorafgingen, bleek namelijk dat indicatoren die geassocieerd werden met druk door bemesting met kunstmest stegen. Het is daarnaast gekend dat er een sterke onderaangifte van het kunstmestgebruik is. Bij doorlichtingen van landbouwbedrijven bijvoorbeeld, heeft een van de meest voorkomende types van aanpassing van gegevens, betrekking op het kunstmestgebruik. Ook in het algemeen blijkt dat het globaal kunstmestgebruik in Vlaanderen, op basis van de data die door de sector gerapporteerd worden, veel hoger is dan het globaal kunstmestgebruik zoals het blijkt uit de aangiftes bij de Mestbank. In MAP 6 zijn dan ook een aantal maatregelen opgenomen om tot een correctere opvolging van de kunstmeststromen en het kunstmestgebruik te komen. Het **digitaal maken van het bestaande register** voor kunstmesthandelaars en de invoering van een, eveneens digitaal, kunstmestregister voor landbouwers, is een van de belangrijkste maatregelen om deze doelstelling te bereiken.

Deze verplichtingen zijn, via het wijzigingsdecreet van 24 mei 2019, ingeschreven in het Mestdecreet en worden met voorliggend ontwerp van besluit nader uitgewerkt. De informatieverplichtingen voor kunstmesthandelaren zijn dus voornamelijk in de wetgeving opgenomen met het oog op een betere opvolging van het kunstmestgebruik

op Vlaamse landbouwgrond. Om dit doel te bereiken wordt getracht om de volledige keten, van productie tot gebruik, in kaart te brengen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde ontwerp conform de principes van de AVG is mits er preciseringen aangebracht worden over de bewaartermijn van de persoonsgegevens (voor zover al niet bepaald voor het Mestbankloket).

De VTC beveelt aan dat voldoende aandacht wordt besteed aan de beveiliging van de toepassing, inzonderheid de **eventuele mobiele applicatie**. Zij adviseert ook dat bij eventuele de reglementaire uitwerking van de technische vereisten en zeker bij de ontwikkeling van de mobiele app, de principes van privacy by design en privacy by default worden toegepast.

De VTC vraagt dat de eventuele uitvoerende ministeriële besluiten aan haar voor advies worden voorgelegd voor zover ze betrekking hebben op de verwerking van persoonsgegevens

3.4.47 VTC/A/W/2020/47 - huisvesting van seizoenarbeiders

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/47 van 17 november 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse minister bevoegd voor Wonen tot vaststelling van de modellen van conformiteitsattesten voor zelfstandige woningen, kamerwoningen en kamerwoningen bestemd voor de huisvesting van seizoenarbeiders en tot het bepalen van de wijze waarop het agentschap Wonen-Vlaanderen kennis krijgt van de afgifte van een conformiteitsattest of het nemen van een besluit ongeschiktheid, onbewoonbaarheid of overbewoning.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 47 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaams Minister bevoegd voor Wonen

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

In de formulieren worden persoonsgegevens opgenomen van de houder van een zakelijk recht op de woning, de bewoners (indirect) en de woningcontroleur.

Inhoud:

De Vlaamse minister van Wonen verzocht om het advies van de VTC over een ontwerp van besluit tot vaststelling van de modellen van conformiteitsattesten voor zelfstandige woningen, kamerwoningen en kamerwoningen bestemd voor de huisvesting van seizoenarbeiders en tot het bepalen van de wijze waarop het agentschap Wonen-Vlaanderen kennis krijgt van de **afgifte van een conformiteitsattest of het nemen van een besluit ongeschiktheid, onbewoonbaarheid of overbewoning**.

De volgende punten dienen te worden aangepakt:

- de beveiliging van de gegevensstromen garanderen;
- verzekeren dat aan alle transparantievoorwaarden wordt voldaan.

De VTC heeft voor het overige geen opmerkingen.

3.4.48 VTC/A/W/2020/48 - wegtransport

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/48 van 17 november 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over de handhaving bij de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_48_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Mobiliteit en Openbare Werken

Hoogdringend: nee

Het Ontwerp bevat bepalingen inzake de persoonsgegevens van:

- (vermoedelijke) overtreeders en hun raadsman;
- de wegeninspecteurs van de Vlaamse Belastingdienst;
- de wegeninspecteurs-controleurs van het Agentschap Wegen en Verkeer;
- het hoofd van het Agentschap Wegen en Verkeer en diens gedelegeerde;
- eventuele andere personen betrokken bij het incident;
- eventuele andere personen betrokken bij de dossierafhandeling.

Inhoud:

Het Ontwerp beoogt uitvoering te geven aan een aantal bepalingen uit het decreet van 3 mei 2013 betreffende de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport. De Wegeninspectie, waaronder de wegeninspecteurs vallen, wordt samengebracht met de mobiele patrouilles bij de Vlaamse Belastingdienst. Anderzijds wordt van de gelegenheid gebruik gemaakt om heel wat bepalingen uit het besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2013 *betreffende handhaving inzake de bescherming van de verkeersinfrastructuur in geval van bijzonder wegtransport* aan te passen aan de huidige stand van de technologie. Zo zal het **elektronisch aantekenen van bezwaar en beroep evenals het elektronisch versturen van de genomen beslissingen** de regel worden. Ook de **hoorzittingen kunnen voortaan digitaal** plaatsvinden.

Artikel 19, §2 en, §3 van het decreet, geven aan de Vlaamse Regering in ieder geval de bevoegdheid om de nadere regels voor de hoorzitting te bepalen.

Het is aangewezen dat voor de keuze van een digitaal platform eerst een gegevensbeschermingsimpactanalyse wordt gedaan en daarvoor het advies van de functionaris voor gegevensbescherming wordt ingewonnen.

De VTC wijst op de vertrouwelijkheidsproblematiek bij **teleconferencing**.

Gezien de datalekken die al gemeld zijn inzake delen uit de (niet-openbare) vergaderingen die toch openbaar geraken door menselijke of technische fouten en de al bekende problemen met bepaalde teleconferencingtoepassingen, verdient deze problematiek de nodige aandacht en bij voorkeur algemene richtlijnen. Het is dan aangewezen dat de Vlaamse Regering hiervoor minimumregels oplegt.

De VTC is van oordeel dat daarbij minstens de volgende punten inzake de bescherming van persoonsgegevens moeten geregeld of verzekerd worden:

- er over waken dat elke deelnemer aan het overleg correct wordt geïdentificeerd;
- respect voor de keuze van de deelnemer aan de vergaderingen: of die al dan niet in beeld wil komen, of er beeld of geluidsopnames worden bijgehouden;
- de keuze van een leverancier die aan de eisen van de AVG kan voldoen;
- formalisering van de relatie met de leverancier in een verwerkersovereenkomst conform de AVG;
- technische en organisatorische beveiliging.

De VTC wijst er op dat de persoonsgegevens zowel die van de deelnemers betreffen als die van de eventueel op de vergadering genoemde of getoonde personen.

In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:

- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
- aanstellen van een DPO door de verwerker;
- aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden. in dat verband¹⁶.

De VTC wijst op haar opmerkingen inzake

- vermelden van de toepasselijke rechtvaardigingsgrond;
- de vereiste decretale basis;
- de nodige aanvulling van de categorieën persoonsgegevens;
- het strikter afbakenen van de bewaartermijnen;
- de vereiste van het bepalen van de nodige beveiligingsmaatregelen.

3.4.49 VTC/A/W/2020/49 - COVID-19

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/49 van 17 november 2020 over het voorstel van decreet van het Vlaams Parlement tot wijziging van het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid en van het decreet van 29 mei 2020 tot organisatie van de meldingsplicht en het contactonderzoek in het kader van COVID-19.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_49_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaams Parlement

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt (waaronder verzameld en meegegeeld) door of in naam van Vlaamse instanties de volgende zijn:

- personen met een bevestigde of vermoedelijke diagnose van COVID-19;
- personen die mogelijk een risicodragend contact hebben gehad met een persoon die besmet is met COVID-19 of die vermoedelijk besmet is met COVID-19;
- de door deze personen vermelde contacten;
- de veldonderzoekers en hun supervisors.

Inhoud:

Volgens de memorie van toelichting bij het Ontwerp is het decreet van 29 mei 2020 tot organisatie van de meldingsplicht en het contactonderzoek in het kader van COVID-19 door het voormelde samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020 en advies nr. 64/2020 van de (federale) Gegevensbeschermingsautoriteit van 20 juli 2020 aan een update toe. Ook enkele elementen die nog niet geregeld blijken te zijn en een basis in de regelgeving vereisen, worden geregeld. Daarbij wordt verwezen naar de **lokale initiatieven die bij de lokale besturen en de zorgraden** zijn ontstaan. Het decreet van 21 november 2003 betreffende het preventieve gezondheidsbeleid wordt geactualiseerd om het mogelijk te maken bepaalde categorieën van personen in tijdelijke afzondering (**quarantaine**) te laten gaan zodat verdere verspreiding van COVID-19 wordt tegengegaan, en om het toezicht op de naleving van die maatregel en de bestraffing van de niet-naleving ervan te regelen.

De VTC verwijst nogmaals naar haar bezorgdheden (met een beschrijving van de risico's) zoals deze neergeschreven werden in haar adviezen VTC/A/W/2020/13 en VTC/A/W/2020/23. De VTC herhaalt dat omwille van de grote risico's het absoluut noodzakelijk is dat de aan de contacttracing verbonden verwerking van persoonsgegevens zeer strikt wordt afgelijnd, zowel inhoudelijk als in de tijd, en ook wordt beveiligd.

De **geheimhoudingsplicht** is volgens de VTC essentieel om de vertrouwelijkheid van de persoonsgegevens te garanderen. Het is daarbij van belang dat de personeelsleden grondig ingelicht worden over de inhoud en gevolgen van de geheimhoudingsplicht en over de gevolgen van de niet-naleving. Er wordt wel een afwijking vastgelegd voor een lid van het COVID-19-team dat tijdens de uitoefening van zijn opdrachten kennis krijgt van de niet-naleving van een maatregel en dat kan melden bij de bevoegde overheden. De VTC vindt dat, aangezien dit op het eerste gezicht niet strookt met de al vermelde doeleinden, hier minstens een voor de betrokken teamleden en betrokkenen richtinggevende motivatie voor geleverd moet worden. Bij voorkeur wordt hier ook een procedure voor uitgewerkt in een uitvoeringsbesluit.

De VTC wijst erop dat bij het bestaande decreet gesteld wordt dat omwille van de gevoeligheid van de persoonsgegevens de federale wetgever ervoor gekozen heeft om in een veilige centrale verwerking te voorzien bij Sciensano. Op het niveau van Vlaanderen gebeurt dat tot nu toe door het centrale contactcentrum onder beheer van het agentschap Zorg en Gezondheid. Voor een stuk wordt die veiliger geachte centrale verwerking nu verlaten, waardoor er extra aandacht moet komen voor de informatiebeveiliging. Het is algemeen geweten dat de informatiebeveiliging bij veel lokale besturen nog een werkpunt is. Daarbij moet zeker ook de veilige doorgifte van de persoonsgegevens aan de verschillende spelers bewaakt worden.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat eerst volgende elementen bijkomend worden geregeld, inzonderheid:

- bepalen welke categorieën van personen, m.a.w. welke categorieën personeelsleden van de gemeente, toegang zullen krijgen tot de persoonsgegevens in het kader van de handhaving;

- verwijzen naar specifieke bepalingen in het samenwerkingsakkoord bij het opleggen van de verplichting om de persoonsgegevens te verwerken conform het samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020;
- uitwerken van transparantiemaatregelen;
- verduidelijken van de toestemming bedoeld in het nieuwe artikel 6/2;
- de gegevensbeschermingseffectbeoordeling voor het centrale contactcentrum aanvullen (geïntegreerd of apart) voor de lokale contactcentra en aan de VTC voorleggen;
- in een uitvoeringsbesluit opleggen van duidelijke minimale normen die de vertrouwelijkheid en veiligheid van de persoonsgegevens waarborgen;
- bewaken dat de lokale besturen en zorgraden zich houden aan de bepalingen van dit decreet en haar uitvoeringsbesluiten wat de verwerking van persoonsgegevens betreft.

De VTC vraagt dat de uitvoeringsbesluiten ook aan haar worden voorgelegd voor advies.

3.4.50 VTC/A/W/2020/50 - professionele kunsten

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/50 van 17 november 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering over de ondersteuning van de professionele kunsten.

<https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A W 2020 50 advies.pdf>

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn:

- kunstenaars, zoals gedefinieerd in artikel 3, 10° van het Ontwerp;
- kunstwerkers, zoals gedefinieerd in artikel 3, 15° van het Ontwerp
- experts.

Inhoud:

Het Kunstendecreet is sinds 2004 het belangrijkste beleidskader voor de professionele kunsten in de Vlaamse Gemeenschap. Dit Ontwerp is de derde, volledig herziene versie van het Kunstendecreet.

Het voorliggend Ontwerp heeft tot doel de bloei van een professioneel en kwaliteitsvol, duurzaam, maatschappelijk en cultureel divers kunstenedschap te stimuleren, de internationale samenwerking en uitwisseling van de kunsten te bevorderen en haar maatschappelijke inbedding te vergroten. Het Ontwerp biedt in de eerste plaats een ondersteuningskader. Het decreet voorziet in de ondersteuning van verschillende types actoren die professioneel actief zijn in de kunstensector, via **diverse subsidie-instrumenten** zoals beurzen, projectsubsidies, internationale subsidies en werkingsubsidies. Naast subsidies creëert het ontwerp van

Kunstendecreet ook een kader voor het kunstverwervingsbeleid voor de collectie van de Vlaamse Gemeenschap en geeft het een aantal organisaties specifieke kerntaken, om zo de doelstelling van het decreet te verwezenlijken.

Het ontwerp van Kunstendecreet voorziet verder dat de Vlaamse overheid met een aantal organisaties die werkingssubsidies krijgen een beheersovereenkomst sluit. In dit ontwerp van Kunstendecreet werden een aantal procedures vereenvoudigd, beoordelingscriteria aangepast en nieuwe instrumenten opgenomen.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden opgenomen (of delegatie wordt gegeven aan de Vlaamse Regering daarvoor), inzonderheid:

- het bepalen van de verschillende verwerkingsverantwoordelijken;
- het scheppen duidelijkheid over de categorieën personen;
- het brengen meer duidelijkheid inzake de gegevens;
- het verder benoemen van de diensten die toegang hebben tot de persoonsgegevens en de instanties aan wie de persoonsgegevens zullen worden meegedeeld;
- het verder uitwerken van de bewaartermijn(en);
- het uitwerken van de transparantiemaatregelen;
- het herformuleren van de beveiliging.

3.4.51 VTC/A/W/2020/51 - energie

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/51 van 17 november 2020 over een voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009 tot gedeeltelijke omzetting van richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en tot omzetting van richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Parlement en de Raad van 5 juni 2019 betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot wijziging van Richtlijn 2012/27/EU.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_51_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- personen die de V-test gebruiken, en mogelijk overlappend;
- afnemers van energie en energiediensten;

en dat de gegevens onder meer identificatiegegevens en meetgegevens betreffen.

Inhoud:

Het Ontwerp beoogt de omzetting van de Richtlijn (EU) 2019/944 van het Europees Vlaams Parlement en de Raad van 5 juni 2019 en de gedeeltelijke omzetting van de Richtlijn (EU) 2018/2001 van het Europees Vlaams Parlement en de Raad van 11 december 2018.

Er wordt een decretaal kader gecreëerd voor flexibiliteit op het elektriciteitsdistributienet en het plaatselijk vervoersnet van elektriciteit. Er worden onder andere bepalingen opgenomen in het Energiedecreet van 8 mei 2009 met betrekking tot de vrije keuze van leverancier, contractuele basisrechten, het recht om over te stappen op een andere leverancier, aggregator of dienstverlener van flexibiliteit en vergelijkingsinstrumenten.

Het begrip 'flexibiliteit' gaat over het aanpassen van productie, injectie, verbruik of afname t.o.v. de normale bestaande toestand en op basis van een extern signaal, bv. een stuur- of prijssignaal. Netgebruikers zullen op basis van deze signalen hun verbruik, afname, injectie of productie aanpassen en stellen zich dus flexibel op. Ze kunnen voor het aanbieden en leveren van flexibiliteit een vergoeding ontvangen van een derde partij die deze flexibiliteit nodig heeft. In het Vlaamse kader wordt de partij die flexibiliteit aanbiedt een 'deelnemer aan flexibiliteit' genoemd en de partij die flexibiliteit aanvraagt en nodig heeft wordt de 'aanvrager van flexibiliteit' genoemd. (memorie van toelichting bij het Ontwerp, p. 5).

In artikel 8 van het Ontwerp wordt aan de VREG de opdracht gegeven om een vergelijkingsinstrument op haar website ter beschikking te stellen. In artikel 9 wordt de verwerking van persoonsgegevens in dat kader uitgewerkt.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting;
- de categorieën van betrokkenen aanduiden;
- de categorieën persoonsgegevens vollediger opsommen;
- de transparantiemaatregelen uitwerken.

3.4.52 VTC/A/W/2020/52 - digitale watermeters

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/52 van 17 november 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement tot wijziging van het decreet van 18 juli 2003 betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_52_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Omgeving

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn:

- abonnees en/of gebruikers van de diensten van de exploitanten;
- andere personen aangeduid als “betrokkenen”;

en dat de gegevens onder meer

identificatiegegevens, facturatiegegevens en verbruiksgegevens zijn

Inhoud:

Het Ontwerp wijzigt het decreet van 18 juli 2003 met het oog op de organisatie van de uitrol en het beheer van **digitale watermeters** in Vlaanderen, alsook van het beheer en de verwerking van de data die in het kader van deze uitrol verzameld worden. In tweede orde regelt dit ontwerp van decreet eveneens het beheer en de verwerking van de overige data die in het kader van de in dit ontwerpdecreet omschreven activiteiten verzameld worden.

Het Vlaams Regeerakkoord (2019-2024) schrijft expliciet voor om op basis van de lopende proefprojecten een slimme watermeter uit te rollen. De memorie van toelichting bij het Ontwerp verduidelijkt dat net zoals dit het geval is bij andere sectoren de digitalisering ook in de watersector toeneemt. In de praktijk komt het erop neer dat de aftakking op het openbaar waterdistributienetwerk wordt uitgerust met een digitale watermeter, met sensoren, etc. (“middelen”).

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de memorie van toelichting;
- de ontvangers van de gegevens en de doelstellingen waarvoor ze de gegevens mogen gebruiken preciezer bepalen;
- het kader van die fraudebestrijding als doelstelling nader bepalen;
- de betrokkenen bepalen;
- de categorieën van gegevens bepalen;
- artikel 12 van het Ontwerp herformuleren;
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uit te voeren zo dat nog niet gebeurd is.

3.4.53 VTC/A/W/2020/53 - Vlaamse sociale bescherming

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/53 van 15 december 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement tot wijziging van regelgeving in het kader van de Vlaamse sociale bescherming.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_53_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Met de zesde staatshervorming werden belangrijke onderdelen op het vlak van zorg en gezondheid overgedragen naar de deelstaten. In de vorige legislatuur is ervoor gekozen om deze overgedragen bevoegdheden op het vlak van (langdurige) zorg, hulpmiddelen en revalidatie niet te versnipperen maar als één geheel te bekijken. Deze beleidskeuze werd juridisch vertaald in het decreet van 18 mei 2018 *houdende de Vlaamse sociale bescherming*.

Dit ontwerp van decreet geeft uitvoering aan bepaalde engagementen uit het Vlaams regeerakkoord en bouwt hiervoor verder op het decreet van 18 mei 2018 *houdende de Vlaamse sociale bescherming* en het decreet van 6 juli 2018 *betreffende de overname van de sectoren psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven van beschut wonen, revalidatieovereenkomsten, revalidatieziekenhuizen en multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging*.

De memorie van toelichting stelt dat niet alle pijlers van bij de start konden geïntegreerd worden in de VSB omdat de **integratie in een Vlaams verzekeringsmodel ook een digitalisering van bepaalde gegevensstromen** vergt.

Er is daarom geopteerd voor een gefaseerde inkanteling, waarbij in een **eerste fase** naast het zorgbudget voor zwaar zorgbehoevenden enkel het zorgbudget ouderen, het basisondersteuningsbudget, de residentiële ouderenzorg en de mobiliteitshulpmiddelen een onderdeel werden van de VSB.

De voorliggende decreetswijzigingen hebben betrekking op

- inburgering en integratie
- zorgbudget ouderen
- de integratie van nieuwe sectoren in de Vlaamse sociale bescherming
 - psychiatrische verzorgingstehuizen
 - initiatieven van beschut wonen
 - revalidatieovereenkomsten
 - revalidatieziekenhuizen
 - rolstoeladviesteams
 - multidisciplinaire begeleidingsequipes voor palliatieve verzorging
 - multidisciplinair overleg
- punctuele en technische aanpassingen.

Onder de punctuele en technische aanpassingen worden een aantal wijzigingen opgenomen die betrekking hebben op de bescherming van persoonsgegevens.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de definitie van “gegevens over de gezondheid” aanpassen (artikel 25);

- verduidelijking van het bijkomend gegeven, de reden waarom iemand niet aangesloten is (artikel 27);
- aan de Vlaamse Regering opleggen om de categorieën persoonsgegevens te preciseren (artikel 25 en 99).

3.4.54 VTC/A/W/2020/54 - lokale geloofsgemeenschappen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/54 van 15 december 2020 over het voorontwerp van decreet van de Vlaamse Regering tot regeling van de erkenning van en het toezicht op lokale geloofsgemeenschappen en tot wijziging van het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_54_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Kanselarij, bestuur, buitenlandse zaken en justitie

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- de leden van een lokale geloofsgemeenschap (eventueel - voor de verplichte telling van de leden);
- de bedienaars van de eredienst;
- de vervangers;
- de leden van het bestuursorgaan;
- de toekomstige leden van het bestuursorgaan;
- de voorzitter, secretaris en penningmeester van de lokale geloofsgemeenschap;
- de schenkers van giften van 500 euro en meer;
- de personen met titels op de gebouwen of andere infrastructuur (voor zover die een natuurlijke persoon zijn);

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- voor de (toekomstige) leden van het (tijdelijke) bestuursorgaan, (in de wachtperiode de personen die beschouwd worden als de voorzitter, secretaris en penningmeester) en voor de bedienaars van de eredienst en de vervangers:
- contactgegevens en identificatiegegevens: namen, adressen, rijksregisternummer, emailadressen en telefoonnummers;
- uittreksel strafregister;
- de schriftelijke verklaring op erewoord over het naleven van verboden i.v.m. de financiering;

- de schriftelijke verklaring op erewoord over de naleving van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken (artikel 7, 9°);
- impliciet: relatie met een lokale geloofsgemeenschap en daaruit afgeleide informatie i.v.m. politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen;
- voor de bedienaars van de eredienst en de vervangers:
- het voldaan hebben aan de inburgeringsplicht;
- de schriftelijke verklaring op erewoord over de naleving van de geldende regelgeving, in het bijzonder het EVRM en de Grondwet (artikel 7, 7°);
- het goedgekeurd zijn door het representatief orgaan (artikel 7, 9°);
- de schriftelijke verklaring op erewoord over de naleving van het verbod om bezoldigd of op een andere wijze aangesteld te zijn door een buitenlandse overheid (artikel 7, 11°) (ook andere personen);
- voor de schenkers die natuurlijke personen zijn:
- voor- en achternaam;
- adres hoofdverblijfplaats;
- geboortedatum en -plaats;
- nationaliteit;
- de eigenschappen van de gift;
- impliciet: relatie met een lokale geloofsgemeenschap en daaruit afgeleide informatie i.v.m. politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen;
- voor de leden (voor zover ze geregistreerd worden):
- informatie op basis waarvan ze kunnen geteld worden (vereiste van 200 leden binnen gebiedsomschrijving);
- impliciet: relatie met een lokale geloofsgemeenschap en daaruit afgeleide informatie i.v.m. politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen.

Inhoud:

De erkenning van een lokale geloofsgemeenschap brengt de oprichting van een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid met zich mee, bestuur van de eredienst genaamd. De besturen van de eredienst zijn belast met de zorg voor de materiële voorwaarden die de uitoefening van de eredienst en het behoud van de waardigheid ervan mogelijk maken en staan in voor het onderhoud en de bewaring van de voor de eredienst bestemde gebouwen, en voor het beheer van de goederen en de financiële middelen die bestemd zijn voor de uitoefening van de eredienst.

Met het decreet van 7 mei 2004 *betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten* (hierna: eredienstendecreet), voorzag het Vlaams Parlement in nieuwe regelgeving betreffende de organisatie en werking van de besturen van de erkende erediensten na de overdracht van bevoegdheden in 2001 ten gevolge van de vijfde staatshervorming. De Vlaamse Regering erkent de lokale geloofsgemeenschappen van de door de federale overheid erkende erediensten, en kan in bepaalde gevallen de erkenning opheffen.

De criteria en de procedure die daarbij gelden zijn opgenomen in het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2005 houdende vaststelling van de criteria voor de erkenning van de plaatselijke kerk- en geloofsgemeenschappen van de erkende erediensten (hierna: erkenningsbesluit).

Na 15 jaar is er volgens de memorie van toelichting bij het Ontwerp nood aan een **actualisatie van het erkennings-, toezichts- en sanctiekader voor lokale geloofsgemeenschappen**. Bovendien bleek de noodzakelijke informatie om erkennings- en sanctiedossiers te kunnen beoordelen soms onvoldoende beschikbaar te zijn.

Bijgevolg werd in de vorige regeerperiode in opdracht van de Vlaamse Regering door de KU Leuven een studie verricht naar de adequaatheid van de erkenningscriteria voor lokale geloofsgemeenschappen in het Vlaamse Gewest én naar de handhaving van deze criteria en van het respecteren van andere administratieve verplichtingen door de lokale geloofsgemeenschappen (hierna studie Torfs).

Aan de representatieve organen van de erkende erediensten werd tijdens de vorige regeerperiode meegedeeld dat aanvragen tot erkenning “on hold” worden gezet in afwachting van de aanbevelingen van de studie Torfs. Deze studie werd in december 2018 opgeleverd en maakte het voorwerp uit van een gedachtewisseling in het Vlaams Parlement.

Uit de studie Torfs is gebleken dat het regelgevend kader en de criteria voor de lokale geloofsgemeenschappen verfijnd moeten worden om tot een beter resultaat te komen.

De invoering van een gedifferentieerd en getrapt kader aan sanctioneringsmogelijkheden, een wachtperiode, een gekwalificeerd verbod op buitenlandse financiering, bevoegdheden voor de bevoegde instantie en nieuwe verplichtingen voor de al erkende geloofsgemeenschappen vereisen een decretale verankering.

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- algemeen
- de correcte rechtvaardigingsgrond per verwerking van persoonsgegevens aanduiden, eventueel in de memorie van toelichting (luik II, punt 1 van dit advies);
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen voor zover dit nog niet gebeurd is in bestaande decreten (luik II, punt 1 van dit advies);
- de afbakening van specifieke doeleinden van de verschillende verwerkingen (luik II, punt 1 van dit advies);
- ondersteuning regelen van de besturen van de erediensten op vlak van informatieveiligheid (en AVG-conformiteit) (luik II, punt 3, K);
- het respecteren van de decretale en wettelijke verplichtingen inzake de mededeling van persoonsgegevens (luik II, punt 3, J);
- nagaan of er een gegevensbeschermingseffectbeoordeling nodig is (luik II, punt 1);
- specifieke bepalingen:
 - verduidelijken of er een registratie is van de leden van de geloofsgemeenschap en zo, ja, die regelen (luik II, punt 2, A);
 - verduidelijken hoe het voldoen aan de inburgeringsplicht wordt aangetoond (luik II, punt 2, C);

- de bewaartermijn voor de registratie van giften bepalen (luik II, punt 2, E).

3.4.55 VTC/A/W/2020/55 - belastingen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/55 van 15 december 2020 over het voorontwerp van decreet van het Vlaams Parlement houdende diverse technische wijzigingen van de Vlaamse Codex Fiscaliteit van 13 december 2013 en gerelateerde bepalingen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_55_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Financiën en Begroting

Hoogdringend: nee

De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verwerkt de volgende zijn:

- de belastingplichtige voor zover die een natuurlijke persoon is;
- de eventuele andere natuurlijke personen over wie informatie gegeven wordt in het dossier van de belastingplichtige;

en dat het minstens volgende gegevens lijkt te betreffen:

- identificatie- en contactgegevens;
- financiële bijzonderheden;
- persoonlijke kenmerken;
- leefgewoonten;
- samenstelling van het gezin;
- gerechtelijke gegevens;
- woningkenmerken.

Inhoud:

Het Ontwerp bevat enerzijds een aantal zuiver technische aanpassingen en anderzijds een aantal beperkte inhoudelijke aanpassingen die niet gekoppeld zijn aan een beleidsmatige doelstelling, maar eerder procedureel van aard zijn. Wat de inhoudelijke aanpassingen betreft, lijkt volgende van belang in het kader van de bescherming van persoonsgegevens: de **invoering van het gebruik van een nieuw elektronisch platform E-box** (met bijhorende "privacybepalingen").

De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat (daarin) volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond preciseren;
- alle andere essentiële elementen bepalen zoals de aanwijzing van alle categorieën betrokkenen en de categorieën ontvangers van de persoonsgegevens;
- de bewaartermijn en beschermingsmaatregelen bepalen voor de gegevens die bewaard worden voor de latere verwerking met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of de statistische doeleinden;
- de Vlaamse Regering opdracht geven om de gevraagde preciseringen (verder) uit te voeren;
- maatregelen inzake transparantie en rechten van de betrokkenen uitwerken.

3.4.56 VTC/A/W/2020/56 - e-loket gegevens ondernemingen

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/56 van 15 december 2020 over het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van artikel II.7 van het Bestuursdecreet en tot wijziging van artikel 4 van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_56_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaamse Regering

Beleidsdomein: Economie, Wetenschap en Innovatie

Hoogdringend: nee

Inhoud:

Het Ontwerp geeft uitvoering aan artikel II.7, achtste lid, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 waardoor het Agentschap Innoveren en Ondernemen wordt belast met de regeling van de **toegang tot de gegevens van ondernemingen** in overleg met de betrokken overheidsinstanties en externe overheden.

Die nieuwe taak wordt toegevoegd aan de lijst van taken, vermeld in artikel 4, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 7 oktober 2005 aangaande het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

De VTC adviseert om artikel 2 van het Ontwerp zo te formuleren dat er uit het nieuwe punt 16° duidelijk blijkt (in overeenstemming met artikel II.7 van het Bestuursdecreet) dat het gaat om toegang tot de gegevens die op de burger zelf betrekking hebben.

De bepaling in het decreet dat de toegang alleen mag gebruikt worden door de burger om toegang te krijgen tot zijn gegevens en voor geen enkel ander doeleinde mag worden gebruikt, vormt een belangrijke garantie.

De VTC maakt een voorbehoud voor de wijze waarop het **e-loket** zal worden opgezet, in het bijzonder naar de hosting ervan. Daarom verwijst zij naar haar advies en waarschuwing VTC/A/2020/05, waarin deze problematiek wordt behandeld.

Zoals bij andere verwerkingen en in het bijzonder bij digitale loketten, verwijst de VTC hier ook naar artikel 12 AVG, dat bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk

toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt. Het moet voor de betrokkenen duidelijk zijn tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten (bijvoorbeeld inzage-recht en recht om te laten corrigeren).

De VTC heeft verder geen opmerkingen bij het Ontwerp.

3.4.57 VTC/A/W/2020/57 - transparantie landbouw- en voedselmarkt

Advies wetgeving Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/57 van 15 december 2020 over het ontwerp van besluit van de viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw tot bepaling van de gegevens die de sectoren moeten bezorgen met het oog op het verhogen van de markt- en prijstransparantie in de landbouw- en voedselmarkt.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_W_2020_57_advies.pdf

Adviesvrager: Vlaams minister bevoegd voor Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Hoogdringend: nee

Inhoud:

De lidstaten zijn al geruime tijd verplicht markt-informatie aan de Europese Commissie te melden. Het gaat hier voornamelijk om wekelijks en maandelijks te melden prijsgegevens van de meeste landbouwsectoren, maar ook om productie- en areaalgegevens van een aantal sectoren.

Vanaf 1 januari 2021 worden de gegevensverplichtingen uitgebreid, ten gevolge van de wijzigingsverordening nr. 2019/1746. Hoewel de Europese Commissie al over uitgebreide informatie over landbouwproducenten- en consumentenprijzen beschikt, is er minder informatie beschikbaar over de prijzen in de tussenliggende fasen van de voedselvoorzieningsketen. Met de nieuwe verordening wordt dit hiaat weggewerkt.

Het doel van het Ontwerp is om te verzekeren dat het Departement Landbouw en Visserij zal beschikken over de **nodige gegevens die het Vlaams Gewest moet overmaken aan de Europese Commissie** en daarom wordt aan de marktdeelnemers opgelegd om bepaalde markt- en prijsgegevens te bezorgen aan het Departement Landbouw en Visserij.

Het voorliggende besluit heeft betrekking op prijs- en handelsgegevens die afkomstig zijn van de landbouwsector (producenten, zwingelaars, telers), of de verwerkingssector (maalderijen, slachthuizen, pakstations, kopers). De gegevens hebben steeds betrekking op landbouwproducten. Dit besluit heeft geen betrekking op inkooprijzen van de kleinhandel.

De VTC heeft geen opmerkingen bij het Ontwerp.

3.5 Adviezen over protocollen voor de mededeling van persoonsgegevens

De VTC kan, indien daarom verzocht wordt, advies geven over een protocol dat gesloten zal worden door een Vlaamse bestuursinstantie met een andere Vlaamse bestuursinstantie of een externe overheid in verband met de elektronische mededeling van persoonsgegevens (art. 8, § 1, e-govdecreet).

Doordat het niet verplicht is om advies te vragen, worden er weinig protocollen aan de Vlaamse Toezichtcommissie voorgelegd. Enkel voor de ontwerpprotocollen waarbij het agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) betrokken is, wordt systematisch advies gevraagd.

3.5.1 VTC/A/P/2020/01 - ESF-projecten

Advies protocol VTC nr. 2020/01 van 14 januari 2020 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van leerlingen die deelnemen aan ESF-projecten van het agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODi), de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en het departement Werk en Sociale Economie (DWSE) aan het departement Onderwijs en Vorming (DOV) voor de opvolging van ESF-projecten (Europees Sociaal Fonds) binnen het departement Onderwijs en Vorming.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_P_2020_01_advies_protocol.pdf

Wat transparantie betreft (punt III, B,4): is het aangewezen dat de beschrijving van de context (onder punt E van de inleiding van het protocol) wordt uitgebreid zodat ook de betrokkenen kunnen begrijpen waarover het gaat. De functionarissen voor gegevensbescherming leggen het beter uit, maar dit hoort in het protocol te worden gerealiseerd.

Wat de rechtvaardigingsgrond van de verwerking door de ontvangende partij betreft (punt III, B, 3), wordt aangegeven dat de taken van DOV in deze taken van algemeen belang zijn (p. 3 van het ontwerp). Dat zou in principe bij een overheidsinstantie altijd het geval moeten zijn. Op zich is het positief dat die toets toch wordt gedaan.

Op pagina 2 van het ontwerp wordt het wettelijk kader geschetst waarbinnen DOV opereert, met name de beslissing van de ESF managementautoriteit, zijnde het departement WSE, afdeling ESF, waarbij het operationele beheer van een deel van het operationeel programma ESF toevertrouwd heeft aan DOV als intermediaire organisatie. De wettelijke basis daarvoor is volgens het ontwerp artikel 123 (7) van de verordening (EU) nr. 1303/2013. DOV moet op basis daarvan de toegewezen budgetten monitoren. Dat daarvoor ook de gegevens van leerlingen nodig zijn, wordt bepaald in artikel 125, 2d van de genoemde verordening. DOV kan als rechtvaardigingsgrond dus ook een wettelijke verplichting invoeren.

De **verenigbaarheidsanalyse** ontbreekt in het ontwerp (punt III, A, 11° en B, 2. Beginsel: Doelbinding). De functionaris van AgODi heeft er een uitgevoerd, maar in het ontwerp zou deze nog concreter moeten gemaakt worden.

De VTC geeft (in antwoord op het advies) aan dat om aan te tonen dat de verwerking zou beantwoorden aan de redelijke verwachtingen van de betrokkenen naar wetgeving kan worden verwezen omdat die (via haar verplichte publicatie) in zekere mate transparantie garandeert. Een loutere verwijzing naar het feit dat het om taken van algemeen belang gaat, toont dit niet aan.

De rol van DWSE als **verwerkingsverantwoordelijke** is niet duidelijk (punt III, A, 1°), zoals ook de functionarissen voor gegevensbescherming opmerken. Het lijkt er op dat DWSE ontvanger is van de gegevens doordat er gesteld wordt dat het inzage heeft/krijgt in de gekoppelde gegevens. Anderzijds lijkt het de gegevens zelf te beheren via het platform (Sharepoint) dat ze ter beschikking stelt. Dit moet verder uitgeklaard worden, wat ook een vraag van de functionaris voor gegevensbescherming van AgODi is. In de titel van het ontwerp wordt DWSE aangeduid als gevende instantie. De VTC heeft op 10 januari 2020 een schema ontvangen van de gegevensstroom.

Een functionaris voor gegevensbescherming wijst er terecht op dat ook de rol van AgODi niet helemaal duidelijk wordt benoemd.

De VTC is van oordeel dat AgODi enerzijds optreedt als verwerkingsverantwoordelijke die data aanlevert, maar anderzijds ook als verwerker voor DOV voor het koppelen van de bestanden om de controle door DOV mogelijk te maken. Wat de koppeling betreft verwerkt AgODi zeker niet voor eigen doeleinden persoonsgegevens.

Wat het beginsel van minimale verwerking (punt III, B, 1) betreft, worden er maar een zeer beperkt aantal categorieën persoonsgegevens meegedeeld. De VTC wijst er wel op dat uurregistratiegegevens in combinatie met de identificatiegegevens van de school en werkplek, **locatiegegevens** vormen (wie is waar en met wie) en dat dergelijke gegevens een bijzondere aandacht vereisen. Wat de cluster "tijdgegevens" betreft, zou in de eerste kolom moeten verduidelijkt worden over welke gegevens het juist gaat (en in de tweede enkel de motivering worden vermeld).

De noodzaak van de koppeling met de gegevens van AgODi wordt beschreven op het einde van artikel 2 van het Ontwerp. Er wordt niet opgelegd dat AgODi de gekoppelde gegevens niet mag bijhouden. De bewaartermijnen moeten duidelijk geformuleerd worden voor elke ontvangende verwerkingsverantwoordelijke. (punt III, B, 6. Beginsel: Opslagbeperking)

Wat betreft punt III, B,4 (Beginselen: Behoorlijkheid en transparantie): voor de publicatie van het protocol wordt enkel een (niet aangepaste) standaardbepaling gebruikt. Door zo weinig specifiek te zijn, biedt het protocol onvoldoende garanties voor transparantie en controle door de functionarissen voor gegevensbescherming en de VTC. De VTC adviseert dat de concrete pagina's vermeld worden of zo goed als mogelijk worden aangeduid voor elke instantie.

Zoals de functionarissen voor gegevensbescherming aanhalen, worden de beveiligingsmaatregelen (punt III, A, 6° en B, 9) te beperkt omschreven. Het is zo ook niet duidelijk of er logging gebeurt (punt III, A, 13°) van de toegang tot de gegevens die DWSE beheert op haar platform - waar het ook zelf toegang toe heeft - en hoe dat platform verder beveiligd is. In de mate dat dat platform een (semi)publieke cloudtoepassing is, verwijst de VTC naar haar adviezen en richtlijnen inzake clouddiensten van een niet-Europese leverancier en maakt de VTC overeenkomstig haar vroegere adviezen een voorbehoud voor de veiligheid en vertrouwelijke verwerking van de persoonsgegevens. <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-Toezichtcommissie-cloud>.

Voor de beveiliging van de persoonsgegevens door AgODi en DOV wordt ook geen uitleg laat staan garanties gegeven in het Ontwerp.

3.5.2 VTC/A/P/2020/02 - leerlingen met een beperking

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/02 van 18 februari 2020 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van leerlingen met een beperking in duaal leren door het agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODi) aan de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) en omgekeerd voor de toekenning van maatregelen en hulpmiddelen aan leerlingen met een beperking.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A P 2020 02 advies_protocol.pdf

Wat **transparantie** betreft (punt III, B,4): bij een aantal in het Ontwerp vermelde aspecten zou meer duidelijkheid/uitleg moet gegeven worden om de betrokkenen de nodige transparantie te bieden:

- a. de rechtvaardigingsgrond (te benoemen, nu enkel verwijzing naar de AVG-bepalingen);
- b. het feit dat AgODi ook ontvanger is van persoonsgegevens (zou al kunnen aangegeven worden in de titel van het protocol);
- c. de beveiliging (zie verder).

De **verenigbaarheidsanalyse** is gebrekkig (punt III, A, 11° en B, 2. Beginsel: Doelbinding). Wettelijke bepalingen die de oorspronkelijke verwerking van beide partijen een rechtsgrond geven, zijn niet voldoende om de verenigbaarheid aan te tonen. Dat zou wel het geval kunnen zijn als de mededeling van de gegevens in wetgeving opgenomen werd. Via de verplichte publicatie van wetgeving wordt in zekere mate transparantie gegarandeerd zodat op basis daarvan kan aangenomen worden dat de verwerking kan beantwoorden aan de redelijke verwachtingen van de betrokkenen. Dit wil niet zeggen dat er een onverenigbaarheid is, maar ze moet (beter) gemotiveerd worden.

De rol van AgODi als verwerkingsverantwoordelijke is niet duidelijk (punt III, A, 1°). De VTC is van oordeel dat AgODi enerzijds optreedt als verwerkingsverantwoordelijke die data aanlevert, maar anderzijds ook als verwerker voor de VDAB voor het koppelen van de bestanden. Wat de koppeling betreft, verwerkt AgODi zeker niet voor eigen doeleinden persoonsgegevens.

De bewaartermijn voor de gegevens die AgODi ontvangt van de VDAB, lijkt niet afgestemd op het doeleinde van de verwerking door AgODi, met name **statistische informatie** voor het beantwoorden van parlementaire vragen, aangezien er verwezen wordt naar geschillenbeslechting (punt III, B, 6. Beginsel: Opslagbeperking).

Wat het beginsel van minimale verwerking (punt III, B, 1) betreft, worden er maar een zeer beperkt aantal categorieën persoonsgegevens meegedeeld, maar wel gegevens die de gezondheid betreffen en financiële gegevens.

Zoals de functionarissen voor gegevensbescherming aanhalen, worden de **beveiligingsmaatregelen** (punt III, A, 6° en B, 9) te beperkt/niet omschreven. Het is zo ook niet duidelijk of er een toegangsmanagement is en of logging gebeurt (punt III, A, 13°) van de toegang tot de gegevens - en hoe dat platform verder beveiligd is. In de mate dat dat platform een (semi)publieke cloudtoepassing is, verwijst de VTC naar haar adviezen en richtlijnen inzake clouddiensten van een niet-Europese leverancier en maakt de VTC overeenkomstig haar vroegere adviezen een voorbehoud voor de veiligheid en vertrouwelijke verwerking van de persoonsgegevens. <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-Toezichtcommissie-cloud>. Het is ook niet duidelijk welke instantie instaat voor het beheer van het uitwisselingsplatform (Sharepoint).

Voor de beveiliging van de persoonsgegevens door AgODi wordt ook geen uitleg, laat staan garanties, gegeven in het Ontwerp.

Gezien de aard van de gegevens, zoals hiervoor vermeld, en die bovendien van **jongeren** zijn, moet de beveiliging extra aandacht krijgen. Dat het om kleine groepen gaat, is geen argument om niet grondig te beveiligen, anders worden alle minderheden, waaronder de meest kwetsbare personen, benadeeld.

Het Ontwerp is nog vatbaar voor verbetering op bovenstaande punten

3.5.3 VTC/A/P/2020/03 - debiteuren gemeente

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/03 van 18 februari 2020 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van debiteuren van de gemeente tenlaste van wie een dwangbevel zal worden opgemaakt door de gemeente Lievegem, debiteurenadministratie aan het OCMW Lievegem, dienst Burger en Welzijn en omgekeerd voor het eventueel stopzetten van de invorderingsprocedure om oplopende betalingsproblemen te voorkomen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A P 2020 03 advies_protocol.pdf

Wat het beginsel van minimale verwerking (punt III, B, 1) betreft, worden er maar een zeer beperkt aantal categorieën persoonsgegevens meegedeeld. De VTC adviseert evenwel om enkel het **rijksregisternummer** van de debiteuren aan het OCMW door te geven om de lijst te laten controleren door het OCMW. Op zich zou dit voldoende moeten zijn en daardoor vermindert de mogelijkheid dat de personen die geen OCMW-klant zijn herkend kunnen worden door het OCMW. Het aantal personen die deze controle doen zou moeten beperkt worden tot een persoon en een vervanger. Pas als er een match is, kunnen de andere gegevens worden doorgegeven (ook voor verdere controle van overeenkomst).

De **bewaartermijn** moet preciezer worden aangegeven (punt III, B, 6. Beginsel: Opslagbeperking). Zo lijkt er geen enkele reden te zijn om de data van debiteuren (rijksregisternummers) die geen OCMW-klant zijn te laten bewaren door het OCMW.

3.5.4 VTC/A/P/2020/04 - leerlingen stad Gent

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/04 van 24 maart 2020 over het protocol betreffende de mededeling van persoonsgegevens van leerlingen en personeel in het leerplichtonderwijs en deeltijds kunstonderwijs verbonden aan de scholen gelegen in de stad Gent door het departement Onderwijs en Vorming (DOV) aan de stad Gent in het kader van flankerend onderwijsbeleid en statistisch onderzoek.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A P 2020 04 advies_protocol.pdf

Het ontwerp bouwt voort op een bestaande machtiging van de VTC, VTC/M/2013/43, die het mededelen machtigt van persoonsgegevens van leerlingen in het basis- en secundair onderwijs en studenten in het hoger onderwijs door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) en het Agentschap voor Hoger onderwijs en Studietoelagen (AHOVOS) aan de stad Gent voor het opstellen van een **omgevingsanalyse**.

Het Ontwerp neemt die mededeling van de persoonsgegevens van de leerlingen opnieuw mee “omwille van het hergebruik van de unieke code met andere onderdelen”.

Het ontwerpprotocol heeft als doel de mededeling van bijkomende gegevens te regelen en ook gegevens m.b.t. het onderwijzend personeel.

Wat de rechtvaardigingsgrond van de verwerking betreft (punt III, B, 3), wordt verwezen naar artikel 6 1.c), AVG en een wettelijke verplichting ingeroepen (p. 4 van het ontwerp). In het kader van transparantie voor de betrokkenen is het aangewezen om niet louter naar een artikel van de verordening te verwijzen, maar ook te voorzien in bijkomende informatie, bv. op de website van de beide overheidsinstanties.

Wat het beginsel van minimale verwerking (punt III, B, 1) betreft, worden er vrij veel gegevens en gegevens die een bijzondere bescherming vragen opgevraagd, zoals leerlingkenmerken en nationaliteit (hier niet voor identificatie gebruikt). De voornaamste maatregel die men daar tegenover stelt, is de **pseudonimisering** gekoppeld met small cell controles. De pseudonimisering gebeurt voor de leerlingen in het leerplichtonderwijs aan de hand van de AnoniemIngeschrevenMensCode. Ook voor het personeel, waarover in de machtiging VTC/M/2013/43 nog geen gegevens werden opgenomen, wordt er met een dergelijk nummer gewerkt.

Enkel de leerlingen ingeschreven op 01/02 van het betreffende schooljaar worden in kaart gebracht. Het hergebruik van deze code (binnen hetzelfde schooljaar) maakt het mogelijk de brug te slaan tussen ingeschreven leerlingen op 01/02, de participatiegraad van de leerling op het einde van het schooljaar (30/06), de studiebewijzen van de leerlingen (30/06) en het al dan niet opnieuw instromen in het komende leerjaar (01/09). Belangrijk is dat het nummer niet overdraagbaar is over verschillende schooljaren en niet te koppelen tussen verschillende databanken.

In het Ontwerp wordt inzake **statistisch onderzoek** aangegeven dat de gegevens over het basis- en secundair onderwijs en deeltijds kunstonderwijs alsook over lerarenkorpsen, worden verwerkt tot stadsbrede informatie om het onderwijsbeleid te onderbouwen, op te volgen en bij te sturen. “Een voorbeeld hiervan is de capaciteitsproblematiek of het lerarentekort. In zulke complexe beleidsthema’s volstaat het niet om te werken met geaggregeerde gegevens.”

Er wordt in het Ontwerp verwezen naar de machtiging VTC nr. 44/2017 van 20 december 2017.

Het Ontwerp stelt het volgende: “De gegevens worden via de databank beleidsinformatie onderwijs en vorming bezorgd aan de Stad Gent, zonder tussenkomst van een TTP. Deze databank werd door de VTC gemachtigd in de beraadslaging 2017/44.”

Deze machtiging van 2017 betreft de gegevensstroom vanuit het agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS), het agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) en Syntra Vlaanderen aan het departement Onderwijs en Vorming (DOV) in het kader van de databank Beleidsinformatie Onderwijs en Vorming.

De VTC wijst er op dat in deze machtiging toestemming werd gegeven om zonder **Trusted Third Party (TTP)** te werken (zoals op p. 2 van het Ontwerp wordt aangegeven) alhoewel dat aanbevolen is. Daarom moeten de voorwaarden van die machtiging strikt gerespecteerd worden. Bovendien was het weglaten van de TTP gebaseerd op de grote aantallen die de **beleidsdatabank** zou verwerken en de beschikbare capaciteit. Alhoewel de populatie voor de stad Gent ook groot is, is ze veel beperkter en is het dus aanbevolen om wel een TTP in te schakelen zodat er zo weinig mogelijk risico is voor identificatie. In de machtiging VTC/M/2013/43 werd de eis van een tussenkomst van een TTP niet gesteld, maar toen waren de besprekingen over de beleidsdatabank met de VTC nog niet opgestart. Nu bekijkt de VTC het geheel.

Alhoewel er zoals al gezegd voor bepaalde gegevens, met name de situering van de leerling op statistische sector (wijkniveau) een small cell analyse zal gedaan worden, benadrukt de VTC dat er small cell analyses moeten gebeuren voor het geheel van de data voordat de gegevens aan de stad Gent zouden worden doorgegeven. De combinatie van de persoonsgegevens kan immers tot identificatie leiden. Dit is in principe een taak van de TTP.

Afhankelijk van de oplossing die er gevonden wordt om op een proportionele en veilige manier gegevens ter beschikking te stellen (zie hierna), zal een TTP al dan niet vereist zijn. De VTC herinnert er aan dat in de vermelde

machtiging VTC/M/2017/44 als doelstellingen geen doorgiften naar andere instanties worden vermeld tenzij wetenschappelijke onderzoekers: “53. Diepgaande analyses worden door O&V zelf niet systematisch uitgevoerd, maar overgelaten aan wetenschappelijke onderzoekers. Deze wetenschappelijke onderzoekers hebben geen toegang tot de databank beleidsinformatie O&V. Indien relevant en onder de door VTC opgelegde voorwaarden, kunnen hen data ter beschikking worden gesteld. Data voor onderwijsniveau-overschrijdende onderzoeksvragen kunnen zo op een efficiënte manier aangereikt worden, zodat het cleanen en ordenen van de data voor de onderzoeker beperkt blijft.”

De vraag is dan of de personeelsleden van de stad Gent te beschouwen zijn als wetenschappelijke onderzoekers. De VTC meent van niet, vermits de taakomschrijving van de personeelsleden niet gericht is op het bereiken van wetenschappelijke inzichten, maar op het ondersteunen van beleidsactiviteiten. Met het protocol kan in theorie verder gegaan worden dan met de bestaande machtiging, maar dan moet alles herbekeken worden.

Volgens de formuleringen van het Ontwerp wil de stad Gent deze gegevens koppelen met data “die afkomstig zijn van verschillende primaire dataleveranciers: Rijksregister, Vlaamse dienst voor Arbeidsbemiddeling, Kind en Gezin, Ministerie van Onderwijs en Vorming, Vlaams Agentschap voor personen met een handicap, kadaster.... de lijst is niet limitatief”. Uit navraag blijkt dat dit niet de bedoeling is: de jaarlijkse geanonimiseerde code van de leerlingen is in geen enkel geval te koppelen aan andere databanken, noch aan eerder geleverde databestanden van AGODI. Data afkomstig van andere primaire dataleveranciers worden eveneens volledig geanonimiseerd of geaggregeerd aangeleverd. Deze data worden inderdaad verwerkt en naast elkaar gelegd, niet gekoppeld. De formulering moet dus aangepast worden.

De VTC stelt vast dat de gevraagde data volgens het Ontwerp ook nog eens doorgegeven kunnen worden door de stad aan derden (mits melding aan AgODi en protocol). Het is niet aanvaardbaar dat de verspreiding van de persoonsgegevens zo verder gaat. Dit is ook strijdig met het principe van de eenmalige gegevensverzameling waarbij het bevragen van de **authentieke bron** (AgODi via het DWH OV) een centrale plaats inneemt. Het zou om een standaardbepaling in protocollen kunnen gaan. De VTC beveelt aan dat deze bepaling geschrapt wordt.

Wat het beginsel van minimale verwerking betreft, beveelt de VTC aan dat ook het onderscheid wordt gemaakt tussen onderzoeken die recurrent van belang zijn en onderzoeken die op een bepaald moment van belang zijn. Zo wordt er bijvoorbeeld in het Ontwerp verwezen naar de huidige slechte aansluiting met de arbeidsmarkt in de richtingen met de meeste kansleerlingen.

Het kan niet de bedoeling zijn dat al deze data permanent verdubbeld worden. De verspreiding van de toch wel omvangrijke datasets brengt immers telkens beveiligingsrisico's mee, en bovendien is er op deze manier geen zekerheid dat de aanvragers steeds over de meest recente en accurate gegevens beschikken.

Mogelijk betere werkwijzen kunnen de volgende zijn:

- met een datakluis te werken waarin de aanvrager van informatie – in casu dus de stad Gent - enkel vooraf gedefinieerde en gestandaardiseerde “views” op de data krijgt. De data blijven dan gecentraliseerd bewaard in de kluis van de aanvrager, en views hierop worden enkel op aanvraag gegenereerd, zonder dat de aanvrager over een eigen kopie van de data beschikt. Op deze wijze wordt duplicatie vermeden, en beschikt de aanvrager steeds over de meest actuele en correcte gegevens. De bevragingen moeten steeds bij het definiëren van de gestandaardiseerde views getoetst worden op hun noodzakelijkheid, proportionaliteit en finaliteit. Niet iedereen kan eender welke bevraging doen. Er worden dan alleen bepaalde sets doorgegeven aan de onderzoekers, tenzij geanonimiseerd
- webservices bouwen die enkel statistische informatie leveren (dus geen onderzoek van de persoonsgegevens zelf door de afnemers; zij doen enkel onderzoek op de statistische gegevens die zij nodig hebben);
- views aanbieden (zonder het kluismodel).

De VTC adviseert dat er een generische oplossing wordt gezocht die schaalbaar is en haalbaar voor alle steden en gemeenten (en vergelijkbare afnemers), zonder dat er moet worden overgegaan naar massale duplicatie van gegevens.

Onder voorbehoud van wat de dataverzameling betreft, behandelt de VTC hierna nog enkele aspecten van het Ontwerp:

Wat de ontvangers van de data betreft, adviseert de VTC dat er duidelijker wordt afgelijnd hoeveel personen de data gaan ontvangen. In de machtiging voor de beleidsdatabank van DOV wordt er inzake de ontvangers van de data duidelijk gesteld dat het aantal rapportbouwers beperkt is om het risico tot onrechtstreekse identificeerbaarheid te reduceren is. (Per thematische datamart of package zijn er een beperkt aantal rapportbouwers die statistieken genereren).

Extra beveiligingsmaatregelen zijn vereist omdat het om bijzondere gegevens gaat van kinderen, zoals nationaliteit (want niet voor identificatie) en leerlingkenmerken, zoals hiervoor al vermeld werd.

Wat de beveiliging betreft, werd meegedeeld dat de logische toegang via persoonlijk account op de mappenstructuur waar de gegevens bewaard zullen worden. Als surplus is er een wachtwoord op het effectieve bestand. Op de vraag of er in logging van de toegangen is voorzien, werd nog niet geantwoord.

De bewaartermijn wordt beperkt tot 6 jaar (een legislatuur). Hiermee wordt tegemoet gekomen aan het beginsel van opslagbeperking (punt III, B, 6.), tenminste als er een procedure wordt ingebouwd om de data effectief en volledig te verwijderen.

Wat de aanduiding van de verwerker betreft: de VTC beveelt aan dat hier duidelijkheid over wordt gegeven in het protocol. De standaardbepaling volstaat niet.

De VTC concludeert haar advies als volgt:

Op korte termijn adviseert de VTC dat de doelstellingen zich beperken tot specifieke onderzoeken beperkt in de tijd, in plaats van statistisch onderzoek op zich als een doelstelling te zien. De datastromen moeten daar dan aan aangepast worden.

Op langere termijn moedigt de VTC de aanvragers met aandrang aan, om, als de lokale overheden zelf onderzoeken wil laten uitvoeren op de persoonsgegevens opgenomen in de beleidsdatabank, naar degelijke alternatieven voor het aanbieden van de gegevens te zoeken. Zij beveelt aan dat die alternatieven eerst aan haar worden voorgelegd voor advies.

3.5.5 VTC/A/P/2020/05 - studiekeuze en doorstroom naar hoger onderwijs

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/05 van 28 april 2020 over het protocol betreffende de mededeling van persoonsgegevens van studenten in academiejaren 2008-2009 t.e.m. 2018-2019 door het agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODi) en het Agentschap Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) aan de Universiteit Hasselt voor een onderzoek rond studiekeuze en doorstroom in het hoger onderwijs.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_P_2020_05_advies_protocol.pdf

Wat transparantie betreft (punt III, B,4) zou er in artikel 4 meer uitleg moeten gegeven worden aan de betrokkenen wat betreft de dienst(en) van de universiteit die de gepseudonimiseerde gegevens ontvangt/ontvangen. In datzelfde artikel wordt enerzijds uitdrukkelijk gezegd dat de universiteit de persoonsgegevens niet verder zal

doorgeven, maar anderzijds wordt beschreven onder welke voorwaarden dat wel zou kunnen. Dit moet uitgeklaard worden.

3.5.6 VTC/A/P/2020/06 - inschrijvingsgegevens leerlingen internaten

Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/06 van 28 april 2020 over het protocol betreffende de mededeling van persoonsgegevens van leerlingen van door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde internaten door het agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODi) aan het Agentschap Opgroeien Regie, het Vlaams Agentschap voor de Uitbetaling van Toelagen in het kader van het gezinsbeleid (VUTG) en de private uitbetalingsactoren in het kader van de uitbreiding van de gegevensstroom 'GeefHistoriekInschrijving', voorzien in de machtiging VTC 15/2018/B van 28 maart 2018 en het maandelijks gegevensbestand, zoals voorzien in de machtiging VTC 15/2018/C van 28 maart 2018, met betrekking tot de inschrijvingsgegevens in internaten.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_P_2020_06_advies_protocol.pdf

Op basis van onderhavig protocol worden beide gegevensstromen uitgebreid met de inschrijvingsgegevens van leerlingen in door de Vlaamse Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde internaten. Wanneer uit het maandelijks gegevensbestand blijkt dat er een wijziging is gebeurd met betrekking tot de inschrijving in het internaat, dient de gegevensstroom GeefHistoriekInschrijving te worden geconsulteerd om na te gaan of deze wijziging een impact heeft op het bedrag van de selectieve participatietoelage. De partijen en gegevensstromen werden al beoordeeld naar aanleiding van de in het ontwerpprotocol vermelde machtigingsdossiers. De proportionaliteit van de extra gevraagde gegevens wordt aangetoond in het Ontwerp. De VTC heeft geen opmerkingen.

3.5.7 VTC/A/P/2020/07 - leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/07 van 28 mei 2020 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van leerlingen van het buitengewoon onderwijs door het agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODi) en schoolbesturen van het buitengewoon onderwijs in verschillende Vlaamse regio's aan het departement Onderwijs en Vorming (DOV) voor het organiseren van het pilootproject "Leerlingenvervoer buitengewoon onderwijs".

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_P_2020_07_advies_protocol.pdf

Wat de vereiste van een minimale gegevensverwerking betreft (punt III, B, 5), is het niet duidelijk waarom én het **rijksregisternummer** én het **stamboeknummer** worden opgevraagd. Er wordt anderzijds wel een motivering gegeven voor het opvragen van de geboortedatum maar zonder dat de geboortedatum apart wordt vermeld. De VTC adviseert dat dit uitgeklaard wordt.

Wat betreft punt III, B, 9 (Beginselen: Integriteit en vertrouwelijkheid) stelt de VTC zich vragen bij het gebruik van de SharePointomgeving. Aangezien er verwezen wordt naar Office 365, gaat de VTC ervan uit dat er gebruik wordt gemaakt van **clouddiensten** van een niet-Europese leverancier. Aangezien het om 'gevoelige' gegevens gaat, minstens gegevens bedoeld in artikel 9.1, AVG, maakt de VTC overeenkomstig haar vroegere adviezen een

voorbehoud voor de veiligheid en vertrouwelijke verwerking van de persoonsgegevens i.h.b. advies VTC/A/2019/04 en 05 (randnummer 50) <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-Toezichtcommissie-cloud>.

Het is ook niet duidelijk of de vereiste **multifactor-authenticatie** wordt toegepast.

3.5.8 VTC/A/P/2020/08 - personen met achterstallige zorgpremies

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/08 van 28 mei 2020 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van personen die hun premie aan de Vlaamse Zorgkas niet hebben betaald door de Vlaamse Zorgkas aan Welzijnsband Meetjesland vzw voor het project 'Personen met achterstallige zorgpremies in het meetjesland'.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A P 2020 08 advies_protocol.pdf

Wat betreft punt III, B, 9 (Beginselen: Integriteit en vertrouwelijkheid). Voor zover er bij het gebruik van de SharePointomgeving gebruik wordt gemaakt van **clouddiensten** van een niet-Europese leverancier maakt de VTC overeenkomstig haar vroegere adviezen een voorbehoud voor de veiligheid en vertrouwelijke verwerking van de persoonsgegevens. <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-Toezichtcommissie-cloud> i.h.b. advies VTC/A/2019/04 en 05 (randnummer 50).

Wat betreft punt III, A, 8° (de duur van de mededeling) neemt de VTC akte van het uitgangspunt dat dit protocol voor een beperkte duurtijd wordt gesloten, en dat het om een relatief kleinschalig en tijdelijk initiatief gaat. Indien deze uitwisseling een langduriger (inclusief permanent) of grootschaliger karakter zou krijgen, dan dient het protocol hieraan te worden aangepast, en worden er ook meer stringente en systematische beveiligingsmaatregelen verwacht

3.5.9 VTC/A/P/2020/09 - onbetaalde schoolfacturen

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/09 van 30 juni 2020 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van ouders en kinderen die ingeschreven zijn in het stedelijk onderwijs van wie er een achterstallige betaling van de schoolfactuur is vastgesteld door de stad Gent, Departement Onderwijs, Opvoeding en Jeugd, diensten Dienst Kinderopvang en het Stedelijk Onderwijs Gent aan het OCMW Gent in het kader van de samenwerking rond onbetaalde schoolfacturen.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A P 2020 09 advies_protocol.pdf

De motivering van de **verenigbaarheid** is volgens de VTC niet overtuigend (punt III, A, 11° en B, 2. Beginsel: Doelbinding). Om rechtsgeldig te kunnen zijn, wordt vereist dat de betrokkene zou kunnen verwachten dat de persoonsgegevens voor het doeleinde van het **OCMW** zouden kunnen gebruikt worden. Om deze redelijke verwachting van de betrokkenen in te kunnen schatten moet er rekening gehouden worden met de volledige omkadering van de uitwisseling, waarbij de wetgevende context een zeer grote rol speelt. Als de OCMWs een duidelijke en voldoende precieze wettelijke of reglementaire taak zouden hebben inzake schuldbeheer en solvabiliteit van de burgers in het algemeen, dan mag worden verondersteld dat de betrokkene de uitwisseling van gegevens kan voorzien, waardoor het doelbindingsvereiste in beginsel gerespecteerd is.

De bepaling waarnaar in het Ontwerp verwezen wordt, is echter te abstract en te algemeen gesteld om de verenigbaarheid te kunnen verantwoorden. Het is volgens de VTC niet redelijkerwijs voorzienbaar op basis van de

huidige wettelijke en reglementaire taken van de OCMWs dat zij toegang zouden krijgen tot informatie inzake onbetaalde facturen, zeker wanneer het om niet-OCMWcliënten gaat, maar dit geldt ook voor OCMW-cliënten.

Het doeleinde van het gebruik van de gegevens door de OCMWs (m.a.w. ondersteunen van de solvabiliteit van schuldenaars die hierom niet gevraagd hebben) is niet verenigbaar met de oorspronkelijke finaliteit van het opstellen van de facturen. Indien de OCMWs deze rol zouden willen spelen, dan is er een sterkere wettelijke grondslag nodig, waarmee OCMWs een algemene taak zouden krijgen inzake de ondersteuning van de solvabiliteit van Vlaamse burgers. Het gaat over een te gevoelige materie. Er is nu dus geen wettelijke basis voor de mededeling van de gegevens.

De VTC wijst erop dat de voorgestelde verwerking en mededeling lijkt te beantwoorden aan minstens volgende criteria van de door haar vastgestelde lijst met DPIA-criteria: criterium 3) "gevoelige gegevens", criterium 7) "kinderen en jongeren" en eventueel 12) automatische rechtentoekenning. De besturen zouden er dus goed aan doen om eerst na te gaan of een **DPIA** vereist is en dus minstens een risicoanalyse doen inzake de rechten en vrijheden van de betrokkenen.

3.5.10 VTC/A/P/2020/10 - houding leerkrachten bij radicaliseringstendensen

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/10 van 28 juli 2020 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van 2000 leerkrachten van de 2de en de 3de graad secundair onderwijs door het agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODi) aan de Katholieke Universiteit Leuven (KULeuven) voor een onderzoek naar de houding van Vlaamse leerkrachten omtrent radicaliseringstendensen in het kader van Europees Project ONarVla.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A P 2020 10 advies_protocol.pdf

De VTC stelt vast dat een aantal voorwaarden van de mededeling van gegevens, die hierna worden besproken, niet in het protocol werden opgenomen. Hierdoor werd onzekerheid gecreëerd over bepaalde aspecten van de beoogde verwerking. Het is dus vereist deze in het protocol zelf op te nemen.

Na navraag door de VTC verduidelijkt de KULeuven onder meer dat een volledig elektronische **enquête** niet mogelijk is doordat AgODi niet over de e-mailadressen van alle leerkrachten beschikt, terwijl het nodig is om potentieel de hele populatie te bevragen.

De VTC beoordeelt het zeer positief dat de KULeuven de data van de schriftelijke enquête bewaart op een afzonderlijke computer die niet verbonden is aan het internet en zich in een beveiligde omgeving bevindt. De KULeuven geeft aan dat de antwoorden op de centrale server anoniem zijn. Wel zal er een unieke respondentencode zijn. Enkel en alleen deze code bevindt zich op de server.

Ook de strikte **bewaartermijnen** met engagement om de gegevens te vernietigen (op centrale server en stand alone computer) onder toezicht van de DPO van de KU Leuven, zijn een goede waarborg om de anonimiteit te garanderen.

3.5.11 VTC/A/P/2020/11 - onderwijsgegevens voor statistisch gebruik

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/11 van 6 oktober 2020 betreffende de mededeling van persoonsgegevens van leerlingen en studenten door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODI) en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) aan

de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium (Statbel) voor de verstrekking van onderwijsgegevens voor statistisch gebruik.

https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC A P 2020 11 advies_protocol.pdf

De verwijzing naar de praktijken van **politie** en **gerecht** in de geciteerde paragrafen zijn verontrustend. De VTC beveelt aan dat er verdere maatregelen worden genomen om die tegen te gaan. Minimaal moet, voor zover dit geen bijkomende aantasting van de rechten van de betrokkenen zou meebrengen, hier telkens (eventueel op anonieme wijze) over teruggekoppeld worden aan AgODi en AHOVOKS in de mate dat het toegang tot data afkomstig van deze partijen betreft.

De VTC sluit zich aan bij de vraag van de functionaris van AgODi om ook een grootteorde aan te geven van hoeveel personen per dienst toegang hebben tot de gevraagde gegevens. Dit vraagt ze conform haar nota van 4 november 2015 over “Principes voor het opstarten, gebruiken, onderhouden en stopzetten van een datawarehouse met persoonsgegevens”.

De DPO's van de onderwijsinstanties adviseren een bewaartermijn van 15 jaar wat betreft de ruwe brongegevens per dataset die tweejaarlijks worden aangeleverd en dus niet voor alle datasets. Daarbij geven ze aan dat het belangrijkste is dat de gegevens niet voor onbepaalde duur worden bijgehouden en dat na afloop van de bewaartermijn de sleutel voor de her-identificatie van de betrokkenen onherroepelijk wordt vernietigd.

Statbel heeft het volgende verduidelijkt: ruwe brongegevens zijn te onderscheiden van de resultaatvariabelen (bv. microgegevens van de census, geïmputeerde waarden in enquêtedata): dit zijn de definitieve variabelen die afgeleid worden uit verschillende bronnen (afkomstig van de vorige censussen, gegevens van de gemeenschappen, gewesten, de KSZ, de Koninklijke Militaire School, surveys, geboortecertificaten, eventueel nieuwe bronnen, etc. m.a.w. een hele lange lijst). Er is een heel algoritme voor je tot een eindvariabele komt. Meestal is het achteraf niet meer mogelijk te bepalen welke de belangrijkste bron is voor een bepaald individu (toch niet op basis van de gegevens die we publiek stellen). Wat de resultaatvariabelen betreft, kan de bewaartermijn niet anders dan ongelimiteerd zijn of Statbel voldoet niet meer aan zijn wettelijke verplichtingen. Gegevens van een census kun en mag je niet zomaar wegsnijten.

De VTC heeft de vraag gesteld naar de wettelijke bewaartermijnen voor Statbel. Het antwoord is dat er geen wettelijke termijn bepaald is in de wet dat de microgegevens bewaard dienen te worden en dat de termijnen gelden dus de termijnen van de archieven zijn. Het probleem is dat die regelgeving wat verouderd is en gaat over “papier” archieven en niet echt digitale archieven.

Statbel werkt in 2 stappen. Het rijksregisternummer wordt onmiddellijk omgezet naar een **pseudoniem** dat voor elke persoon identiek is maar gelijk is voor elke persoon in alle te koppelen datasets. Nadien is er een uniek pseudoniem per persoon per dataset en het is met die datasets dat de statistici aan de slag gaan voor de analyse en rapportering.

De administratieve **bewaartermijn** voor de gevraagde brongegevens bij AGODI is vastgelegd op 30 jaar na ontvangst van de gegevens. De VTC is van oordeel dat een zo ruime bewaartermijn niet als algemene regel kan gelden zonder een wettelijke basis. Er is ook geen redelijke afweging. De AVG vraagt toch minstens om een policy daarover.

Ten derde beoordeelt de VTC de voorkeur om met **anonieme gegevens en anders gepseudonimiseerde** te werken positief. Ze wijst er wel op dat er rekening mee moet gehouden worden dat het detail van de onderwijsgegevens identificatie mogelijk kan maken en dat daarom niet alleen pseudonimisering maar ook small cell analyse vereist is vooraleer de data naar de analisten gaat en dit door personen die de onderwijsdata goed kennen.

3.5.12 VTC/A/P/2020/12 - inschrijvingen i.k.v. ESF- en AMIF-projecten

Advies protocol Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2020/12 van 17 november 2020 over de mededeling van persoonsgegevens over inschrijvingen van leerlingen en studenten en cursisten die deelnemers zijn in een ESF-project of AMIF- project door het agentschap voor Onderwijsdiensten (AGODi) en het Agentschap voor Hoger Onderwijs, Volwassenenonderwijs, Kwalificaties en Studietoelagen (AHOVOKS) aan het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) voor de controle op de toelatingsvoorwaarden van deelnemers aan projecten gesubsidieerd door het Europees Sociaal Fonds (ESF) of het Fonds voor Asiel, Migratie en Integratie (AMIF) en om te rapporteren over de effectiviteit van acties binnen het ESF- en het AMIF-programma.

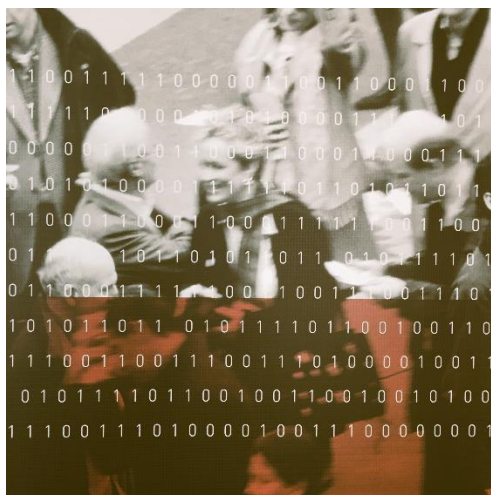
https://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/media/VTC/VTC_A_P_2020_12_advies_protocol.pdf

De VTC wijst erop dat de beoogde verwerking valt onder de verwerkingen opgesomd in de lijst die door de VTC op grond van artikel 10/4 van het e-govdecreet werd opgesteld van de verwerkingen waarvoor een gegevensbeschermingsimpactanalyse (DPIA) moet worden gemaakt, meer bepaald:

- 7) KINDEREN EN JONGEREN;
- 8) MINDERHEDEN;
- 9) KWESTBARE PERSONEN.

Het gaat immers om informatie over kinderen of jongeren, die niet louter voor onderwijsdoeleinden wordt verwerkt, 75.000 personen op jaarbasis is grootschalig en het betreft mensen met een migratie achtergrond (AMIF- project) en mogelijk kwetsbare segmenten van de bevolking (ESF- project).

Wat het inschakelen van **verwerkers** betreft, wijst de VTC nogmaals op het principe dat de beheerders van infrastructuur in principe geen toegang mogen hebben tot de persoonsgegevens. Daarbij brengt ze haar adviezen inzake **niet-Europese leveranciers** (nog eens) onder de aandacht van de verwerkingsverantwoordelijken samen met het recente advies van het Europees Comité voor Gegevensbescherming.

3.6 Klachtbehandeling

Er werden **11 klachten** behandeld.

Daarvan werden er 7 ongegrond, 3 gegrond en 1 deels gegrond verklaard.

In de laatste gevallen werd als sanctie 3 maal een **berisping** uitgesproken en 1 keer werd gevraagd om de verwerking **stop te zetten**.

De klachten waren gericht tegen een lokaal bestuur (4 maal), een entiteit van de Vlaamse overheid (3 maal), een intergemeentelijk samenwerkingsverband (2 maal) en een organisatie met rechtspersoonlijkheid erkend door de Vlaamse overheid (3 maal). Eén klacht was tegen 2 instanties gericht.

De onderwerpen waren:

- het doorgeven van persoonsgegevens door een stad aan een dienst van de Vlaamse Regering;
- het registreren van persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering zonder toestemming van de betrokkenen;
- het bewust publiceren van persoonsgegevens door een onderwijsinstelling;
- het doorsturen van persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering;
- het doorsturen van persoonsgegevens door een gemeente;
- het publiceren van persoonsgegevens op de website door een gemeente;
- het gebruiken van persoonsgegevens zonder toestemming door een dienst van de Vlaamse Regering
- het opvragen van persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering;
- het verspreiden van persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering;
- het registreren van persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering;
- het verplicht moeten geven van persoonsgegevens aan een stad;
- het doorsturen van persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering;
- het bewaren van onjuiste persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering;
- het verwerken van volgens de klager onjuiste persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering;
- het verwerken van volgens de klager onjuiste persoonsgegevens door een dienst van de Vlaamse Regering.

3.6.1 VTC/K/2020/01 - doorgeven identificatiegegevens

Het gaat om een klacht van een burger in verband met het doorgeven van persoonsgegevens van zijn minderjarig kind door een lokaal bestuur aan een vervoersmaatschappij met onder meer identificatiegegevens zoals het rijksregisternummer. De vervoersmaatschappij voegde daarna nog een foto toe.

De VTC beoordeelt de klacht als volgt:

- de belangrijkste verwerking is de mededeling van gegevens uit het **bevolkingsregister** aan de vervoersmaatschappij. Er is geen rechtvaardigingsgrond. Het ingeroepen algemeen belang voldoet niet omdat dit niet gefundeerd is door een voldoende wettelijke basis;
- verder gebeurde de overdracht van de lijsten uit het bevolkingsregister niet conform de wettelijke mogelijkheden;
- er was geen **transparantie**;
- als de mailserver zich niet in de EER bevindt, moet bovendien aan de bijkomende voorwaarden van art. 13,e) en 44 e.v. van de AVG voldaan worden;
- er was geen protocol;
- er is gehandeld in strijd met de **minimale gegevensverwerking** aangezien de vervoersmaatschappij zelf de gegevens uit het rijksregister had kunnen opvragen;
- er wordt niet aangetoond dat de overdracht van de gegevens op een veilige manier gebeurde;
- er is ten onrechte geen gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (**GEB**) uitgevoerd;
- de vervoersmaatschappij antwoordde laattijdig.

De VTC verklaart de klacht gegrond. De VTC beoordeelt het anderzijds positief dat het lokaal bestuur en de vervoersmaatschappij de verwerkingen intussen wel hebben aangepast. Zij wil evenwel duidelijkheid scheppen en garanties geven aan de betrokkenen en legt daarom op:

- voor beide instanties: de verwerking **stopzetten** voor de toekomst;
- voor beide instanties: zorgen voor transparantie voor de huidige verwerking;
- voor de vervoersmaatschappij: dezelfde regels volgen voor gelijke opvragingen uit het bevolkingsregister bij andere lokale besturen.

3.6.2 VTC/K/2020/02 - onontvankelijk

De klacht werd onontvankelijk verklaard omdat de klacht geen betrekking had op de verwerking van persoonsgegevens van de klachtindiener zelf.

3.6.3 VTC/K/2020/03 - foto kind in school

Het betreft een klacht in verband met het afficheren van persoonsgegevens van de klager en diens kind door een kleuterschool (bladen met foto van het kind, naam, telefoon en adres ouders, ziekte en medische zorgnoden) op verschillende plaatsen in de school.

De VTC meent dat, alhoewel één en ander waarschijnlijk met de beste bedoelingen gebeurd is gezien een medische problematiek, er een **schending** is van het principe van de minimale gegevensverwerking en van het principe van de doelbinding, een schending van het principe van de juistheid van de gegevens doordat er gegevens gepubliceerd waren, die niet correct waren, een schending van de beginselen van integriteit en vertrouwelijkheid en een schending van de beginselen van rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie doordat de ouders niet op de hoogte waren hoe er met de gegevens ging worden omgegaan en bijgevolg ook niet op tijd konden reageren.

De VTC stelt verder vast dat er sprake is van een bijzondere categorie van gegevens, met name biometrische gegevens aangezien de **foto** bedoeld was voor de unieke identificatie en gegevens betreffende de gezondheid.

De klacht wordt gegrond verklaard en:

- het schoolbestuur wordt berispt;
- het wordt gelast de verwerking in overeenstemming te brengen met de AVG, waaronder het correct verspreiden van de informatie;
- het wordt gelast de verzoeken tot uitoefening van rechten en rectificatie in te willigen;
- het wordt verder gelast een awareness training doorheen alle niveaus van de school te organiseren.

3.6.4 VTC/K/2020/04 - school- en studietoelagen

Het betreft een klacht in verband met het doorgeven door een Vlaamse instantie van een overzicht van alle toelagen ontvangen van de dienst School- en studietoelagen door de moeder aan een ex-man.

De VTC stelt vast dat de verwerkingsverantwoordelijke een **wettelijke basis** had om deze gegevens door te geven, met name de artikelen 374 en 376 van het Burgerlijk Wetboek.

De VTC is dan ook van oordeel dat er sprake is van een voldoende rechtvaardigingsgrond en verklaart de klacht ongegrond.

3.6.5 VTC/K/2020/05 (geen)

Een gemeentebestuur kondigde een klacht aan, maar de VTC heeft geen klacht ontvangen.

3.6.6 VTC/K/2020/06 - besloten zitting lokaal bestuur

Het betreft een klacht van een betrokkene tegen een lokaal bestuur dat op haar website het schriftelijk verslag van een besloten zitting opneemt met vermelding van de naam, functie en inhoud van een dading met de betrokkene.

De VTC stelt vast dat het lokaal bestuur zelf de bewuste passage verwijderd heeft van haar website maar het incident niet gemeld heeft aan de VTC als gegevenslek.

De VTC is van oordeel dat door de **publicatie** de beginselen van integriteit en vertrouwelijkheid geschonden werden omdat er te weinig bescherming was tegen ongeoorloofde en onrechtmatige verwerking.

De VTC spreekt een berisping uit en voegt eraan toe dat het nodig is om de personeelsleden (nog) beter te sensibiliseren, intern afspraken te maken en ook de gepaste technische en organisatorische maatregelen te nemen om dit in de toekomst te voorkomen.

3.6.7 VTC/K/2020/07 - archeologisch onderzoek

Het betreft een klacht in verband met het gebruiken van een naam op vergunningsaanvragen voor archeologisch onderzoek zonder toestemming van de betrokkene door een Vlaamse instantie en een archeologiebureau.

Wat de Vlaamse instantie betreft meent de VTC dat deze een **wettelijke basis** had voor de verwerking van het CV en zich aan de wettelijke bepalingen gehouden heeft en wat het archeologiebureau betreft dat ze niet bevoegd is om op te treden aangezien het een private onderneming betreft.

3.6.8 VTC/K/2020/08 - sociale huisvesting

Het betreft een klacht tegen een sociale huisvestingsmaatschappij waarvan de betrokkene voorheen huurder was.

De VTC oordeelt als volgt:

- dat het nieuwe adres terecht opgevraagd werd bij het Rijksregister om een brief te kunnen sturen m.b.t. de afrekening van de huurwaarborg. De verwerking is immers noodzakelijk voor de **uitvoering van de huurovereenkomst** (art. 6,1,b) AVG).
- de gegevens worden bijgehouden tot 5 jaar na het einde van de huurovereenkomst om te voldoen aan de artikelen 2277 1728quater en 2262bis, 2° lid van het BW en engageert zich om deze daarna te verwijderen, waarmee voldaan is aan het principe van de **opslagbeperking**.

De klacht wordt dan ook ongegrond verklaard.

3.6.9 VTC/K/2020/09 - contactopsporing COVID-19

Klacht in verband met het verwerken van persoonsgegevens door het contactcenter COVID-19 dat een verwerker is van een agentschap van de Vlaamse overheid.

Wat de klacht betreft, is de VTC van oordeel dat er een fout is gemaakt bij de verwerking van de persoonsgegevens met te betreuren gevolgen voor de betrokkene.

Uit de uitleg van de functionaris blijkt echter dat het niet bewezen is dat de informatie onterecht verspreid is door het **contact tracing center** van het agentschap en dat de doorgifte van de informatie door het contact tracing center aan de schietclub, zijnde een **collectiviteit** zoals bedoeld in het vermelde samenwerkingsakkoord van 25 augustus 2020, deel uitmaakt van de wettelijke procedures zoals bepaald in de het samenwerkingsakkoord.

Daarbij wil de VTC verduidelijken dat een schietclub een private organisatie is die niet onder de bevoegdheid van de VTC valt.

De VTC beoordeelt het positief dat het agentschap zijn procedures steeds verder verbetert.

De klacht wordt desondanks gedeeltelijk gegrond verklaard, met name wat de **monitoring** en **incidentbehandeling** van de contact tracing procedures betreft door het agentschap, omdat het agentschap niet kon achterhalen wat er fout was gegaan. Als maatregel wordt daarom een berisping uitgesproken.

3.6.10 VTC/K/2020/10 - contactopsporing COVID-19

Klacht m.b.t. de verwerking van persoonsgegevens in cafés en restaurants i.v.m. contactonderzoek bij COVID-19

De VTC is niet bevoegd voor de gegevensverwerkingen door cafés en restaurants. Ze heeft de zeer algemeen geformuleerde opmerkingen van de klager doorgegeven aan het agentschap Zorg en Gezondheid.

3.6.11 VTC/K/2020/11 - inschrijving buitenlandse student

Het betreft een klacht tegen een lokaal bestuur in het kader van een inschrijving als buitenlands student.

A. In verband met de klacht dat betrokkene zich verplicht diende te registreren bij de stad als buitenlandse student:

De AVG laat de verwerking van persoonsgegevens toe als daar een **rechtvaardigingsgrond** voor is zoals bedoeld in artikel 6 van de AVG. In dit geval zijn dat wettelijke verplichtingen (artikel 6, c)), namelijk deze opgenomen in artikel 2, § 1, 1° van de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen en in artikel 12 van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

Toestemming is dan niet vereist.

Er is dus geen conflict tussen het Europees en het Belgisch recht op dit punt.

B. Klacht tegen het verwerken van uw persoonsgegevens door Digipolis, een **verwerker** van de stad

De AVG verbiedt niet dat de verwerkingsverantwoordelijke, hier de stad, een beroep doet op een IT-leverancier, een verwerker. Deze verhouding wordt trouwens geregeld door de AVG in artikel 28 en 29 van de AVG.

C. In verband met het permanent bewaren van persoonsgegevens

Volgens de principes van de AVG (artikel 5, 1, e)) moeten persoonsgegevens worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is.

De stad hanteert voor de in dit kader in de aanvraagtoepassing verzamelde persoonsgegevens een **bewaartermijn** tot einde van het administratief nut.

De bewaartermijn in het (gemeentelijke) vreemdelingenregister/ (federale) Rijksregister is permanent.

D. Het delen van de persoonsgegevens met de politie

De bevolkingsinspecteurs, ambtenaren die door de Minister van Binnenlandse Zaken aangewezen en gemachtigd zijn, overeenkomstig artikel 21 van het koninklijk besluit van 16 juli 1992 betreffende de bevolkingsregisters en het vreemdelingenregister, hebben de wettelijke taak om de hoofdverblijfplaats vast te stellen. Door veel steden en gemeenten wordt deze taak gedelegeerd aan de **politie**. Een scan van het ID-document wordt aan de politie bezorgd in functie van een wettelijk vereiste controle op de echtheid van dat document.

E. Het niet kunnen verwijderen van uw data

Betrokkene kan inderdaad niet vragen om zijn data te **wissen**. Artikel 17.3, d), AVG, bepaalt immers een uitzondering op het recht van gegevenswissing in dit geval:

“b) voor het nakomen van een in een het Unierecht of het lidstatelijke recht neergelegde wettelijke verwerkingsverplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust, of voor het vervullen van een taak van algemeen belang of het uitoefenen van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend;”

De stad moet wel de bewaartermijnen respecteren.

De klacht wordt ongegrond verklaard.

3.6.12 VTC/K/2020/12 - gemeentelijk samenwerkingsverband - Doccle

Het betreft een klacht in verband met het verwerken van persoonsgegevens van een betrokkene door een intercommunale.

De betrokkene ontvangt via Doccle een factuur die niet voor haar bestemd is maar bij haar terecht komt omwille van een verkeerde koppeling.

Uit het antwoord van de intercommunale blijkt dat er inderdaad een mogelijk foute koppeling is gebeurd, maar dat dit niet te wijten is aan het optreden van de intercommunale zelf.

De VTC wijst erop dat zij enkel bevoegd is om op te treden tegen Vlaamse bestuursinstanties.

Op basis van deze informatie stelt de VTC vast dat de intercommunale heeft gehandeld volgens de wettelijke bepalingen en dat er dus geen sprake is van een inbreuk in verband met persoonsgegevens in hoofde van de intercommunale en bijgevolg wordt de klacht ongegrond verklaard.

Aangezien de intercommunale zelf aangeeft dat het om een ongelukkig misverstand gaat, gaat de VTC ervan uit dat zij voor een rechtzetting zorgt voor wat de door haar verwerkte persoonsgegevens betreft. De foute koppeling zal verder moeten rechtgezet worden bij de andere betrokken organisaties.

3.6.13 VTC/K/2020/13 - provinciebelasting - niet bevoegd

Het betrof een klacht over de provinciebelasting en bleek niet over de bescherming van persoonsgegevens te gaan. De VTC heeft verwezen naar het klachtenformulier van de provincie.

3.6.14 VTC/K/2020/14 - Centrum Algemeen Welzijn

Het betreft een klacht betreffende de verwerking van de persoonsgegevens door een Centrum Algemeen Welzijn.

De VTC kan geen uitspraak doen over het al dan niet gegrond zijn van **psychiatrische kwalificaties**. Zij kan wel onderzoeken of de manier waarop werd omgegaan met persoonsgegevens conform de AVG is.

Het CAW heeft een **wettelijke basis** voor de verwerking van persoonsgegevens, namelijk artikel 10 van het Decreet van 8 mei 2009 betreffende het algemeen welzijnswerk en artikel 458bis uit Strafwetboek.

Het CAW heeft een **interne procedure** voor het verwerken van persoonsgegevens en heeft in haar antwoord laten weten welke procedures het gevolgd heeft:

- de medewerkers maken professionele inschattingen over de informatie waarover ze beschikken;
- het CAW heeft haar beslissing herbekeken n.a.v. de klacht (blijft achter deze professionele inschatting staan);
- de andersluidende mening van betrokkene werd aan het dossier toegevoegd;
- het CAW heeft ook een beleid voor gegevensbescherming en informatieveiligheid en een procedure inbreuken in verband met persoonsgegevens opgesteld door een externe DPO;

- na het ontvangen van een verzoek tot rechtzetting 27 mei 2020 heeft CAW dit besproken met haar (externe) DPO;
- het doorlopen van de procedure ‘omgaan met cliëntinformatie’ van het CAW;
- er was een intern overleg met de stafmedewerker deontologie en kwaliteit en met de jurist van het CAW.

De VTC is van oordeel dat er door het CAW zorgvuldig met uw persoonsgegevens is omgesprongen en dat de klacht derhalve ongegrond is.

3.6.15 VTC/K/2020/15 - vertrouwensartscentrum

Het betreft een klacht in verband met de verwerking van persoonsgegevens door een vertrouwensartscentrum.

De VTC kan geen uitspraak doen over het al dan niet gegrond zijn van **psychiatrische kwalificaties**. Zij kan wel onderzoeken of de manier waarop werd omgegaan met persoonsgegevens conform de AVG is.

Het vertrouwensartscentrum heeft een **wettelijke basis** voor de verwerking van persoonsgegevens, namelijk artikel 42 van het decreet betreffende de integrale jeugdhulp en heeft bepaalde procedures inzake het omgaan met persoonsgegevens gevolgd:

- het heeft een beleid voor gegevensbescherming en informatieveiligheid en een procedure inbreuken in verband met persoonsgegevens en heeft een functionaris voor de gegevensbescherming aangesteld;
- het heeft conform de vigerende regelgeving het onderzoek “maatschappelijke noodzaak” gevoerd wat de situatie van de kinderen betreft;
- het heeft de nodige inschattingen gedaan en beslissingen genomen binnen het multidisciplinaire team van het Vertrouwenscentrum Kindermishandeling;
- betrokkene heeft beroep gedaan op de klachtenprocedure (in 2016);
- betrokkene heeft een kopij van de dossiers van zijn kinderen gevraagd (in 2018). Het vertrouwensartscentrum kon echter geen kopij, inzage of toegang tot de dossiers verlenen, aangezien er sprake is van tegenstrijdige belangen (conform artikel 22, §5 van het decreet betreffende de rechtspositie van de minderjarige in de integrale jeugdhulp) en de betrokkene daarover uitvoerig en herhaaldelijk geïnformeerd;
- het vertrouwensartscentrum is na de verwijzing aan het parket inhoudelijk niet meer bevoegd en heeft de betrokkene uitvoerig en herhaaldelijk verwezen naar de jeugdrechtbank, die wel bevoegd is.

De klacht wordt dan ook ongegrond verklaard.

3.7 Meldingen inbreuken op de beveiliging (datalekken)

3.7.1 Aantal meldingen

Er waren in totaal 234 meldingen van een (vermeend) datalek.

3.7.2 Categorieën datalekken

De VTC heeft volgende **grote categorieën** van datalekken onderscheiden (overlap is mogelijk maar de dossiers werden maar 1 keer geteld).

1.	Kwaad opzet externen	80
2.	Kwaad opzet internen	11
3.	Bewust toegang geven tot gegevens	7
4.	Bewust publiceren op sociale media	1
5.	Onvoldoende kennis van regels inzake beveiliging	7
6.	Onbeveiligde doorgifte	2
7.	Ongewilde publicatie op het internet	2
8.	Ongewild doorgeven door fout in de toepassing	12
9.	Ongewild doorgegeven door onachtzaamheid	76
10.	Verlies apparaat	4
11.	Verlies gegevens door incident bij derde partij	2
12.	Onbeschikbaarheid persoonsgegevens	3
	Geen datalek	27

3.7.3 Maatregelen verantwoordelijken

Hierna worden meer **specifieke types** datalekken vermeld voor 2020. De **maatregelen** die de **verwerkingsverantwoordelijken zelf** genomen hadden of gepland hadden, worden ter inspiratie vermeld. De VTC heeft enkel gebundeld, geanonimiseerd en de maatregelen die manifest niet aangeraden konden worden weggefilterd.

De VTC maakt een voorbehoud voor de indeling die niet anders dan arbitrair kan zijn, maar bedoeld is om verwerkingsverantwoordelijken te helpen om datalekken te voorkomen of remediëren.

Aantal	Tot.	Soort datalek	Door verantwoordelijke genomen en geplande maatregelen
		KWAAD OPZET	
	64	HACKING PHISHING	
46		hacking mailbox door externen (openen van phishingmail door medewerker) (waarbij verdere phishingmails verstuurd werden)	<p>Maatregelen kort na opmerken incident (curatief)</p> <ul style="list-style-type: none"> - account geblokkeerd - geïmpacteerde mailboxen werden geblokkeerd - antivirus scan van laptop geadviseerd - afspraak gemaakt voor laptop vervanging - paswoord van de medewerker gereset - medewerkers die geklikt hebben op de linken werden verplicht zich aan te melden en hun wachtwoorden te wijzigen - wachtwoord reset (van hele organisatie) - verzamelen en analyseren van logbestanden uit anti-virustoepassing en firewall - onderzoek naar IP-adres op firewall - inkomende mails van de afzenders van de phishing mail werden onderzocht - rechtzettingmail - DPO nam contact op met het (Londens) bedrijf dat e-mails ontving <p style="text-align: center;">Maatregelen (voor toekomst)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ICT overlegde samen m/h bestuur hoe ze dit in de toekomst kunnen voorkomen <p>Technische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - versneld besluiten over sterkere ICT-beveiligingsproducten, passend voor het bestuur - GPO uitgerold om paswoord complexiteit strikter te maken - anti-malware blijft actief - antivirussoftware geïnstalleerd - nakijken van mailing rules - architectuur van interne mailflow wordt herbekeken - verder onderzoeken om logins buiten de organisatie te beheren - geofencing te activeren - invoeren two-factor authenticatie (2FA) <p>Organisatorische maatregelen</p>

		<ul style="list-style-type: none"> - (extra) sensibilisering van alle medewerkers <p style="text-align: center;">Procedurele afhandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - lek zal gemeld worden bij politie - poging werd gemeld bij via https://meldpunt.belgie.be (voor slachtoffers van misleiding, bedrog, fraude, oplichting) - melding bij verdacht@safeonweb.be
3	<p>Idem met doorstuurregel</p> <p>Waaronder:</p> <ul style="list-style-type: none"> - een privé-mailadres dat eerder gehackt werd, werd gebruikt voor professionele doeleinden waarbij een automatische doorstuurregel ingesteld werd - gelekte credentials in een externe data breach veroorzaakte een gecompromitteerde mailbox 	<ul style="list-style-type: none"> - controle berichtregels - verwijderen van automatische doorstuurregel - tijdelijk monitoren van alle activiteit op mailaccount - wachtwoord is gewijzigd - doorstuurregel is verwijderd - gebruikers worden aangeraden een sterk wachtwoord in te stellen - bestuur vraagt offerte op van de ICT-veiligheidsscan - two-factor authenticatie (2FA) ingevoerd
1	Een dienstmailbox werd gehackt middels een brute force-aanval	<ul style="list-style-type: none"> - account werd geblokkeerd - veranderen wachtwoord mailbox <p>- manuele controle op andere aanvallen, er wordt gekeken of dit geautomatiseerd kan worden</p> <ul style="list-style-type: none"> - instructie om wachtwoorden van dienstmailboxes te versterken
1	Phising: contactendatabank van het lokaal bestuur werden gecompromitteerd. Contacten ontvingen phishingmails van account vanuit Turkije en Nigeria	<ul style="list-style-type: none"> - aanpassen wachtwoorden - interne nieuwsbrief werd verstuurd - melding aan contactenlijst dat verdachte mails ontvangen kunnen worden - bespreking van het lek op IVC - bewustmaking van alle personeelsleden
2	Ethical hacking	<ul style="list-style-type: none"> - onderzoek logboeken door leverancier en ICT-dienst - identificatie van de security bug - onmiddellijk in productie brengen van de security bug updates - bijstellen van de verwerkingsovereenkomst met de leverancier
1	Spear phishing (valse factuur): medewerker ontving link naar een valse Onedrivepagina waar het e-mailadres en wachtwoord werden ingegeven. Via dat e-mailadres werd een valse factuur dat zagezegd betaald moest worden naar een intern persoon verstuurd.	<ul style="list-style-type: none"> - wachtwoord mailbox veranderen - MFA invoeren - extra bewustmaking
1	De verwerking van gegevens op de website (klantenportaal) om het beheer van het intranet en de goede werking ervan te waarborgen; webserver waarop het intranet draait werd gehackt voor vermoedelijke phishingdoeleinde.	<ul style="list-style-type: none"> - website verplaatst - bestanden verwijderd - wachtwoorden gewijzigd

1		Testdatabase verwerker voor het ontwikkelen van de website werd gehackt	<ul style="list-style-type: none"> - de verplichting ingevoerd bij het eerstvolgende bezoek uw wachtwoord te wijzigen
1		Uitbuiting kwetsbaarheid firewall software	<ul style="list-style-type: none"> - buiten gebruik stellen van back-up systeem voor VPN-toegang. - wachtwoord van de betrokken medewerkers werd aangepast - verplichting een nieuw wachtwoord in te stellen bij een volgende login
2		IT-platform werd gehackt waardoor de hacker toegang kreeg tot de server .	<ul style="list-style-type: none"> - IT dienst werd meteen gecontacteerd, vervolgens heeft IT alles hermetisch afgesloten - mail werd rondgestuurd om te waarschuwen voor verdachte mails - GEO IP filter werd aangezet om aanvallen te voorkomen - telewerken kan enkel via VPN - security scanning van het netwerk, systemen, firewall en de servers - reset wachtwoorden
1		Login op mailbox medewerker. Enkele verstuurd mails werden verwijderd .	<ul style="list-style-type: none"> - contact op met onze externe ICT-dienst, Cloudservices, om te kijken wat er aan de hand was - wachtwoord werd ondertussen gewijzigd.
1		Onregelmatigheden vastgesteld met loginprofiel van werknemer	<ul style="list-style-type: none"> - wachtwoord veranderd - alle betrokken dossiers worden doorgenomen om zeker te zijn dat deze effectief onterecht werden opgesteld en dat er geen cliënten aangeschreven worden indien dit niet nodig is - interne opleiding voor het correct gebruik van het softwarepakket
1		Account wordt toegewezen aan foutieve gebruiker	<ul style="list-style-type: none"> - fix release voor oplossing - test en monitoring - password flow review
1		In overleg met het stadsbestuur organiseerde de ICT-leverancier het manueel herstarten van een host-servercomputer, die gegevens verwerkt voor het bestuur. Meerdere servermachines starten niet meer correct waaronder de antivirus en antimalware	<ul style="list-style-type: none"> - sturen van een schriftelijke klacht aan de leverancier, over de gevolgde werkwijze - interne ondersteuning opstarten van de personeelsleden door ICT medewerkers - externe ondersteuning opstarten van het bestuur door de leverancier volgens SLA
1		Gepoogd om in te breken op oude server waar het vorige elektronisch patiëntendossier (EPD) op staat. Van oude firewall naar nieuwe firewall werd security policy geactiveerd die niet geactiveerd moest worden. Hierdoor was er toegang tot de oude EPD-server.	<ul style="list-style-type: none"> - interne ICT deactiveerde de security policy - overleg tussen ICT en EPD-beheerder om het vorige patiëntendossier af te sluiten

2		Hacking servers van hostingprovider van verwerker waardoor mogelijk ongeoorloofde toegang tot persoonsgegevens via de virtualisatieinfrastructuur	/
1		Ingevolge een gekende exploit is een succesvolle inbraakpoging ondernomen	<ul style="list-style-type: none"> - opnieuw opbouwen van de web application delivery controller (ADC) toestellen - opnieuw instellen wachtwoord voor verbinding gebruikersdatabase - opnieuw instellen wachtwoorden domeingebruiker
	5	RANSOM/CRYPTOLOCKER	
5		<p>- pc medewerker geïnfecteerd maar geen data geëncrypteerd. Dienst ICT heeft snel gehandeld en toestel volledig kunnen isoleren. Enkel lokaal opgeslagen gegevens zijn blootgesteld geweest. Geen sporen dat gegevens gekopieerd zijn.</p> <p>- een cryptovirus codeerde alle data op de server en op 1 machine</p> <p>- de IT dienstverlener werd getroffen door een cryptovirus. Hierdoor is er geen toegang tot e-mail</p>	<p>Maatregelen kort na opmerken incident (curatief)</p> <ul style="list-style-type: none"> - toestel isoleren - firewall laten nakijken - alle toestellen en servers worden overschreven met een nieuwe installatie <p>Maatregelen (voor toekomst)</p> <p>Technische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - dubbele authenticatie geactiveerd op het cybersecurity platform en op VPN-verbinding naar gemeentelijk netwerk - nieuwe back-upserver installeren - RDP(Remote Desktop Protocol) verbindingen worden niet toegelaten <p>Organisatorische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - updaten van de ICT-policy - rechten op shares worden strenger ingesteld - strenger wachtwoordbeheer wordt afgedwongen - sensibiliseringsmails en -berichten verspreid via intranet
	12	DIEFSTAL	
8		Diefstal laptop/tablet/smartphone/USB-sticks	<p>Maatregelen kort na opmerken incident (curatief)</p> <ul style="list-style-type: none"> - wachtwoord e-mail en clouddienst voor het online opslaan van bestanden gewijzigd - VPN verbinding geblokkeerd <p>Maatregelen (voor toekomst)</p> <p>Technische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - harde schijf was al geëncrypteerd - schijfencryptie in andere laptops geïnstalleerd - multifactorauthenticatie invoeren - onderzoeken of alle mobiele toestellen in MDM geplaatst kunnen worden en voorzien van wissen

		<p>op afstand</p> <ul style="list-style-type: none"> - veiligheidssloten op ramen - inbraakalarm reactiveren - encrypteren van USB-sticks <p>Organisatorische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - afspraak om lokaal STEEDS op slot te doen - schoolbestuur kijkt na of installeren van bewakingscamera in de gang van zorglokaal en secretariaat en bureau directie financieel haalbaar is op korte termijn - uitwerken reglement voor mobiele toestellen en sensibilisering hierrond - herinneren afspraken dat er geen doc op C schijf van desktops/laptops mogen bewaard worden - bijkomende awareness over wachtwoordbeleid bij personeelslid dat handleiding maakte <p>Procedurele afhandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - diefstal werd aangegeven bij de politie
4	Diefstal tas met papieren documenten/niet digitale agenda met persoonsgegevens	<p>Technische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - documenten bijhouden in afgesloten kast in een afgesloten lokaal - gebruik digitale agenda <p>Organisatorische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - papieren mogen de school niet meer verlaten - aanpassing procedure voor inzamelen gegevensfiches <p>Procedurele afhandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - diefstal werd aangegeven bij de politie
	Misbruik toegang(srechten)	
10	Vermoedelijke onrechtmatige inzage van een patiëntendossier/Rijksregister/bevolkingsregister/... voor persoonlijk gebruik. (Gegevens worden mogelijk tegen de betrokkene gebruikt in een privé-zaak)	<p>Maatregelen kort na opmerken incident (curatief)</p> <ul style="list-style-type: none"> - laptop en SIM-kaart werden in beslag genomen - personeelslid zal worden afgesloten van toegang naar alle authentieke bronnen <p>Maatregelen (voor toekomst)</p> <p>Organisatorische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - diensthoofd werd ingelicht - blijven houden van opleidingen rond privacy en gegevensbescherming, niet alleen voor nieuwe medewerkers maar ook voor anderen - periodieke controles (per kwartaal)

		<ul style="list-style-type: none"> - rollen en rechten nauwgezet worden nagekeken op geregelde tijdstippen - opname i/h incidentenregister <p style="text-align: center;">Procedurele afhandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - het ethisch comité werd erbij betrokken - tuchtprocedure - betrokken werknemer werd ontslagen/geschorst
3	Onrechtmatig doorsturen van gegevens uit personeelsdossiers/Rijksregister	<p style="text-align: center;">Maatregelen kort na opmerken incident (curatief)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Audit Vlaanderen voerde forensisch onderzoek <p style="text-align: center;">Organisatorische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - nadruk leggen op naleven deontologische code - misnoegde werknemers voorkomen - rapport Audit Vlaanderen werd meegedeeld aan de gemeenteraadsleden <p style="text-align: center;">Procedurele afhandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - start tuchtdossier - medewerker die de mail verstuurde wordt geëvalueerd - gesprek zal plaatsvinden tussen algemeen directeur en schepen
2	Schending van het ambtsgeheim voor persoonlijk gewin	<ul style="list-style-type: none"> - verspreiden van een algemene communicatie ter sensibilisering, om hen te wijzen op hun persoonlijke verantwoordelijkheden
1	Werknemer neemt bij ontslag gegevens van werknemers/patiënten mee.	<ul style="list-style-type: none"> - intrekking van de toegangsrechten van de dader - wachtwoord werd gewijzigd - back-ups van file server en mailserver - back-ups en fileservers over langere periodes bijhouden - lek werd gemeld bij gekoppelde dienst - aanpassen v/h arbeidsreglement
2	Publicatie op sociale media of via pers	
1	Persoonsgegevens doorgeven aan de pers	<ul style="list-style-type: none"> - sensibilisering
1	Briefwisseling met handtekeningen die gedeeld werd op sociale media	<ul style="list-style-type: none"> - sensibilisering
	FYSIEK VERLIES EN ONBESCHIKBAARHEID	
14	ONBESCHIKBAARHEID VAN PERSOONSgegevens	
1	Studentenkaarten aspirant-inspecteurs intern verloren gegaan	<ul style="list-style-type: none"> - zoekactie(s) naar vermiste kaarten - nieuwe studentenkaarten aangevraagd - politionele aangifte van verlies
1	Enveloppe met facturen is ergens open gegaan en inhoud is er uitgevallen. De enveloppe kwam leeg aan op de boekhouding	<ul style="list-style-type: none"> - contact opgenomen met Bpost - afspraak om grote enveloppen extra dicht te plakken met plakband

2		Papieren dossier niet terug te vinden (in centraal archief).	<ul style="list-style-type: none"> - opstart werkgroep digitalisering medische dossiers - DPO, directie, betrokkene partijen (patiënt, betrokken arts..) werden ingelicht
1		Na het kopiëren van een aantal documenten op de printer van de Dienst Cultuur, zijn een drietal documenten met namen van leerlingen van de Zomerschool2020, deelnemers aan het Sportkamp blijven liggen op de tafel naast het kopieerapparaat.	<ul style="list-style-type: none"> - bewustwordingscampagne
1		Foutief uitgeprint document door medewerker dat op een printer van campus terecht kwam	<ul style="list-style-type: none"> - printen nog enkel mogelijk te maken door de printopdracht te activeren aan de bewuste printer - bewustwordingscampagne omtrent foutief uitgeprinte documenten en achteloos achtergelaten documenten in de onmiddellijke omgeving van printers
1		onbeschikbaarheid gegevens (1werkdag): 1) falende hardware 2) Niet beschikbaar stellen van IT-beheersinformatie door externe leveranciers.	<ul style="list-style-type: none"> - opstarten van storage-functie op ander NAS-toestel, manuele controle en herstel van corrupte data - de externe leverancier werd gecontacteerd om de nodige informatie ter beschikking te stellen aan de IT-dienst van de gemeente
7		Tijdelijke niet beschikbaarheid van persoonsgegevens door tijdelijke onbereikbaarheid van elektronische gegevens opgeslagen op servers van leveranciers van cloud-toepassingen, en/of op servers van overheidsdiensten (7 meldingen 1 incident)	<ul style="list-style-type: none"> - het bestuur vraagt verwerker om de geplande redundantie te bevestigen of te realiseren
		INFORMATIE KOMT ONGEWILD BIJ VERKEERDE BESTEMMELING TERECHT	door foutieve manipulatie of niet geschikte middelen
	8	ONGEWILDE/ONTERECHTE PUBLICATIE	
1		blijvende publicatie nadat de termijn voor openbaar onderzoek reeds was verstreken.	<ul style="list-style-type: none"> - document werd verwijderd van de webserver - url van document werd voorzien van een redirect naar de homepagina van de gemeente - verzoek aan Google om het document tevens te verwijderen uit de zoekresultaten en de cache van Google
1		Het betreft een incident van twee lijsten die gepubliceerd zijn op de website van het agentschap. Deze lijst bevat het KBO-nummer, de bedrijfsnaam en het steunbedrag.	<ul style="list-style-type: none"> - eenmanszaken werden van de lijst geweerd.
1		Publicatie persoonsgegevens van de winnaars van een eindejaarsactie via website gemeente en affiches	<ul style="list-style-type: none"> - formeel advies gericht aan college om dit in de toekomst te vermijden en steeds de toestemming op voorhand te vragen aan deelnemers van de actie (voor wat betreft verdere publicatie).
1		Op website v.d. stad kunnen onderwijsinstanties een bezoek aan de bib of één v.d. buurtfilialen aanvragen. Door het aan/afvinken v.e. optie in de ontwerpmodule v.h. formulier waren de ingevulde aanvraagformulieren leesbaar online en gecashd door Google	<ul style="list-style-type: none"> - procedure bij Google om gegevens uit cache te halen - melding aan de auteur v.h. betrokken formulier met aandachtspunt rond het belang van aan/afvinken v.d. betrokken optie - melding verwerker die webplatform beheert i.f.v. mogelijke aanpassing beheersmodule

1		Bekendmaking naam en voornaam en adres van aanvrager speelstraat. Persoonsgegevens zijn (bij opzoeking) terug te vinden op het internet.	<ul style="list-style-type: none"> - de wissing van het document - een stappenplan: hoe moeten dergelijke klachten correct worden afgehandeld - bewustmakingsessies - persoonsgegevens niet meer opnemen in de politiereglementen.
1		Publiceren besluitenlijst CBS op publieke website waarbij door een menselijke fout persoonsgegevens werden mee opgenomen in formulering van enkele besluiten. Voor omgevingsvergunningen geldt een publicatieplicht, was nu langer publiek dan normaal	<ul style="list-style-type: none"> - striktere controle - aanpassen van procedures voor het online plaatsen van documenten - overleg met intern betrokken personen
1		In de raadpleegomgeving van de notuleringssoftware werd na een update door de softwareleverancier onterecht de inhoudelijke toelichting van de besluiten en de geheime zitting gepubliceerd op de website. In deze toelichting worden persoonsgegevens vermeld.	<ul style="list-style-type: none"> - na elke update door de leverancier controle door de dienst midoffice
1		Aanroepen van gegevens via externe service (API) publiek beschikbaar.	<ul style="list-style-type: none"> - web services worden gesplitst in 2 delen: <ul style="list-style-type: none"> . pagina's om wachtplaats op te vragen en bijhorend geheim off-line halen . alle andere services zijn voorzien van een nieuw geheim - caches clearen
	53	ONACHTZAAMHEID MAIL/BRIEVEN/DOCUMENTEN	E-
1		Het dossier mbt een klacht heeft in een publieke map secretariaat gestaan, toegankelijk voor al het personeel	<ul style="list-style-type: none"> - personeel er op wijzen informatie op de juiste locatie te plaatsen - in de mappenstructuur worden veilige locaties voorzien, waar dat nog niet het geval zou zijn.
1		Een Excelbestand dat identificeerbare informatie bevat over de leefvergoedingen van gedetineerden die hun detentie uitzitten onder elektronisch toezicht, tijdelijk zichtbaar voor onbevoegde personeelsleden. Document op foute plaats opgeslagen	<ul style="list-style-type: none"> - informeren naar het mogelijke gebruik van 'data loss prevention' data - in tussentijd gevoelige bestanden - zoals deze xlsx - altijd te beveiligen met een paswoord
8		Emailadressen per ongeluk in CC gezet in plaats van BCC	<ul style="list-style-type: none"> - sturen verontschuldigungsmail met oproep tot verwijdering van de mail en de emailadressen niet te gebruiken voor andere doeleinden - sensibilisering werknemer(s) - mail sturen naar de cliënten met vraag om niet te antwoorden via 'reply all' - extra nakijken van ontvangers voor het effectief verzenden van mails - de medewerker die de mail verstuurd werd aangesproken - sensibilisering van de volledige organisatie over gebruik cc - alternatieve manier om dergelijke mails te versturen wordt onderzocht
22		Het versturen van een brief/e-mail naar een verkeerde geadresseerde (verkeerde persoon) door onachtzaamheid.	<p>Maatregelen kort na opmerken incident (curatief)</p> <ul style="list-style-type: none"> - contact tussen afzender en persoon die mail onterecht had ontvangen

		<p>o.a. na technisch falen bij de conversie van de adresgegevens op PDF naar mail ID, een manuele correctie plaats, waarbij fouten in adresgegevens</p>	<p>- aanslagbiljetten werden opnieuw verstuurd naar de juiste personen</p> <p style="text-align: center;">Maatregelen (voor toekomst)</p> <p style="text-align: center;">Technische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - bij voorkeur wordt een alternatieve methode gebruikt om verslaggeving te doen bv. telefonisch, via beveiligde bijlage - evaluatie huidige proces, zoeken naar een nieuw passend proces bv. versleutelde e-mail - versleutelen van lijsten met persoonsgegevens en gevoelige gegevens - versturen van wachtwoord via ander medium - uitgesteld verzenden - doccle token werd gereset <p style="text-align: center;">Organisatorische maatregelen</p> <ul style="list-style-type: none"> - in e-mailberichten nooit een volledige naam noteren, hoogstens initialen - medewerker werd gewezen op het feit om steeds te controleren als de bestemming correct is - sensibilisering - dubbelcheck op de geadresseerden - gesprek volgt met de medewerkers (envelop) - controle uitvoeren via EPD envelop (eventueel adressen laten uitlezen door EPD envelop) <p style="text-align: center;">Procedurele afhandeling</p> <ul style="list-style-type: none"> - fout werd bij de verwerker gemeld
<p>1</p>		<p>Burger kreeg foute uittreksel mee. De toepassing v.h. Centraal Strafregister blijkt soms bij een connectieprobleem de vorige aanvraag opnieuw op het scherm te tonen. Medewerker heeft niet gecontroleerd of naam correct was bij het meegeven v.h. uittreksel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - medewerkers erop gewezen steeds naam te controleren - aan de supportdienst van het centraal strafregister wordt gemeld dat soms de vorige opvraging op het scherm komt bij connectieproblemen
<p>13</p>		<p>Het versturen van een e-mail met een verkeerde bijlage/teveel persoonsgegevens</p>	<ul style="list-style-type: none"> - gevraagd aan de ontvanger die de brief verkeerdelijk ontvangen heeft om deze brief te vernietigen - toelichting gegeven hoe de foutieve handeling kon gebeuren - extra bewustmaking naar veilig e-mailen conform de ICT-code - automatisch uitstel op uitgaande e-mail instellen - bijlagen beveiligd versturen

1		Mail werd verstuurd naar emailadres dat geacht een voorbeeldadres/ fictief adres te zijn	- bewustmaking
	1	Door onjuiste gegevens	
1		Door fusie twee gemeenten zijn aantal straatnamen gewijzigd. Werd gestuurd naar het adres voor de fusie.	- adressen extra nakijken
	5	Onvoldoende kennis	
1		doorgeven rijksregisternummer aan advocaat	- verwittigen betrokkene - bewustzijn creëren - omgevingsvergunningen verhogen in classificatie
1		Informatie op verkeerde plaats ter inzage	/
2		onrechtmatig doorgeven van een detailfiche ophaling afvalcontainer aan huisvestigingsmaatschappij.	- diverse partijen werden op de hoogte gebrachte betreft de juiste handeling van persoonsgegevens - continue sensibilisering bij het personeel - in de toekomst wordt de leidinggevende bij de minste twijfel ingelicht - juridische procedure tussen de huisvestigingsmaatschappij en de huurder
1		Een bezwaarschrift werd doorgestuurd naar derden zonder de persoonsgegevens van de indieners de anonimiseren.	- de huidige manier van anonimisering wordt herbekeken
	6	ONGEWILD DOORGEVEN DOOR FOUT IN TOEPASSING	
1		Overschrijving naar verkeerd rekeningnummer	- onderzoek naar de aankoop van een software module budgetbeheer - er zal ook contact worden opgenomen met onze servicing officer bij bank om na te kijken of/en hoe we dit tijdelijk via webtoepassing bank kunnen proberen te vermijden
1		Technische fout bij versturen van aangifteformulieren belastingen per post	- aangiftes werden opnieuw verzonden - verwerker paste het systeem aan - opmaak v.d. aangifteformulieren aangepast om problemen te voorkomen bij het afdrucken - een \$ wordt geplaatst bij elke aangifte
1		Foutieve configuratie van bestemmingen voor elektronische externe communicatie vanuit het elektronisch patiënten dossier (EPD) door een EPD implementatiemedewerker van een ander ziekenhuis.	- intern simuleren van toegangsrollen om te identificeren welke medewerkers dit bericht ontvingen
1		Door een technische fout op extranet van website werden op een webpagina met de instelling	- register inkomende post wordt niet meer gepubliceerd op het extranet

		“private” de bijlagen (register inkomende post) opgeladen in een publieke map.	
1		Covid: doordat er maar 10 personen digitaal geregistreerd kunnen worden diende de contactonderzoeker de gegevens van de 11e contact/patiënt schriftelijk te noteren op papier. Hierdoor raakte diens identiteit bekend bij de contactonderzoeker (of call agent?)	<ul style="list-style-type: none"> - via logging werd nagegaan wie call agent was die de inbreuk pleegde - betrokkene werd gecontacteerd - er werd aan de verwerker gevraagd het systeem aan te passen - sensibilisering
1		Een fout in een zakelijke applicatieplatform dat bestaat uit cloudgebaseerde apps voor CRM en ERP, waardoor medewerkers inzage hadden in e-mails van collega's.	<ul style="list-style-type: none"> - contact met verwerker - verwijdering van alle e-mails uit platform - communicatie uitgestuurd naar alle medewerkers - uitschakeling 'folder-tracking' - uitschakeling 'smart matching' - testen van verschillende scenario's met vernieuwde instellingen
	11	GEBRUIKERS- en TOEGANGSBEHEER	
2		Verkeerde rechtentoe wijzing in notulensoftware waardoor gemeenteraadsleden en personeel gemeente en OCMW inzage kregen in de agenda en sociale dossiers en verslagen van het bijzonder comité voor de sociale dienst (BCSD) resp. een gemeenteraadslid	<ul style="list-style-type: none"> - aanpassing en beperking rechtenbeheer in software - uitwerking en definiëring procedures, stappen en rollenbeheer software
1		Betrokkene is tijdens een opleiding tot de ontdekking gekomen dat er toegang was tot eigen CV.	<ul style="list-style-type: none"> - toegang tot archief geblokkeerd voor all members - map met persoonsgegevens werd gemigreerd naar afgeschermd omgeving - lijsten gebruikersbeheer worden gecontroleerd
2		Verkeerde rechtentoe wijzing door misconfiguratie in ontwikkelcode.	<ul style="list-style-type: none"> - fout rechtgezet
1		Kwetsbaarheid ontdekt in de code authenticatieplatform voor burgers stad. Via url-manipulatie.	<ul style="list-style-type: none"> - updaten van de code om de kwetsbaarheid te verwijderen. - security static code vulnerability scanner tool gebruiken voor eigen ontwikkelde applicaties. Deze heeft de mogelijkheid om dergelijke kwetsbaarheden in ontwikkelcode te detecteren en mitigatie-acties te definiëren.

1		Ingebouwde rechtencontrole op het gebruik van de pagina niet correct.	<ul style="list-style-type: none"> - quick fix oplossing voor de mogelijke toekenning van andere rechten - fout in de programmatie is rechtgezet - herziening van de methode voor de opbouw van de toegangsrechten
3		onrechtmatige toegang door foute parameter	- hersteld
		I.V.M. ONDERWIJS	
		KWAAD OPZET	
	4	hacking	
1		Diefstal van PC-login leerkracht. Leerling die gegevens gestolen heeft, heeft printscreens gemaakt van het leerlingvolgsysteem en deze naar de betrokken leerlingen doorgestuurd.	<ul style="list-style-type: none"> - briefing personeel - 2-factor authenticatie voor gebruikers met verhoogde rechten - wijzigen wachtwoord - slachtoffers ingelicht - gesprek met leerlingen - klacht politie
1		Derden (vermoedelijk leerlingen van de school) hebben ingelogd in een account van een leraar van de school	- 2-factor authenticatie
1		2 leerlingen die zich onrechtmatig hebben toegang verschaft tot delen van de Smartschool-omgeving waartoe zij niet bevoegd zijn	<ul style="list-style-type: none"> - leerlingen werden preventief geschorst - forensisch onderzoek van de IT-systemen
1		Leerling gaf zijn/haar wachtwoord van Smartschool-account door aan andere leerling waardoor de laatste dan toegang had tot de mailbox.	<ul style="list-style-type: none"> - gesprek met beide leerlingen - wachtwoorden aangepast
		ransom	
		/	
		phishing	
		/	
		diefstal	
		/	
		INFORMATIE KOMT ONGEWILD BIJ VERKEERDE BESTEMMELING TERECHT	door foutieve manipulatie of niet geschikte middelen
	1	Ongewilde/onterechte publicatie	
1		Een PDF met daarin de rapporten van een bepaalde klas werd op een fileserver op een verkeerde plaats gezet, waardoor dit bestand door Google werd geïndexeerd en bijgevolg opzoekbaar was via Google.	<ul style="list-style-type: none"> - Google gevraagd bestand uit hun indexeringen/zoekresultaten te halen (met succes) - aangekaart op personeelsvergadering leerkrachten

			<ul style="list-style-type: none"> - nieuwe website voor de scholen extra prioriteit gegeven - ouders gecontacteerd
	6	Verkeerde bestemming of teveel of verkeerde informatie	
1		Ouders konden 10 minuten persoonsgegevens van klasgenoten inkijken. Een klaslogin is meegegeven i.p.v. de login per klas.	<ul style="list-style-type: none"> - bijscholing over lerarenplatform
1		Er werd een mail gestuurd naar een aantal ouders. Bij de mail moest een bijlage gevoegd worden, maar er werd geklikt op een verkeerde bijlage	<ul style="list-style-type: none"> - aan alle ontvangers werd meteen een mail gestuurd om de vorige mail te deleten - de werknemer werd aangesproken over de manier van aanpak om dit te voorkomen in de toekomst
1		Ouders ontvingen onbedoeld een link naar de databestanden van het aanmeldsysteem	<ul style="list-style-type: none"> - deelbare link direct stopgezet - gesprek gehad met ouder die bestand downloadde en die laatste bevestigde het bestand te zullen verwijderen - in de toekomst wordt enkel toegang gegeven tot deze gegevens met verificatie
1		Smartboard stond aan terwijl leerkracht smartschoolmailbox opende en tussen de berichtenlijst stond een mail v.d. klasleraar met als onderwerp 'voornaam van de leerling-ADHD en autisme' alle leerlingen konden dit zien.	<ul style="list-style-type: none"> - richtlijnen aan alle leerkrachten dat het onderwerp in communicatie geen leerlingnamen in combinatie met gevoelige persoonsgegevens mag bevatten. - richtlijnen bij gebruikbeamer/smartbord in de klas
2		het versturen van rapporten in leerlingenvolgsysteem naar leerlingen i.p.v. leerkrachten	<ul style="list-style-type: none"> - intrekken van het bericht door ICT-dienst. - leraar heeft excuses gestuurd via leerlingenvolgsysteem naar ouders en leerlingen. - sensibiliseren: de handleiding voor het aanmaken van rapporten in Smartschool wordt nogmaals doorgestuurd in de volgende interne communicatie aan de leraren.
		ANDERE	
		/	

3.8 Onderzoeken

In het kader van gemelde inbreuken (datalekken) en ingediende klachten wordt er telkens een desktoponderzoek uitgevoerd.

Naar aanleiding van ingediende dossiers en informele meldingen worden regelmatig instanties uitgenodigd zodat de commissieleden vragen kunnen stellen.

3.8.1 O/2020/01 - inspectie n.a.v. datalek ransomware lokaal bestuur

Dit dossier houdt de inspectie en het inspectierapport van de twee door de VTC aangewezen leden in. Het betreft het datalek VTC/L/2020/015.

3.8.2 O/2020/02 - lokale contact tracing COVID-19

De VTC was verontrust doordat in de pers meerdere **lokale initiatieven** worden aangekondigd die de door de Vlaamse Gemeenschap samen met het federale niveau opgezette **contact tracing** lijken te willen uitbreiden. De VTC neemt aan dat de situatie zwaardere maatregelen kon vragen, maar had twijfels bij de manier waarop deze werden opgezet en omkaderd.

De VTC heeft een **brief** geschreven aan de **minister** bevoegd voor de lokale besturen.

In de eerste plaats betwijfelde de VTC of er een degelijk juridisch kader bestond. Wat de meldingsplicht aan en de taken van Sciensano, de creatie van de Corona-app en de werking van het Vlaamse contactcentrum betreft, heeft de VTC kennis genomen, via aan haar voorgelegde adviesvragen, van een in detail uitgewerkte regeling inzake de verwerking van persoonsgegevens. Daarin worden veel maatregelen ter bescherming van de gevoelige gezondheidsgegevens en contactgegevens (relaties) vastgelegd.

De vraag was dus of voor de lokale contactopsporing een gelijkwaardige regeling werd uitgewerkt. De VTC vreesde dat deze **noodzakelijke juridische omkadering** niet voorhanden was.

In de tweede plaats wist de VTC dat, op basis van de verplichting opgelegd door de AVG, door het agentschap Zorg en Gezondheid samen met de partners bij het project een uitvoerige gegevensbeschermingsimpactanalyse (GEB of DPIA) werd uitgewerkt die alle mogelijke risico's voor de betrokkenen beschreef en beschermende maatregelen voorstelde.

Ook hiervoor betwijfelde de VTC dat de nodige analyse was gebeurd en dat de nodige technische en organisatorische waarborgen gerealiseerd waren.

Er dreigde eerder een **wildgroei** aan te komen waarbij het ene lokale bestuur opbiedt tegenover het andere.

Het waren uitzonderlijke tijden die ongetwijfeld uitzonderlijke maatregelen konden verantwoorden, maar het blijft daarbij essentieel dat de burger werkelijke en effectieve garanties krijgt dat zijn of haar fundamentele rechten gewaarborgd blijven – hetgeen ook nodig is om het vertrouwen in het systeem/de systemen te behouden. Die garanties moeten onder meer de proportionaliteit van de verwerking van persoonsgegevens betreffen, de beperking van de doeleinden waarvoor de gegevens gebruikt kunnen worden, de toegang tot de gegevens en afdwingbare bewaartermijnen.

Het leek de VTC aangewezen dat voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft, zowel het juridische kader (procedures en beperkingen) als de praktische uitvoering (dataverzameling en verwerking), meer aansluiten bij

wat er centraal al gerealiseerd is. Dit was volgens de VTC ook de enige manier om controle te kunnen uitvoeren op de goede uitvoering.

Het was de bedoeling van de VTC de minister hiermee bewust te maken van deze gegevensbeschermingsproblematiek en een aanzet te geven tot een bijsturing.

3.8.3 O/2020/03 - Energiedataplatform: hosting en anonimisering

De aanleiding van dit onderzoek was een raadpleging door VEA in verband met de rechtsgrond voor het energiedataplatform.

Het VEA is vanuit de Vlaamse, Federale en Europese Overheid verplicht om periodiek (maandelijks, halfjaarlijks, jaarlijks, tweejaarlijks, ...) te rapporteren rond premies, EPB, EPC, enz. Die rapporten zijn gebaseerd op data aangeleverd door Fluvius en Elia, die verder worden verrijkt met referentiedata.

Die data werden tot voor kort via verschillende kanalen aangeleverd aan de verantwoordelijke van een bepaald datadomein binnen het VEA. Om tot het uiteindelijke rapport te komen, waren veel manuele tijdsintensieve en repetitieve bewerkingen nodig.

Vandaar de implementatie van een EDP (Energiedataplatform) waarin de data centraal, op niveau van de organisatie, ter beschikking worden gesteld voor rapportering, hierbij rekening houdend met wie welke data mag zien.

Er wordt gebruik gemaakt van een Data Portal voor data-uitwisseling tussen de dataleveranciers (Fluvius, Elia) en het VEA. Naast het gebruik van data binnen het VEA voor de verplichte rapportering, zal de mogelijkheid worden geboden dat externe partijen (bv. andere VO-departementen) zich op aanvraag kunnen connecteren aan de Data Portal om specifieke data te af te laden (op basis van protocollen die worden opgesteld tussen het VEA en de externe partij, na validatie van de DPOs van het VEA en externe partij).

Er werd de VTC een presentatie bezorgd en er was een overleg op 20 april 2021 met de verantwoordelijke. Naar aanleiding daarvan werd de architectuur al aangepast. De VTC had 15 vragen geformuleerd in verband met de **hosting (cloud) en het gebruik van AI, encryptie en anonimisering²** aan de verantwoordelijke gesteld. VEA heeft antwoorden op de vragen aan de VTC bezorgd. Op basis van dat antwoord heeft de VTC volgend advies aan de verantwoordelijke bezorgd:

Dit leek geen AVG-conforme aanpak, aangezien uitgegaan moet worden van een risico-inschatting voor de rechten en vrijheden van de betrokkenen. Er werd pas recent aan een DPIA gewerkt.

De keuze voor de cloud provider werd enkel verantwoord door te verwijzen naar de (niet aan de VTC voorgelegde) cloud-first-strategie van de Vlaamse Overheid. De VTC onderstreept dat een cloud-first-strategie niet impliceert dat er geen afweging moet gebeuren over de keuze van een cloud provider: cloud-first impliceert niet eender welke cloud provider first. De VTC begrijpt niet waarom deze specifieke geplande verwerking niet in een klassiek datacenter zou kunnen, en zeker niet waarom de cloud-keuze op een niet-Europese provider zou moeten vallen. In het kader van een DPIA kunnen ook alternatieve oplossingen worden bestudeerd, des te meer omdat er geen functionaliteiten, diensten of garanties nodig leken te zijn die enkel bij een niet-Europese provider voorhanden zouden zijn.

² Met de anonimiseringsbouwsteen van het Facilitair Bedrijf. Bleek over pseudonimiseren of eerder encrypteren te gaan. De VTC heeft informatie over de bouwsteen opgevraagd bij het Facilitair Bedrijf. De bouwsteen was nog in voorbereiding en een korte toelichting werd aan de VTC bezorgd.

De VTC beval aan dat het project ook op basis van de matrix in haar advies VTC/A/2020/05 zou worden beoordeeld. De situering in de matrix zal afhankelijk zijn van de informatieclassificatie en de aard van de mogelijke provider bepalen. De matrix geeft ook aan welke maatregelen minimaal moeten worden genomen. Zo zal er als de verwerking on premise gebeurt, niet per se geanonimiseerd of gepseudonimiseerd moeten worden. Als de verwerkingsverantwoordelijke vindt dat het een cloudtoepassing moet zijn, dan wijst de VTC er op dat het een Europese kan zijn.

De VTC wenste op de hoogte gehouden te worden van de DPIA en de keuzes die de verwerkingsverantwoordelijke zou maken.

3.8.4 O/2020/04 - migratie testomgeving Vlaams toegangsbeheer naar Amazon Web Services

De VTC had kennis genomen van de plannen om het toegangsbeheer (ACM) voor meer dan 300 applicaties van de Vlaamse overheid te migreren naar een **publieke cloudleverancier** die niet Europees is.

Ze heeft voor de vermelde problematiek contact opgenomen met het Facilitair Bedrijf en er werd een overleg georganiseerd op 17 december 2020.

Uit de antwoorden die de VTC voorafgaand aan het overleg en tijdens het overleg had ontvangen, bleek dat er op het vlak van risicoanalyse veel aandacht werd besteed aan de technische beveiliging, maar niet zo aan de gegevensbeschermingseffecten. Bovendien valt het op dat er nauwelijks gekeken werd naar de mogelijkheid om met Europese cloudproviders of andere eigen datacenters te werken, terwijl de vereisten van het platform dat lijken toe te laten.

Op dat overleg had de VTC enkele bijkomende vragen gesteld die toen nog niet beantwoord werden en de VTC legde ze in een brief aan het Facilitair Bedrijf van 30 december 2021 gedeeltelijk opnieuw voor:

1e de VTC vroeg een relevant en representatief voorbeeld van een uittreksel uit een logbestand om na te gaan welke informatie hierdoor wordt vrijgegeven over het gedrag van een gebruiker. Dit met name om te verifiëren in welke mate een entry in een logbestand toelaat om de identiteit van een gebruiker te bepalen, of diens gedrag te profileren;

2e wat de proxy-IDP functie betrof voor het onderwijzend personeel wenste de VTC een antwoord op de vraag welke informatie daarbij in het ACM gecapteerd werd die toeliet om de identiteit van een gebruiker te bepalen, of diens gedrag te profileren;

3e in het overleg werd geantwoord dat de url-headers van het surfgedrag of e-mailheaders van e-mailverkeer niet gecapteerd werden in de logbestanden (of elders). We vroegen daarvan schriftelijke bevestiging (of nuancering);

4e een van de risico's die volgens de VTC onvoldoende werd toegelicht, was dat van het overnemen van een identiteit of rol door een derde die zich onrechtmatig toegang zou verschaffen in het ACM (en daarmee ook de aan die persoon verleende toegangen). De VTC vroeg bevestiging of het overnemen van een identiteit of rol ook het hacken van IDM (gebruikersbeheer) vereiste, of kon dat ook op een andere manier?

5e de VTC had begrepen dat op dat moment alleen de testomgevingen van de betrokken applicaties werden gemigreerd. Zoals al gevraagd op het overleg, wilde de VTC weten hoeveel personen er (bij benadering) bij het testen betrokken zouden zijn.

De VTC was van oordeel dat voor zover het aantal personen van wie de persoonsgegevens gevat zijn door het testen beperkt was (dat kon de VTC nog niet beoordelen), het testen kon doorgaan, maar ze vroeg updates van het verloop van deze test.

Aan de andere kant wou de VTC al duidelijk maken dat ze de geplande migratie van de productieomgeving, op basis van de nu gekende informatie, als zeer problematisch beoordeelde en niet in overeenstemming met het gegevensbeschermingsrecht.

De VTC was van oordeel dat dit project eerst grondig moet worden doorgelicht en vroeg daarom een overleg met de personen die technisch het best op de hoogte waren van de werking van ACM.

Het Facilitair Bedrijf heeft bij mail van 7 januari 2021 antwoorden aan de VTC bezorgd. De VTC heeft daarvoor, in een brief van 15 januari 2021 bedankt, maar bleef van oordeel dat de wijze waarop dit project was opgezet niet conform de AVG en de richtlijnen van de VTC was en daarom een maatregel opgelegd. De bezwaren betroffen volgende punten:

- de gegevensbeschermingsbeoordeling (GEB) waarbij de risico's voor de betrokkenen onvoldoende in kaart werden gebracht. Bovendien had de GEB voltooid moeten zijn vóór de verwerking aanvangt. Het gegeven dat een GEB later bijgewerkt kan (en moet) worden indien er zich nieuwe elementen aandienen, neemt niet weg dat een initiële GEB wel voltooid moet zijn;
- de verplichte raapleging van de VTC over de GEB: Op grond van artikel 36, AVG, moet wanneer uit de GEB blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren, voorafgaand aan de verwerking de VTC geraadpleegd worden. Deze verplichting geldt ook wanneer de verantwoordelijke maatregelen heeft genomen om het risico te beperken. Uit het advies en waarschuwing VTC/A/2020/05 van 8 september 2020 van de VTC kon afgeleid worden dat de VTC hier een hoog risico ziet. Bovendien betreft het een verwerking zoals vermeld in punt 18 van de GEB-lijst van de VTC. Op basis van de informatie waarover de VTC beschikt, kan ook niet afgeleid worden of een functionaris voor gegevensbescherming (in alle onafhankelijkheid) een advies heeft gegeven over de GEB;
- het niet naleven van de waarschuwing van VTC/A/2020/05: ondanks dit advies en de waarschuwing van de VTC heeft het Facilitair Bedrijf, zonder rekening te houden met de matrix die de VTC heeft voorgesteld, en zonder andere mogelijke oplossingen ernstig te overwegen, beroep gedaan op een niet-Europese leverancier voor de noodzakelijke infrastructuur onder een hoeksteen van de beveiliging van quasi elke toepassing van de Vlaamse overheid.

Wat het technische aspect betreft, nam de VTC kennis van het feit dat het FB ernaar streefde om de infrastructuur op te delen in **logische 'eilanden'**, onder meer met de bedoeling om de veiligheid te verhogen, en om afhankelijkheid van een dienstenleverancier te vermijden vanuit de optiek dat dergelijke eilanden minder of geen gebruik maken van diensten die uniek zijn voor die leverancier. De VTC onthaalde dit positief, maar zij wees er ook op dat een eiland in de publieke cloud niet gelijk te stellen is met een echte private cloud. In een publieke cloud-omgeving draaien immers meerdere klanten op dezelfde hardware (cpu, memory, storage) en bestaat het risico dat een virtuele machine van één klant, toegang krijgt tot de resources (geheugen en opslag) van een andere virtuele machine. Een inbreuk in één machine kan ook reeds ernstige gevolgen hebben.

De VTC begreep dat de verwerking op dat moment niet zomaar kan worden stopgezet of gewijzigd, gezien de impact op de continuïteit van de dienstverlening van de VO. Maar de voortzetting kon enkel **tijdelijk**, waardoor eventuele (te onderzoeken) risico's die de verwerking met zich meebrengt zich enkel tijdelijk kunnen manifesteren en minder groot zijn.

Uit de uitleg die de VTC gekregen heeft, leidt ze af dat de architectuur van ACM opgebouwd is met open, niet-leverancier-specifieke componenten en systemen en zo is opgevat dat een **exit** altijd – weze het niet gemakkelijk - mogelijk is. Ze vroeg dan ook om de mogelijkheid van **alternatieven** verder te onderzoeken en in het vooruitzicht te stellen. De VTC heeft hiervoor een termijn van zes maanden gegeven. Ze vroeg daarbij om haar na drie maand een tussentijds rapport te bezorgen. Ze vroeg ook om op de hoogte gehouden te worden van elke wijziging van de verwerking en herinnerde er aan dat bij wijzigingen voorafgaand een nieuwe GEB moest worden opgesteld.

Het Facilitair Bedrijf heeft op 28 januari 2021 een **reactie** aan de VTC bezorgd waarin het ondermeer aangeeft dat de GEB zal worden aangepast, uitlegt wat de voordelen zijn van deze cloudprovider, uitlegt dat er wel een exit-strategie aanwezig is en dat de hulp van VTC gevraagd wordt om in dialoog te gaan met de niet-Europese spelers om op een realistische manier de ontstane situatie te remediëren.

In afwachting bezorgt HFB aan de VTC zoals afgesproken inkijk in de evolutie voorafgaand de gevraagde tussentijdse evaluatie na drie maand (rond 25 april) en een afsluitend overleg na 6 maand (rond 25 juli).

Het overleg wordt een paar keer uitgesteld. Op 25 juni 2021 is er een overleg en wordt de **DPIA** aan de VTC bezorgd. Het Facilitair Bedrijf vraagt om verdere behandeling uit te stellen tot na de verlofperiode.

De DPIA die het Facilitair Bedrijf aan de VTC had bezorgd en voorgesteld werd besproken op de zitting van 7 september 2021. De reactie van de VTC werd op 6 oktober 2021 aan het Facilitair Bedrijf bezorgd.

In verband met de DPIA was de VTC van oordeel dat bepaalde belangrijke aspecten onvoldoende aan bod kwamen.

Dat betrof in eerste instantie het miskennen van ACM als een **kritische infrastructuur** (vergelijkbaar met wat bedoeld wordt in de NIS-RL). ACM werkt (zoals FAS³) transversaal. In het geval van een hack krijgt de hacker toegang tot een hele reeks gegevens van burgers en ambtenaren. Dit is vergelijkbaar met kritische infrastructuur zoals bedoeld in de NIS-richtlijn. Als er dus ooit een hack is, is dat een zeer kwalijke zaak. Na authenticatie krijg je veel toegangsrechten en een beheerder kan zelfs voor iemand anders inloggen en zijn sporen wegvegen. Dat kwam totaal niet terug in de maatregelen. De beveiliging was beneden peil, zeker gezien de gevoelige gegevens.

De VTC zag de volgende probleemsituatie: er kon een *systemic breach* komen, er zijn internet exposed systemen als FAS en ACM en er werd geen monitoring opgezet (zoals bij de banken). Dit zou moeten aangepakt worden in de geest van NIS2.

De VTC was van oordeel dat een zo kritische toepassing ook **niet in een public cloud** zou mogen gehost worden. Er zijn wel degelijk(e) datacenters binnen Europa die dit aankunnen. Andere grote organisaties maken ook geen gebruik van de public cloud voor hun kritische systemen/toepassingen.

Voor kritische infrastructuur moet er een zo strak mogelijke controle zijn en een *inhouse* of Europese oplossing in ieder geval beter is dan AWS.

Er zijn er **ook** volgende pijnpunten:

- architecturaal: identificatie en logging mogen niet in eenzelfde infrastructuur;
- vermijden van afhankelijkheden: logbestanden moeten buiten AWS-cloud;
- encryptie: bijkomende maatregelen vereist t.o.v. AWS zelf: de sleutel bevindt zich nu bij AWS en er zijn enkel contractuele waarborgen, wat onvoldoende is.

Dat er voorlopig geen alternatief was, is een gevolg van de infrastructuurkeuzes van de Vlaamse Overheid. Dit heeft als gevolg dat er een risico blijft bestaan zowel qua gegevensbescherming/privacy als operationeel voor de kritische infrastructuur voor de werking van de Vlaamse Overheid. Bovendien zijn er zeker ook het compliance-risico's. Dit terwijl de afhankelijkheid van de grote leveranciers ook blijft groeien.

De VTC stelde voor om door afgevaardigde commissieleden in oktober 2021 samen met Digitaal Vlaanderen een **security thread analyse** uit te voeren waarbij de oplossingen die ze aanboden zouden bekeken worden met het doel om een hogere bescherming te vinden.

³ Federale authenticatie dienst

Het Facilitair Bedrijf heeft op 21 november 2021 laten weten dat door onvoorziene persoonlijke omstandigheden niet kon worden ingaan op deze uitnodiging. Er werd afgesproken om de gesprekken rond ACM verder te zetten na 15 januari 2022.

3.9 Inspecties

Het onderzoek van dossiers gebeurt meestal administratief, al dan niet met een overleg met de verwerkingsverantwoordelijke.

Er werd in 2020 één maal door de VTC aan commissieleden de opdracht gegeven om een onderzoek uit te voeren.

Het dossier betrof een geval van ransomware bij een gemeente (VTC/O/2020/01). De aangeduide commissieleden zijn toen ter plaatse gegaan (19/05/2020) om met de gemeente uit te klaren wat de omstandigheden van de hacking waren en uit te zoeken welke maatregelen door de VTC bijkomend konden opgelegd worden.

De VTC heeft op 30 juni 2020 beslist om een berisping uit te spreken, maar in het schrijven worden ook het voorkomen van incidenten in de toekomst en het aanpakken van de problemen beklemtoond.

3.10 Verificaties

In de periode 2019 tot en met 2021 werden geen vragen tot verificatie in het kader van de toepassing van artikel 23, AVG, gesteld aan de VTC.

3.11 Maatregelen

De VTC heeft systematisch maatregelen opgelegd naar aanleiding van meldingen van datalekken en klachten en occasioneel na een onderzoek op eigen initiatief, de inspectie en uitzonderlijk naar aanleiding van adviesvragen.

Voor meer uitleg over de dossiers verwijst de VTC naar de andere hoofdstukken.

3.11.1 Maatregelen naar aanleiding van meldingen van datalekken:

De VTC spreekt in principe van zodra er sprake is van een datalek, zijnde een inbreuk op de beveiliging, een **berisping** uit omdat een datalek betekent dat er iets misgelopen is qua gegevensbescherming en de VTC wil aansturen op verbetering van het omgaan met persoonsgegevens.

In 2020 heeft de VTC hierdoor 207 berispingen uitgesproken, soms met flankerende maatregelen.

3.11.2 Maatregelen naar aanleiding van inspecties:

VTC/O/2020/01: een gemeente wordt berispt na een geval van ransomware. Naar aanleiding van de melding datalek VTC/L/2020/05.

3.11.3 Maatregelen naar aanleiding van onderzoeken:

VTC/O/2020/01: zie punt hiervoor.

VTC/O/2020/04: beperking van de verwerking in de tijd.

Zie onder punt 2.9.

3.11.4 Maatregelen naar aanleiding van adviesdossiers:

Uitzonderlijk leidt een adviesdossier tot het opleggen van een maatregel. In 2020 was dat het geval in het dossier VTC/A/2020/05.

De VTC heeft op basis van de behandeling van de adviesvraag enerzijds een algemene richtlijn geformuleerd en anderzijds een waarschuwing werd uitgesproken voor alle Vlaamse Bestuursinstanties. Zie onder punt 2.5.

3.11.5 Maatregelen naar aanleiding van klachtdossiers:

VTC/K/2020/01: stopzetting van de mededeling van gegevens uit het **bevolkingsregister** aan de vervoersmaatschappij met flankerende maatregelen.

VTC/K/2020/06: berisping en flankerende maatregelen.

VTC/K/2020/10: berisping.

Zie onder punt 2.6.

3.11.6 Maatregelen naar aanleiding van verificaties:

In 2020 waren er geen verificatiedossiers.

3.11.7 Maatregelen naar aanleiding van adviesvragen over protocollen:

In 2020 werden er geen maatregelen opgelegd n.a.v. adviesvragen over protocollen.

3.12 Registratie aanmeldingen functionarissen (DPO's)

In 2020 hebben Vlaamse instanties 340 aanmeldingen van functionarissen voor de gegevensbescherming gedaan bij de VTC. Dit waren vooral lokale besturen waaronder OCMW's en SHM's en SVK's.

3.13 Uitbouw van het kenniscentrum

3.13.1 Persoonlijke kennis en competentie

De leden of de medewerkers van het secretariaat hebben in 2020 deelgenomen aan onder meer volgende studiedagen en conferenties:

- 14/01/2020, Privacycafé, Data Protection Institute, Mechelen
- 21/01/2020, voorprogramma CPDP, 'State surveillance and the evolution of the ePrivacy reform: the hidden agenda behind a fundamental rights instrument', Brussel
- 22-24/01/2020, CPDP: Data Protection And Artificial Intelligence, Brussel
- 19/11/2020, Azure Confidential Computing, webinar.

3.13.2 Kennis delen

- 17/02/2020, presentatie Advies Vlaamse Toezichtcommissie nr. 2019/10 van 1 oktober 2019 betreffende het maken van foto's in een schoolcontext voor de koepel van het gemeentelijk onderwijs OVSG, Brussel
- 21/03/2020, Congres GDPR professionals, HOWEST, Brugge
- 19/11/2020, ANPR-camera's 'slimmer dan gedacht', panel, webinar

3.13.3 Website

De Vlaamse Toezichtcommissie heeft een eigen website: <https://overheid.vlaanderen.be/vlaamse-Toezichtcommissie>

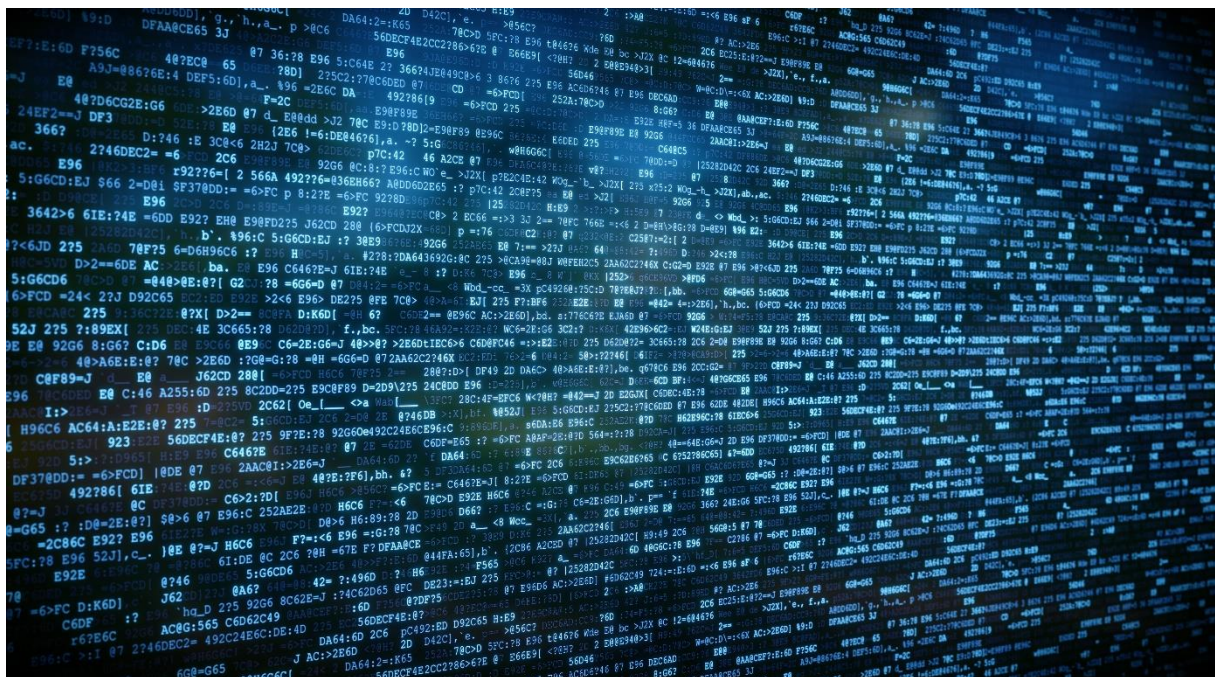
Op de website worden de volgende items gepubliceerd en up-to-date gehouden:

- over de Vlaamse Toezichtcommissie als toezichthoudende autoriteit met onder andere informatie over de taken en organisatie van de Vlaamse Toezichtcommissie;
- wetgeving
- vergaderdata;
- actueelrubriek met items per doelgroep;
- adviezen en aanbevelingen: uitleg over de procedure en de voorwaarden en een overzicht van adviezen en aanbevelingen;
- informatie over de functionaris voor gegevensbescherming;
- informatie over de protocolverplichting voor de mededeling van persoonsgegevens en een overzicht van de protocoladviezen;
- de procedure en informatie in verband met gegevenslekken (inbreuken op de beveiliging);

- informatieveiligheid, met bijzondere aandacht voor de lokale besturen;
- rechten van de betrokkenen;
- verificatieprocedure;
- gegevensbeschermingseffectbeoordeling (DPIA);
- linken naar andere toezichthouders;
- geclusterde informatie voor bepaalde domeinen (voor scholen, over Coronamaatregelen, over datacenters en cloud);
- contactgegevens;
- FAQ-rubriek.

3.13.4 Documentatiecentrum

De bibliotheek over de bescherming van persoonsgegevens en aansluitende thema's als mensenrechten in het algemeen, e-government en administratief recht werd verder uitgebouwd.

**Vlaamse
overheid**

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Koning Albert II Laan 15 bus 149
1210 Brussel
België